

वार्षिक प्रतिवेदन

आ.व. २०८१/०८२

लुम्बिनी प्रदेश सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
वन निर्देशनालय

डिभिजन वन कार्यालय, अर्घाखाँची

लुम्बिनी प्रदेश सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
वन निर्देशनालय

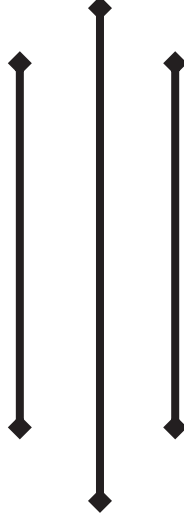
डिभिजन वन कार्यालय, अर्घाखाँची

सम्पर्क नं.: ०७७-४२०१०९

इमेल : dfoarghakhanchi@gmail.com

बार्षिक प्रतिबेदन

आर्थिक बर्ष २०८१/०८२

लुम्बिनी प्रदेश सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
वन निर्देशनालय

डिभिजन वन कार्यालय, अर्घाखाँची

सन्धिखर्क, अर्घाखाँची

२०८२

प्रकाशक

लुम्बिनी प्रदेश सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
वन निर्देशनालय
डिभिजन वन कार्यालय, अर्घाखाँची
सन्धिखर्क, अर्घाखाँची
फोन नं. ०७७-४२०७७३
ईमेल : dfoarghakhanchi@gmail.com
वेबसाईट : www.dfoarghakhanchi.lumbini.gov.np

प्रतिलिपी अधिकार

डिभिजन वन कार्यालय, अर्घाखाँची

कभर फोटो

डिभिजन वन कार्यालय, अर्घाखाँची, सन्धिखर्कको कार्यालय भवन
फोटो: नसिब मिया, का.स.

प्रकाशन मिति

आर्थिक वर्ष २०८१/०८२

सुशासन (ब्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ को दफा ४१ बमोजिम सार्वजनिक गरिएको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तथा डिभिजन वन कार्यालयको गतिविधि संबन्धी जानकारी ।

ढुई शब्द

देशको आर्थिक विकासको लागि मेरुदण्ड मानिएको कृषि, जलस्रोत, उद्योग, वातावरणीय सन्तुलन, पर्यटन आदिको विकासको लागि वनक्षेत्रले ठुलो योगदान पुऱ्याएको छ। वन क्षेत्रको संरक्षण एवं दिगो व्यवस्थापन मार्फत उत्पादकत्व वृद्धि गरी प्राप्त वस्तु तथा सेवाको सख्ययोगबाट वृहत रोजगारीको अवसरहरु सिर्जना गरी नेपाल सरकारको समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली बनाउने राष्ट्रिय संकल्पलाई साकार पार्न वन क्षेत्रको दिर्घकालिन सोच रहेको छ। डिभिजन वन कार्यालयले विगत लामो समयदेखि वन संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा दिगो व्यवस्थापनका विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्दै आएको छ। यस जिल्लामा झण्डै ३५४२४.३९ हेक्टर वन क्षेत्र ४४८ वटा सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहका ४८,६७६ घरधुरीद्वारा व्यवस्थापन हुँदै आएको छ भने बाँकी करीव ३९,००० हेक्टर क्षेत्रफलको सरकारी वनलाई डिभिजन वन कार्यालय मार्फत व्यवस्थापन गर्दै आएको छ।

यस कार्यालयले सम्पादन गरेका कामहरुको जानकारी तथा तिनको उपलब्धीहरुको सार्वजनिक गर्ने क्रममा विभिन्न माध्यमहरु अपनाउदै आएको छ। जैविक विविधताको प्रचुरता रहेको यस जिल्लाको वन संरक्षण र विकासका लागि आ.व. ०८१/०८२ मा वन तथा वातावरण मन्त्रालय, राप्ती उपत्यका (देउखुरी) दाड नेपालबाट प्राप्त कार्यक्रमहरु सम्पादनको शिलशिलामा संचालित थुप्रै क्रियाकलापहरुको प्रगतिको अवस्था तथा उपलब्धीहरुलाई एकिकृत गरी वार्षिक प्रगति पुस्तिकाको रूपमा प्रकाशन गर्ने जमर्को गरिएको छ। यसले डिभिजन वन कार्यालयद्वारा संचालित एवम् सम्पादित कार्यक्रमहरुको विवरण सार्वजनिक हुन गई वन व्यवस्थापनका गतिविधि बारे सबै सरोकारवालाहरु समेत सुसूचित भई भविष्यमा अझ प्रभावकारी रूपमा वन क्षेत्रको विकास र विस्तारमा सकारात्मक तथा रचनात्मक सुझावहरु प्राप्त हुने अपेक्षा गरिएको छ। ओ.व.०८१/०८२ मा संचालित विभिन्न योजना तथा क्रियाकलापहरुले वन क्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि मार्फत राष्ट्रिय तथा स्थानिय अर्थतन्त्रमा टेवा पुऱ्याउनुका साथै वनको दिगो व्यवस्थापनलाई मुर्तरूप प्रदान गर्नुका साथै डिभिजन वन कार्यालयबाट संचालित वन नर्सरीहरुमा जडिबुटी प्रजातिका विरुवा उत्पादन, अधिल्ला आ.व. मा उत्पादन विरुवाको संरक्षण तथा वृक्षारोपण मार्फत हरित तथा आयमुलक वातावरण सृजना गरी सामाजिक, आर्थिक तथा वातावरणीय क्षेत्रमा समानुपातिक योगदान पुऱ्याउनुका साथ साथै स्थानीय समुदायको जीविकोपार्जनमा विविधीकरण ल्याउन दूरगामी प्रभाव पार्न सक्ने प्रजातिहरु पहिचान गरी पकेट क्षेत्र केन्द्रित खेति विस्तारका लागि सामुदायिक वन, निजि कृषक समुह तथा सहकारीका साथ साथै इच्छुक कृषक पहिचान गरी संचालन गरिएको थियो।

यस पुस्तकमा प्रस्तुत विषयवस्तुहरुमा वन क्षेत्रसँग सरोकार राख्ने वन उपभोक्ताहरु, वन क्षेत्रका जिज्ञासुहरु, विभिन्न संघसंस्था, विद्यार्थी, शोधकर्ता एवं प्राज्ञिक समुदायलाई उपयोगी हुने विश्वास लिएको छ। आ.व. ०८१/०८२ मा यस वर्ष कार्यालयले वन विकास तर्फ ९१.०१ प्रतिशत विलिय तथा ९७ प्रतिशत भौतिक प्रगति हासिल गर्न सफल भएको छ र यो उपलब्धी हासिल गर्न सहयोग पुऱ्याउनु हुने डिभिजन वन कार्यालय तथा अन्तर्गतका सम्पूर्ण प्राविधिक तथा अप्राविधिक कर्मचारीहरु धन्यवादका पात्र हुनुहुन्छ। अन्तमा, यो पुस्तिका प्रकाशनको लागि अहोरात्र खट्ने डिभिजन वन कार्यालय, अर्घाखाँचीमा कार्यरत बरिष्ठ वन अधिकृत गणेश चौधरीलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहान्छु साथै यस पुस्तिकाको लागि आवश्यक तथ्याङ्क तथा जानकारीहरु उपलब्ध गराई सहयोग गर्नुहुने र यस पुस्तिकाको सामग्री सङ्कलन तथा सम्पादन कार्यमा अनवरत खट्ने सबै कर्मचारीहरुलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहान्छु।

मोहन श्रेष्ठ

सिनियर डिभिजनल वन अधिकृत

बिषयसुची

भाग-१ : अर्घाखाँची जिल्लाको सामान्य परिचय	१
१.१. परिचय	१
१.२. भौगोलिक अवस्था र भु-बनोट	२
१.३. राजनितिक विभाजन	२
१.४. भु -उपयोगिता	३
१.५. अन्य प्रयोजनको लागि उपलब्ध गराइएका वन क्षेत्रहरूको विवरणहरू	४
१.६. जियोलोजी, खनिज, चट्टान र माटो	५
१.६.१ जियोलोजी (Geology)	५
१.६.२ चट्टान निर्माण	६
१.६.३ माटोको निर्माण तथा विशेषता र वन क्षेत्रमा पार्ने प्रभाव	६
१.६.४ खनिज	६
१.६.५ जलवायु तथा वर्षा (Climate and Precipitation)	६
१.६.६ जल सम्पदा (Water Resources)	७
१.७. जनसंख्याको अवस्था	८
१.७.१. जातजाति	९
१.७.२. धर्म र संस्कृति	१०
१.७.३ बसाई सराई	११
१.८. यातायात	११
१.९. संचार	११
१.१०. जीविकोपार्जन	१२
१.११. धार्मिक, पुरातात्विक तथा साँस्कृतिक स्थलहरू	१३
१.१२. पर्या पर्यटकिय स्थलहरू	१३
भाग २ - वन प्रजाति तथा वन्यजन्तु	१४
२.१. प्रजाति अनुसार वनको किसिम	१४
२.२. भौगोलिक आधारमा वनको किसिम	१५
२.३. निजि वन	१६
२.४. वनयजन्तुहरूको विवरण	१७
भाग-३ डिभिजन वन कार्यालय अर्घाखाँचीको संक्षिप्त विवरण	१९
३.१. पृष्ठभूमि	१९

३.२. भौतिक संरचना	२१
३.३. डिभिजन वन कार्यालयबाट सम्पादित मुख्य मुख्य कार्यहरू	२१
३.४. समस्याहरू	२२
३.५. चूनौतीहरू	२४
३.६. सिकाईहरू:	२५
भाग ४- वार्षिक कार्यक्रम तथा प्रगति	२७
४.१. वन वन्यजन्तु तथा जैविक विविधता संरक्षण कार्यक्रम (32900012)	२८
४.२. जडिबुटी तथा गैहकाष्ठ वन पैदावार विकास कार्यक्रम (ब.उ.शि.न. ३२९०००१३)	३२
४.३. वन क्षेत्र भित्रका खोला-खोल्सी व्यवस्थापन कार्यक्रम (ब.उ.शि.न. ३२९०००१५)	३५
४.५. कृषि वन तथा वृहत्तर हरियाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम (ब.उ.शि.न. ३२९०००१८)	३५
४.६. राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	३८
४.७. जडिबुटी विकास कार्यक्रम (ब.उ.शि.न. ३२९९११२५)	३९

तालिकाहरू

तालिका १ अर्घाखाँची जिल्लाको भौगोलिक अवस्था.....	२
तालिका २ जिल्लामा रहेका स्थानिय तहहरूको विवरण.....	३
तालिका ३ भु-उपयोगको अवस्था.....	४
तालिका ४ वन क्षेत्रको जग्गा अन्य प्रयोजनको लागि उपलब्ध गराईएको विवरण.....	४
तालिका ५ जिल्लामा जनसंख्याको अवस्था.....	८
तालिका ६ स्थानीय तह अनुसारको जनसंख्याको विवरण.....	९
तालिका ७ जातजाति अनुसार जनसंख्याको विवरण.....	९
तालिका ८ धर्म अनुसार जनसंख्याको विवरण.....	१०
तालिका ९ वसाइसराईको अवस्था.....	११
तालिका १० आर्थिक कामको पेशागत वर्गिकरण अनुसारको जनसंख्या.....	१२
तालिका ११ जिल्लाका धार्मिक तथा पर्यटकिय क्षेत्रहरू.....	१३
तालिका १२ दरवन्दी तेरिज.....	२०
तालिका १३ सब डिभिजन वन कार्यालयहरूको कार्यक्षेत्रको विवरण.....	२१
तालिका १४ कार्यक्रम अनुसार वार्षिक प्रगतिको अवस्था.....	२७
तालिका १५ वन सम्बर्द्धन प्रणाली आधारित मापदण्ड अनुसार संशोधन गरिएका सामुदायिक वनहरू.....	२९

तालिका १६ अनुगमन गरिएका सामुदायिक वनको विवरण.....	३०
तालिका १७ विरुवा उत्पादन विवरण.....	३४
तालिका १८ बहुवर्षीय विरुवा उत्पादनको विवरण.....	३६
तालिका १९ एक वर्षीय विरुवा उत्पादनको विवरण.....	३७
तालिका २० अल्या भै आएका विरुवाको स्याहार सम्भारको विवरण.....	३७
तालिका २१ बहुवर्षीय विरुवा उत्पादनको विवरण.....	३९

अनुसुचीहरू

अनुसुचिहरू १ विरुवा उत्पादन तथा वितरण सम्बन्धि विवरण.....	४१
अनुसुचिहरू २ सम्बर्द्धन प्रणालीमा आधारित कार्यक्रमको प्रगति.....	५३
अनुसुचिहरू ३ वन पैदावार उत्पादन सम्बन्धि विवरण.....	५३
अनुसुचिहरू ४ सरकारी जग्गा र भवनको विवरण.....	५७
अनुसुचिहरू ५ सवारी साधन सम्बन्धि विवरण.....	५८
अनुसुचिहरू ६ हाल सम्मका कार्यालय प्रमुखहरू.....	५९
अनुसुचिहरू ७ जिल्ला स्थित कार्यालयहरूको सम्पर्क नम्बर.....	६०
अनुसुचिहरू ८ सामुदायिक वनको विवरण.....	६१

भाग-१ : अर्घाखाँची जिल्लाको सामान्य परिचय

१.१. परिचय

अर्घाखाँची जिल्ला संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक नेपालका सात प्रदेश मध्ये लुम्बिनी प्रदेशको पहाडी जिल्ला हो । संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले जिल्लाको स्थानिय तहको विवरण सहित प्रकाशन गरेको तथ्याङ्क अनुसार जिल्लाको कुल क्षेत्रफल १२३९.०८ वर्ग किलोमिटर अर्थात १२३९०८ हेक्टर रहेको छ तर केन्द्रिय तथ्याङ्कक विभागको आलेखमा भने यस जिल्लाको क्षेत्रफल ११९३ वर्ग कि.मी अर्थात ११९३०० हेक्टर क्षेत्रफलमा रहेको देखिन्छ । त्यस्तै वन सर्वेक्षण तथा अनुसन्धान विभागले सन २०१५ मा प्रकाशन गरेको तथ्याङ्कमा भने जिल्लाको कुल क्षेत्रफल १२३५.७० वर्ग किलोमिटर अर्थात १२३५७० हेक्टर रहेको देखिन्छ । नेपाल राज्यको एकिकरण हुनु अघि बाइसे राज्यहरूको रूपमा रहेका अर्घा र खाँची दुई राज्यलाई तत्कालीन पाल्पा राज्यमा गाभिएको थियो । पछि अञ्चल र जिल्ला विभाजन गर्ने क्रममा अर्घा र खाँची मिलाएर अर्घाखाँची जिल्ला बनाईएको हो । हालको राजनैतिक विभाजन र नापी नक्शा अनुसार दक्षिणी क्षेत्रमा सीमा विवाद कायम नै रहेको छ ।

अर्घाखाँची नामाकरणका सम्बन्धमा प्राप्त जनविश्वास अनुसार यस जिल्लाको अर्घा भन्ने स्थानमा रहेको भगवती मन्दिरमा अर्घाको रूपमा दही चढाउँदा देवी निस्किएकीले सो नामबाट अर्घा शब्दको उत्पति भएको हो भन्ने बुझिन्छ । खाँची शब्दको उत्पति भने सरकारले कर उठाउने ठाँउ वा व्यक्तिलाई खजाञ्ची भन्ने प्रचलन रहेकोले त्यसैबाट अपभ्रंस हुन गएको हो भन्ने बुझिन्छ । यसरी यस जिल्लाको नाम अर्घाखाँची रहन गएको भन्ने जनविश्वास रहेको पाईन्छ । सन २०१८ साल सम्म यो जिल्ला गुल्मी जिल्ला अन्तर्गत पर्दथ्यो भने नेपाललाई विभाजन गरे पश्चात यो छुट्टै जिल्लाको रूपमा स्थापित भयो । एकिकरण पश्चात अर्घा र खाँची दुई राज्यको सिमा विवाद र झैझगडा टुङ्ग्याउन सन्धि सम्पन्न गरेकोले यस जिल्लाको सदरमुकाम रहेको ठाँउको नाम सन्धिखर्क नामाकरण गरिएको जनविश्वास छ ।

अर्घाखाँची जिल्ला धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक एवं पर्यटकीय दृष्टिकोणले एक महत्वपूर्ण जिल्ला हो । धार्मिक एवं पर्यटकीय स्थलहरूमा खाँचीकोट स्थित सुपा देउरालीको मन्दिर, अर्घामा रहेको भगवती देवीको मन्दिर, खिदिमको दुर्वासेश्वर गुफा, पणेनाको पाणिनि तपोभूमि, बल्कोटको ऐतिहासिक पौवा, छत्रगंजमा रहेको छत्रमहाराजाको मन्दिर विशेष महत्वपूर्ण छन् । सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह, डि.व.का. को मौजुदा जनशक्ति मार्फत वन जंगलको संरक्षण, सम्बर्द्धन, व्यवस्थापन तथा सदुपयोग हुदै आएको छ ।

१.२. भौगोलिक अवस्था र भु-बनोट

जिल्लाको उत्तरी भेगमा मध्यम र अग्ला पहाडहरूले ढाकेको झन्डै ६० प्रतिशत भु-भाग ओगटेको महाभारत पर्वत श्रृंखलाले रहेको, जहाँ स-साना नदी, बेसी र खेतियोग्य जमिन रहेको छ भने दक्षिणमा चुरे पर्वतमाला रहेको छ । भौगर्भिक रूपमा यहाँ रहेका पहाडहरूको भिरालोपन पनि फरक फरक रहेको छ । सामान्य तहाँ यस जिल्लाको दक्षिणी मोहडा भएका पहाडको भिरालोपन उत्तरी मोहडाको तुलनामा बढी रहेको छ । चुरे क्षेत्रको ठाँउठाँउमा मानव वस्तिहरू रहेका छन् । दक्षिणतर्फ बढी भिरालोपन रहेको छ । भौगोलिक अवस्थिति अनुसार यस जिल्लालाई चुरे फेदीको भावर क्षेत्र, चुरे पर्वत श्रृंखला र महाभारत श्रृंखला गरी तीन भागमा विभाजन गर्न सकिन्छ । भौगोलिक अवस्थिती अनुसार जिल्लामा ३०° भन्दा माथी भिरालोपना ३०.८९ प्रतिशत रहेको छ भने ० देखि ३०° सम्म ६९.११ प्रतिशत रहेको छ ।

तालिका १ अर्घाखाँची जिल्लाको भौगोलिक अवस्था

क्र.स.	विवरण		
१	अक्षांश	२०°४५' देखि २८°०६' उत्तर सम्म	
२	देशान्तर	८२°४५' देखि ८३°२३' पूर्व सम्म	
३	सिमाना	पूर्व	पाल्पा
		पश्चिम	प्युठान र दाङ
		उत्तर	गुल्मी
		दक्षिण	रुपन्देही र कपिलवस्तु
४	पूर्व-पश्चिम लम्वाई	सरदर ४९ कि.मि.	
५	उत्तर-दक्षिण चौडाई	सरदर ३९ कि. मि.	
६	सबै भन्दा अग्लो भाग	मसिनाको लेक, नरपानी, समुद्र सतहबाट २५१५ मिटरको उचाईमा	
७	सबै भन्दा होचो भाग	जलुके, समुद्र सतहबाट ३०५ मिटरको उचाईमा	
८	चुरे क्षेत्रको सबैभन्दा अग्लो भागको उचाई	१४९३	
९	जिल्ला सदरमुकाम	सन्धिखर्क	
१०	पूर्व पश्चिम राजमार्गको क्षेत्र	४ कि.मी (पूर्व पश्चिम राजमार्गले छुने एक मात्र पहाडी जिल्ला)	

१.३. राजनितिक विभाजन

हाल यस जिल्ला एक वटा संघीय निर्वाचन क्षेत्र र २ वटा प्रादेशिक निर्वाचन क्षेत्रमा विभाजन भएको छ । यस जिल्लामा निम्न अनुसारको ३ वटा नगरपालिका र ३ वटा गाँउपालिका गरी ६ वटा स्थानीय तह रहेका छन् ।

तालिका २ जिल्लामा रहेका स्थानिय तहहरुको विवरण

सि.न.	स्थानिय तह	साविक गा.वि.स तथा नगरपालिका	वडा	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मी)	केन्द्र
१	सन्धिखर्क नगरपालिका	सन्धिखर्क नगरपालिका, नरपानी, खाँचीकोट, किमडाँडा, डिभर्ना, वाडला र पानी गा.वि.स. वडा नं. ९	१२	१२९.४२	सन्धिखर्क
२	सितागंगा नगरपालिका	सितापुर, सवार्णखाल, ठाडा, सिमलपानी, सिद्धारा, जुकेना र जलुके गाँ.वि.स	१४	६१०.४३	ठाडा
३	भुमिकास्थान नगरपालिका	ढाकावाङ्ग, धारापानी, असुरकोट, खिलजी, नुवाकोट, ढिकुरा र धनचौर	१०	१५९.१३	नुवाकोट
४	पाणिनी गाँउपालिका	पाली १-८, चिदिका ९ र धातीवाङ्ग, मैदान, पटौटी, पणेना, पोखराथोक, खिदिम गा.वि.स	८	१५१.४२	दुर्गाफाँट
५	छत्रदेव गाँउपालिका	बल्कोट, केरुङ्गा, छत्रगञ्ज, ठुलापोखरा, भगवती, चिदिका १-८, अर्घातोष २-५ र मरेङ्ग ७-९ गा.वि.स.	८	८७.६२	छत्रगञ्ज
६	मालारानी गाँउपालिका	अर्घातोष १, ६-९, मरेङ्ग १-६, खन, खनदह, बाँगी, हंशपुर र गोखुङ्गा	९	१०१.०६	खनदह
कुल जम्मा			६१	१२३९.०८	

श्रोत संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय

१.४. भु -उपयोगिता

नेपालको सम्पूर्ण क्षेत्रलाई भु उपग्रह तथा अन्य चित्रका आधारमा वन सर्वेक्षण तथा अनुसन्धान विभागले सन २०१५ मा प्रकाशन गरेको तथ्याडक अनुसार अर्घाखाँची जिल्लाको ०.५ हेक्टर भन्दा बढीक्षेत्र भएको, कम्तिमा २० मिटर लम्वाई वा चौडाई भएको, रुखको छत्र छाँया बढीमा १० प्रतिशत भन्दा बढी र रुखको उचाई ५ मिटर रहेको क्षेत्रलाई वन क्षेत्र, रुखको छत्र छाँया ५ प्रतिशत भन्दा कमी तर बुट्यान तथा रुखको संयुक्त छत्र छाँया १० प्रतिशत भन्दा बढी रहेको क्षेत्रलाई अन्य काष्ठ तथा बुट्यान क्षेत्र तथा वन र अन्य काष्ठ तथा बुट्यान क्षेत्र बाहेकको क्षेत्रलाई अन्य क्षेत्र गरि तिन प्रकारको भु-उपयोगिताको आधारमा यस जिल्लामा वन क्षेत्र ७३२०८ हेक्टर, वन बाहेकका क्षेत्र ४९८८१ हेक्टर, वन भएको अन्य क्षेत्र ७९३ हेक्टर र बुट्यान क्षेत्र २५.५६ हेक्टर रहेको छ।

तालिका ३ भु-उपयोगको अवस्था

स्थानिय तह	वन क्षेत्र	बाहेकको क्षेत्र	वन भएको अन्य क्षेत्र	बुट्यान क्षेत्र	कुल जम्मा
भुमिकास्थान नगरपालिका	६९७०.०५	८९०७.९७	३५.२०	-	१५९१३.२२
छत्रदेव गाँउपालिका	३२४७.१३	५५०३.६६	११.२६	-	८७६२.०५
मालारानी गाँउपालिका	२८७०.३१	६९८७.५८	२४७.९२	-	१०१०५.८१
पाणिनी गाँउपालिका	७८९९.४१	७१०२.७७	१३९.७५	-	१५१४१.९३
सन्धिखर्क नगरपालिका	४८५६.५६	८०६८.२८	१७.०६	-	१२९४१.९०
शितगंगा नगरपालिका	४७३६४.३५	१३३११.१९	३४१.८६	२५.५६	६१०४२.९६
कुल जम्मा	७३२०७.८२	४९८८१.४४	७९३.०५	२५.५६	१२३९०८

श्रोत, वन अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र, सन २०१५

१.५. अन्य प्रयोजनको लागि उपलब्ध गराइएका वन क्षेत्रहरूको विवरणहरू

जिल्लामा निर्माण हुने बाटो, स्कुल, क्याम्पस, सुरक्षा निकायका भवन, हेल्थ पोष्ट, सार्वजनिक खेल मैदान, बाढीपिडित, सुकुम्बासी आदिका नाममा कानूनी रूपमा तथा जवरजस्ती वन क्षेत्रको जग्गालाई प्रयोगमा ल्याईने गरेको र यस्ता कार्यहरूबाट हस्तान्तरित सा.व.हरू समेत प्रभावित भएको पाईन्छ र यस्तो कार्यबाट वन अतिक्रमण, चोरी निकासीमा वृद्धि हुने देखिएको छ । यस्ता कार्यहरूबाट वन संरक्षण कार्यमा अन्य सम्बन्धित संस्थाहरू जिम्मेवार नभएको देखिन्छ । स डिभिजन अन्तर्गत अन्य प्रयोजनका लागि उपलब्ध गराइएको वनक्षेत्र तलको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ४ वन क्षेत्रको जग्गा अन्य प्रयोजनको लागि उपलब्ध गराईएको विवरण

सि.नं	अन्य प्रयोजना लागि दिइएको जग्गाको ठेगाना	क्षेत्रफल (हेक्टरमा)	वनक्षेत्र प्रयोग गर्ने निकाय/संस्था	प्रयोजन	करार अवधी	सरकारको निर्णय
१	सन्धिखर्क-७ खाँचिकोट	६८.३५	भुगर्भ सिमेन्ट उद्योग प्रा.ली.	चुनढुंगा उत्खनन	२४	२०६२-२-२५
२	सन्धिखर्क-५	०.२०५	जि.वि.स.को कार्यालय अर्घाखाँची	सडक निर्माण		२०६९-५-२

सि.नं	अन्य प्रयोजना लागि दिइएको जग्गाको ठेगाना	क्षेत्रफल (हेक्टरमा)	वनक्षेत्र प्रयोग गर्ने निकाय/संस्था	प्रयोजन	करार अवधी	सरकारको निर्णय
३	सितगंगा—८ जलुके	३.३३	प्रगन्न वडकापथ सिचाई आयोजना	सिचाई नहर निर्माण		२०७२-९-३
४	सन्धिखर्क—१०	१०.७६	अर्घा भगवती विमानस्थल		३५	२०७३-२-२७
५	सितगंगा १२ पिरापानी देखी सन्धिखर्क ७ फुदवाड सम्म	४७.६६	बुतिवाङ्ग—प्रेदी—अमराई—तमघास—गोरुसिङ्गे विद्युत प्रसारण लाईन आयोजना	विद्युत प्रसारण लाईन		२०७६-१०-२७
६.	सन्धिखर्क न.पा.१, ३ देखी छत्रदेव ८ सम्म	१९.७२	बुतिवाङ्ग—प्रेदी—अमराई—तमघास—गोरुसिङ्गे विद्युत प्रसारण लाईन आयोजना	१३२ के.भी. प्रसारण लाईन निर्माण		२०८१-३-१७
७.	मकालु					

श्रोत: डि.व.का. अर्घाखाँची

१.६ जियोलोजी, खनिज, चट्टान र माटो

१.६.१ जियोलोजी (Geology)

अर्घाखाँची जिल्लाको दक्षिणी क्षेत्र शितगंगा नगरपालिका र पाणिनी गाँउपालिकाको वडा नम्बर ५ को भर्तापुर क्षेत्र चुरे क्षेत्रमा पर्दछन् । यी क्षेत्रमा वलौटे ढुङ्गा (Sandstone), शेल (Shale) र डोलोमाइट (Dolomite) जस्ता चट्टानहरू पाईन्छन् । चुरे तथा सिवालिक पर्वतमाला भएकाले भौगर्भिक वनोट निकै खुकुलो र कमलो खालको छ । जिल्लाको बाँकी दुई तिहाई क्षेत्र मध्य—पहाडी भू—भागमा पर्दछ । यहाँ रहेका परिवर्तित चट्टानहरू Quartzite, Phylite, Schist, Gneiss, Marble र Slate हुन् भने खनिज पदार्थमा Quartz, Limestone (चुनढुङ्गा), Feldspar र Mica प्रमुख छन् ।

१.६.२ चट्टान निर्माण

चुरे क्षेत्रमा कम उमेरका चाडो भू-क्षय हुने नदीले छोडेको ढुङ्गा, बालुवा र माटोको मात्रा बढी पाईन्छ । शिवालिक बलौटे चट्टान, खस्रो बालुवा, रोडा, सिल्ट चट्टान, सेल (Shell) र Conglomerate बाट बनेको छ । भावर क्षेत्र शिवालिकको तल्लो भू-भाग हो जुन बलौटे ग्रेगर ढुङ्गा, Cobbles र Pebbles (Coarsely binded stone, crystalline rocks, Clay and conglomerates) बाट बनेको छ ।

१.६.३ माटोको निर्माण तथा विशेषता र वन क्षेत्रमा पार्ने प्रभाव

चुरे पहाडमा माटोको सतह साह्रै पातलो गरी मुख्य चट्टान माथि रहेको छ जसलाई Ustrorhents भनि वर्गीकृत गरीएको छ जुन मुख्य रूपमा पत्रे चट्टानबाट विकसित भएको हो । पांगो माटो भएको यो संरचना सजिलै बग्ने र भिन्न पि.एच (PH) भएको छ । तराई वनमा भएको माटो लाई Ustrorhents र Haplostolls मा वर्गीकृत गरीएको छ । यी माटाहरू बलौटे पांगो देखि चिम्टाईलो बलौटेसम्म रहेका छन् । वर्षातमा चुरेको माटो पानीसंगै बगेर तल्लो जलाधार क्षेत्रमा आई थुप्रिने गर्दछ । माटोमा रहेको गुणको आधारमा वन क्षेत्रमा रुख तथा झाडी वुट्टायन खादीको उपस्थिती रहेको पाईन्छ

१.६.४ खनिज

यस जिल्लामा हालसम्म खनिज पदार्थहरू रहे नरहेको पत्ता लागेको छैन । महाभारत श्रृखलामा चुन ढुङ्गा प्रशस्त मात्रामा रहेको छ । जिल्लाका सन्धिखर्क नगरपालीको नरपानी तथा खाँचिकोटमा भुगर्भ सिमेन्ट उद्योगबाट चुन ढुङ्गा उत्खनन कार्यक भई रहेको र पाणीनी गाउपालीकाको मैदानमा उत्खनन गर्न अनुमती लिएको अवस्था रहेको छ ।

१.६.५ जलवायु तथा वर्षा (Climate and Precipitation)

क. जिल्लाको जलवायु तथा सिजनहरू

विषम धरातल तथा उचाईले गर्दा जिल्लाका विभिन्न क्षेत्रको हावापानीमा पनि भिन्नता पाइन्छ । यस जिल्लाको दक्षिणी क्षेत्रको भूभागमा उष्ण (Tropical), मध्य-पहाडी भेगको होचो क्षेत्रमा उपोष्ण (Sub-Tropical) र उच्च भागको भूभागमा शितोष्ण (Temperate) प्रकारका हावापानी पाईन्छ । अधिकांश वर्षा आषाढ देखि भाद्र महिनामा भएता पनि यदाकदा हिउदे वर्षा पनि हुन्छ । यहाँ वार्षिक सालाखाला ८५० मि.मी. पानी पर्दछ तर २२५० मि.मी.सम्म मनसूनी वर्षा भएको रेकर्ड छ ।

ख. वार्षिक तापक्रम

हिउँदमा तापक्रम ६.५० से. तलसम्म झर्दछ भने गर्मीमा ४०० से.सम्म पुगेको छ ।

१.६.६ जल सम्पदा (Water Resources)

अ. ताल

अर्घाखाँची जिल्लामा प्राकृतिक तथा मानव निर्मित दुबै प्रकारका सिमसार छन् । यस जिल्लामा आकाशे पानी संकलनको लागि मानव निर्मित पोखरीको संख्या प्रशस्त पाइन्छन् । त्यस क्षेत्रको पारिस्थितिकीय प्रणालीभित्र रहेका विभिन्न भागहरूलाई दुरुपयोग वा अतिउपयोग हुनबाट जोगाउने र जंगली जीवजन्तु र वनस्पतिको प्रयोगलाई व्यवस्थित गर्नुपर्ने आवश्यकता महशुस भइसकेको छ ।

क) पाणिनी दह

जिल्ला सदरमूकाम सन्धिखर्क र पाल्पा जिल्लाको सदरमूकाम तानसेन जोड्ने मोटरबाटोको छेउमा रहेको यो ताल पाणिनी १ भैरहवाथोकको दक्षिण—पूर्वी भागमा अवस्थितछ । करिब ३ रोपनी क्षेत्रफलमा फैलिएको पाणिनी दह संस्कृत व्याकरणका सुत्रधार पाणिनी ऋषिको तपोभूमि रहेको स्थानिय बासिन्दाहरू बताउँदछन् । समुन्द्र सतहदेखि १९९८ मिटरको उचाईमा छ ।

ख) सेडलेड दह

साविकको धनचौर गा.वि.स. हाल भुमिकास्थान नगरपालिका वडा नं. १० मा रहेको यो दह जिल्ला सदरमूकाम सन्धिखर्कदेखि करिब २५ कि.मी. दक्षिण—पश्चिममा रहेको छ । समुन्द्र सतहदेखि झण्डै २०५५ मी. उचाईको समथर मैदानमा करिब ४ रोपनी क्षेत्रफलमा गोलाकार आकारमा फैलिएको सेडलेड दह वरिपरी अनेकौं जैविक विविधतायुक्त वनस्पति र प्राणीहरूको वासस्थान रहेको पाईन्छ ।

ग) ठाडा दह

यस जिल्लाको शितगंगा नगरपालिका वडा नम्बर ३ ठाडामा रहेको ठाडा दह गोरूसिङ्गे—सन्धिखर्क सडकखण्डमा पर्दछ । डमरू आकारमा रहेको यो दह करिब ५ रोपनी क्षेत्रफलमा फैलिएको र प्रशस्त पर्यटकीय सम्भावना बोकेको महत्वपूर्ण स्थल हो । वरिपरी बाक्लो बस्तीका कारण पंछी तथा वनयजन्तुहरू त्यति देखा पर्दैन । तर पनि पर्यटकीय महत्वको दृष्टिकोणबाट यो दहको आफ्नै महत्व रहेको छ ।

आ. नदी

यस जिल्लाभित्रबाट बग्ने साना—ठूला नदी तथा खोलाहरूको संख्या झण्डै ४० वटा जति भए पनि जलुके, प्यूठान र दाङ्ग जिल्लासँगको सिमाना भई बग्ने राप्ती नदी र सिमलपानीमा पर्ने वाणगंगा नदी दुई प्रमुख नदीहरू हुन् । शितगंगा नगरपालिका वडा नम्बर ९ र १० मा पर्ने सिलिङ्गखोला र रनसिङ्गखोला, वडा नम्बर ५ र ३ भई बग्ने सितखोला, छत्रदेव गाँउपालिका वडा नम्बर १ को साविक चिदिका र गुल्मी सिमानामा पर्ने खज्याङ्गखोला, सदरमूकाम छेउ चुत्रावेशी भएर बग्ने वाँगीखोला, सन्धिखर्क नगरपालिकाको वाङ्गला पर्ने मथुराखोला तथा पाणिनी गाँउपालिकामा पर्ने मैदान र पटौटी भई बग्ने दुर्गाखोला महत्वपूर्ण खोलामा पर्दछन् ।

इ. सिमसार क्षेत्र

सिमसारको रूपमा यस जिल्ला भएर बग्ने खोलाहरुमा बागीखोला, मथुराबेसि, बाणगंगा खोला, सित खोला, दुर्गाखोला, खाकाबेसि खोला, रणसिं खोला, झिमरुक खोला, आदी रहेका छन् भने ताल तलैयाहरुमा डाडदह, सेडलेड दहका दहहरु प्रमुख रूपमा रहेका छन् ।

ई. पानीको सतह

यस जिल्लाको अधिकांस भूभागहरु पहाडी भएकोले यहाँ सतहको पानी प्रयोग गर्ने भन्दा प्राकृतिक रूपमा उपलब्ध रहेका मुल, कुवा र खोलाहरुको पानी लाई मुख्य रूपमा प्रयोग गर्ने गरीएकोछ । जिल्लाको दक्षिण क्षेत्र भावर क्षेत्र र चुरे पर्वत श्रृङ्खलामा पर्ने भएकोले सुख्खा र Ground water leve निकै गहिराईमा छ । चुरे श्रृंखला भू-बनौटको आधारमा वस्ती बस्न योग्य देखिदैन ।

१.७. जनसंख्याको अवस्था

२०६८ सालको जनगणनामा १९७,६३२ जनसंख्या रहेको यस जिल्लामा २०७८ सालको जनगणनाको विवरण अनुसार जनसंख्या घट्न गई १७७,०८३ रहन गएको छ । २०६८ सालमा जनघनत्व १६६ प्रति वर्ग कि.मि. थियो भने २०७८ सालमा १४८ प्रति वर्ग कि.मि. रहेको छ । जिल्लामा एक दशकको अवधीमा १.०५ प्रतिशतले जनसंख्या घटेको देखिएको छ । राज्य पुनसंरचना पश्चात हाल यस जिल्ला अन्तर्गतका गाँउपालिका तथा नगरपालिकाको जनसंख्या निम्न बमोजिम रहेको छ । यसरी हेर्दा छ वटै स्थानिय तहमा २०,००० भन्दा माथि जनसंख्या रहेको देखिन्छ ।

तालिका ५ जिल्लामा जनसंख्याको अवस्था

सि.नं.	विवरण	इकाई	परिमाण	कैफियत
१	कूल जनसंख्या	संख्या	१७७०८६	
२	पुरुष	संख्या	८०६७२	
३	महिला	संख्या	९६४१४	
४	घरधुरी	संख्या	४८४६५	
५	जनसंख्या वृद्धिदर	प्रतिशत	-१.०५	
६	औषत घरधुरी	जनसंख्या	३.६५	
७	जनघनत्व	प्रति वर्ग कि.मि.	१४८	

तालिका ६ स्थानीय तह अनुसारको जनसंख्याको विवरण

सि.नं.	स्थानीय तह	घरघुरी	महिला	पुरुष	जम्मा	जनघनत्व
१	भुमिकास्थान नगरपालिका	७७६०	१५६४०	१२५५२	२८१९२	१७७
२	छत्रदेव गाउँपालिका	६२२८	१२११६	९४९५	२१६११	२४७
३	मालारानी गाउँपालिका	६७८०	१३३८१	१०७६९	२४१५०	२३९
४	पाणिनी गाउँपालिका	६१६१	१२२९१	१००००	२२२९१	१४७
५	सन्धिखर्क नगरपालिका	१२०७०	२३००२	१९४९०	४२४९२	३२८
६	शितगंगा नगरपालिका	९४५०	१९९४२	१७७४९	३७६९१	६२
७	संस्थागत	१६	४२	६१७	६५९	०
औषत/कुल जम्मा		४८४६५	९६४१४	८०६७२	१७७०८६	१४८

श्रोत, राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

१.७.१. जातजाति

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस जिल्लामा ३४ जातजातिका मानिसहरू रहेकोमा ब्राह्मण, मगर र क्षेत्री जातिको वाहुल्यता र बसोबास रहेको छ भने अन्य जातिमा मिजार, नेवार, गुरुङ्ग, सन्यासी, मुस्लिम, कुमाल आदी बसोबास गर्दछन् । दलित जातिमा दमै, सार्की, कामी, सुनार आदी प्रमुख हुन् । यिनीहरू मुख्य रूपमा नेपाली भाषा बोल्दछन् तर मगर र गुरुङ्गले आ—आफ्नो भाषा पनि बोल्ने गर्दछन् । पेशाले ९०% भन्दा अधिक मानिसहरू कृषक भएता पनि दमै, सार्की, कामी, सुनार जातिका मानिसहरूले आ—आफ्नो पेशा छाडेका छैनन् । जातजातीको जनसंख्याको विस्तृत विवरण यस प्रकार रहेको छ ।

तालिका ७ जातजाति अनुसार जनसंख्याको विवरण

सि.नं.	जातजाति	जनसंख्या			प्रतिशत
		महिला	पुरुष	जम्मा	
१	ब्राह्मणपहाड	२३६३२	२७३९१	५१०२३	२८.८१
२	मगर	१५९५८	१८७७२	३४७३०	१९.६१
३	क्षेत्री	१४६९६	१७४४०	३२१३६	१८.१५
४	विश्वकर्मा/कामी	९४२०	१२०९८	२१५१८	१२.१५
५	मिजार/सार्की	५४२२	६७९६	१२२१८	६.९०
६	कुमाल	३३८०	४११५	७४९५	४.२३

सि.नं.	जातजाति	जनसंख्या			प्रतिशत
		महिला	पुरुष	जम्मा	
७	परियार/दमै	२४०२	३२२२	५६२४	३.१८
८	नेवा/नेवार	२३३७	२७७३	५११०	२.८९
९	अन्य	३४२५	३८०७	७२३२	४.०८
कुल जम्मा		८०६७२	९६४१४	१७७०८६	१००.००

श्रोत, राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

१.७.२. धर्म र संस्कृति

जिल्लामा विभिन्न धर्मावलम्बीहरूको बसोबास रहेकोछ । उनिहरू बीच धार्मिक सहिष्णुता कायम छ । यहाँ हिन्दु धर्मावलम्बीहरूको जनसँख्या बढी भए पनि अन्य धर्मावलम्बीहरू बीच सौहार्दता रहेको छ । धार्मिक रूपमा परम्परागत रूपमा सबै धर्महरू एक आपसमा बसोबासर गर्दै आएको यस जिल्लामा धार्मिक असहिष्णुताका कुनै पनि घटना घटेको छैन । मुख्य जातजातीहरूको आ-आफ्नै परंपरागत प्रचलन लाइ निरन्तरता दिएको पाइन्छ । विशेष गरी भुसाल थर भएकाहरूले दशैमा मुख्य ज्येष्ठ व्यक्तिबाट चौतारोमा बसेर टिका ग्रहण गर्ने प्रचलन अर्घा क्षेत्रमा अझै पनि जिवित रहेको छ । यसै गरी दशै चाडमा सराय नाच्ने प्रचलन केही स्थानहरूमा यद्यपी रही आएको छ । यस जिल्लामा विभिन्न जातजातीका फरक फरक संस्कार पाइएतापनि एकलेअर्काको संस्कारलाई मान्यता र कदर गरेको पाईएको छ । यस जिल्लामा बसोबास गर्ने विभिन्न समुदाय र उनिहरूले अपनाउदै आएको धर्म निम्न बमोजिम रहेकोछ ।

तालिका ८ धर्म अनुसार जनसंख्याको विवरण

सि.न.	धर्म	महिला	पुरुष	जम्मा	प्रतिशत
१	हिन्दु	९४८०४	७९२३०	१७४०३४	९८.२८
२	बुद्ध	७४२	६४८	१३९०	०.७८
३	इस्लाम	६३४	५७९	१२१३	०.६८
४	किरात	०	१	१	०.००
५	क्रिश्चियन	१५५	१३८	२९३	०.१७
६	प्रकृति	७९	७५	१५४	०.०९
७	बोन	०	१	१	०.००
जम्मा		९६४१४	८०६७२	१७७०८६	१००.०

श्रोत, राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

१.७.३ बसाई सराई

अर्घाखाँची जिल्लामा कुनकुन ठाँउबाट बसाईसरी आए वा गए भन्ने बारेमा भरपर्दो तथ्याङ्क उपलब्ध नभए पनि अन्तर गाँउपालिका बँसाइसराई मूख्यरूपमा रहेको छ । खासगरी ग्रामिण क्षेत्रबाट तुलनात्मक रूपले सुविधा सम्पन्न शहरी वा बजारीकरण हुँदै गएका क्षेत्रतर्फको आकर्षण बढ्दै गईरहेको छ । बढ्दो विप्रणण (Remittance) खानपान र आधुनिक जीवन पद्धतिमा आएको परिवर्तन तथा शिक्षा र स्वास्थ्यमा आएको चेतना बसाईसराइको प्रमुख कारण हुन सक्दछ । ग्रामीण भेगबाट जिल्ला सदरमूकाम सन्धिखर्क, पालिमा मुकामहरु र जिल्ला बाहिर बुटवल, नेपालगंज र काठमाण्डौ तथा पूर्व—पश्चिम राजमार्ग दाँयावाँया मुख्य रूपमा बसाईसराईको आकर्षण रहेको देखिन्छ ।

तालिका ९ बसाइसराईको अवस्था

सि.न.	विवरण	कुल	पुरुष	महिला
१	यही गा.पा./न.पा	७४.७	८६.६	६४.६
२	यही जिल्लाको अर्को गा.पा./न.पा	१३.५	४.५	२१
३	अर्को जिल्ला	८.९	४.३	१२.७
४	विदेश	३	४.६	१.७

श्रोत, राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

१.८. यातायात

यो जिल्ला पहाडका अन्य जिल्लाहरु जस्तै कालोपत्रे, ग्राभेल र माटे कच्ची सडक समेत भएको यातायात मध्यम सुविधायुक्त जिल्ला हो । सडक सन्जालको हिसावले यो जिल्ला नेपालकै सबैभन्दा बढी बटोघाटो भएको जिल्लामा पर्दछ । हेन्द्रा राजमार्ग देखी सदमुकाम जोड्ने ६८ किलोमिटर लम्बाइ कालोपत्रे सडक यस जिल्लाका प्रमुख सडकको रूपमा रहेको छ भने सरमुकाम सन्धिखर्क भएर जाने ढोरपाटन, सन्धिखर्क देखि ढाकावाङ्ग, बल्कोट र रिडी, खनदह, असुरकोट, गच्छे हुँदै भालुवाङ्ग आदी जिल्लाका सहायक बाटोहरु हुन जुन आंशिक कालोपत्रे भई बाँकी कालोपत्रे हुने क्रममा रहेका छन । जिल्लाको एक ठाउँबाट अर्को ठाउँसम्म पुग्न स्थानीय बस सेवा, माइक्रो बस सेवा, टयाक्सी, जीप, आदि चल्ने गर्दछन् । सबै पालीकाहरुमा मुकाम जोड्ने बाटोहरु क्रमश कालोपत्रे हुने चरणमा रहेको छ । वर्षायाममा यस जिल्लाका माटे कच्चीबाटोहरुमा क्षति भई यातायातमा मध्यम समस्या हुने गरेको छ ।

१.९. संचार

अर्घाखाँची जिल्लामा टेलीफोन, मोबाइल, इमेल, इन्टरनेट, फ्याक्स लगायतका संचार सुविधा रहेको जिल्ला अन्तर्गत पर्दछ । जिल्लामा जिल्ला हुलाक कार्यालय-१, इलाका हुलाक-१२ र अतिरिक्त हुलाका-२९ वटा रहेका छन । यस जिल्लामा डिजिटल, भि.एच.एफ., मार्टस, सि.डट एक्सचेन्ज, प्रिपेड तथा पोष्ट पेड मोबाइल, सि.डि.एम.ए. तथा स्काई मोबाइल फोन मार्फत संचार सुविधा उपलब्ध छ ।

यसको अतिरिक्त प्राइभेट कम्पनीहरूले समेत इन्टरनेट, प्रिपेड तथा पोष्ट पेड मोबाइल सेवा सुविधा उपलब्ध गराएका छन् । जिल्लाको सबै क्षेत्रमा रेडियो नेपालको सेवा सुन्न सकिन्छ । प्राइभेट केबुलको माध्यमबाट विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय टि. भि. स्टेशनहरूको प्रसारण हुने गरेकोछ । प्राइभेट क्षेत्रबाट १० वटा एफ एम हरूबाट प्रसारणहरू सजिलै सुन्न सकिन्छ । हाल यो जिल्लाबाट विभिन्न किसिमका पत्र पत्रिका तथा बुलेटिनहरू प्रकाशित भैरहेका छन् ।

१.१०. जीविकोपार्जन

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को नतिजा अनुसार अर्घाखाँची जिल्लामा १० वर्ष वा सो भन्दा माथिको उमेर समुहका करिब ६८.२१ प्रतिशत जनसंख्या आर्थिक रूपमा सक्रिय रहेको छ भने बाँकी आर्थिक रूपमा निस्क्रीय रहेको छ । साथै उक्त उमेर समुहका १२.२ प्रतिशत जनसंख्याले ३ महिना भन्दा कम अवधि काम गर्ने गरेको, १५.६ प्रतिशतले ३ देखि ६ महिना काम गर्ने गरेको, ३७.१ प्रतिशतले ६ महिना भन्दा बढी समय अवधि काम गर्ने गरेको र ३५.१ प्रतिशतले कुनै पनि आर्थिक काम गर्ने नगरेको देखिन्छ । कुनै पनि सरकारी निकायमा दर्ता नगरेका र एक जना पनि तलबी कामदार नराखेका कृषि बाहेकका साना घरेलु व्यवसाय संचालन गरेका परिवार संख्या ४०२२ (८.३० प्रतिशत) रहेको छ । त्यस्तै १० वर्ष भन्दा माथि उमेर समुहका आर्थिक काम गर्ने जनसंख्या मध्ये पेशागत रूपमा कृषि वन र माछापालन कार्यका दक्ष कामदार सबैभन्दा बढी अर्थात् ६६.४ प्रतिशत रहेको छ । यस जिल्लामा १० वर्ष उमेर समुह माथि १० प्रकार प्रकारका पेशामा आवद्धता भई आर्थिक क्रियाकलापमा जनसंख्या संलग्न रहेको देखिन्छ ।

तालिका १० आर्थिक कामको पेशागत वर्गिकरण अनुसारको जनसंख्या

सि.न.	विवरण	प्रतिशत		
		कुल	पुरुष	महिला
१	कृषि वन र माछापालन कार्यमा दक्ष कामदारहरू	६६.४	५७.६	७३.४
२	सामान्य वा प्राथमिक पेशाका कामदारहरू	१५.६	१४.४	१६.४
३	व्यवस्थापक	४	५.९	२.६
४	पेशाविद्हरू	३.५	४.३	२.८
५	शिल्पकला तथा कारिगरी र यस सम्बन्धी व्यापार गर्ने कामदारहरू	३.५	६.६	१.०३
६	सेवा तथा वस्तु बिक्री गर्ने कामदारहरू	३.२	४.५	२.२
७	कारखाना तथा यन्त्र प्रचालक र जडान गर्ने कामदारहरू	१.८	३.८	०.२
८	प्राविधिक तथा सहायक पेशाविद्हरू	१	१.२	०.८
९	कार्यालय सहायकहरू	०.८	१.०५	०.६
१०	सशस्त्र बल	०.३	०.६	०.०३

श्रोत, राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

१.११. धार्मिक, पुरातात्विक तथा साँस्कृतिक स्थलहरू

ऐतिहासिक, पुरातात्विक र पर्यटकीय दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण स्थलहरू रहेको यस जिल्लालाई पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा योजना तथा व्यवस्थापन गर्न सकिने प्रशस्त सम्भावना रहेको छ । यस जिल्लामा रहेका धार्मिक पर्यटकिय स्थलहरू निम्नानुसार रहेको छ ।

तालिका ११ जिल्लाका धार्मिक तथा पर्यटकिय क्षेत्रहरू

सि. नं	धार्मिक/पर्यटकिय क्षेत्र	अवस्थिति	महत्व	मेलालाग्ने समय
१	अर्घा भगवति मन्दिर	स.न.पा ९	धार्मिक स्थल	आश्विन शुक्ल पूर्णिमा, भाद्र कृष्णाष्टमी, चैत्र शुक्ल नवमी, कार्तिक शुक्ल तृतीया
२	अर्घाको दरवार	स.न.पा ९	ऐतिहासिक	पर्यटकीय स्थान
३	खाँचीकोट दरवार	स.न.पा ७	ऐतिहासिक । धार्मिक	पुराना हातहतियारहरू संरक्षण गरी शक्ति पिठमा राखी वडादशैं र चैते दशैमा पुजाआजा हुने ।
४	छत्रदेव स्थान	छत्रदेव ५	धार्मिक	निरन्तर, वरवरे राजाको मन्दिर
५	पाणिनी तपोभूमी	पाणिनि १	पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थल	निरन्तर, प्रसिद्ध वैयाकरणी महर्षी पाणिनीको तपोभूमी
६	बलकोटको पौवा	छत्रदेव २	पुरातात्विक	निरन्तर
७	दुर्वासा गुफा	पाणिनी ३	तपोभूमी	पर्यटकीय स्थल दुर्वासा ऋषिले तपस्या गरेको गुफा शिवरात्रीमा मेला
८	सुपा देउराली मन्दिर	स.न.पा ७	ऐतिहासिक, धार्मिक	निरन्तर

श्रोत जिल्ला प्रफाइल, डि.व.का. अ.खा.

१.१२. पर्या पर्यटकिय स्थलहरू

यस जिल्लाको पाणिनी गाँउपालिका वडा नम्बर ३ र ६ तथा सन्धिखर्क नगरपालिका वडा नम्बर ११ र १२ मा धार्मिक महत्वका गुफाहरू रहेका छन् । ति हरुलाई स्थानियहरूबाट संरक्षण र व्यवस्थापन हुदै आएको छ । त्यसैगरी मालारानीको मन्दिर, मनचिन्ते पानी दुर्वासाश्वर गुफा, नरसंहिनाथ मन्दिर, ढुङ्गे बगौचा आदीको व्यापक प्रचारप्रसार भएमा यी क्षेत्रहरूको संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा योजना तथा व्यवस्थापन हुनुको साथै आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरू भित्राउन सकिने ठुलो सम्भावना रहेको छ । हाल पर्यापर्यटकिय संभावना रहको जिल्लाका मुख्य स्थलहरू तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

भाग २ - वन प्रजाति तथा वन्यजन्तु

२.१. प्रजाति अनुसार वनको किसिम

यस जिल्लामा साल वन, खोटे सल्लाको वन, गोत्रे सल्लाको वन, बाँझको वन, भावर आसपासको समथर स्थानमा रहेको कडा प्रजातिको मिश्रीत वन तथा तालिस पत्रको वन गरि ६ प्रकारको रहेको छ ।

क) समथर स्थानमा रहेको कडा मिश्रीत प्रजातिको वन (Lower Mixed Hardwood Forest)

वन सर्भेक्षण तथा अनुसन्धान विभागले सन २०१५ मा प्रकाशन गरेको तथ्याङ्क अनुसार जिल्ला वन क्षेत्रको करिब १६.६१ प्रतिशत अर्थात (११९२९ हेक्टर) ओगटेको कडा प्रजातिको मिश्रीत वन जिल्लाका प्राय सबै स्थानिय तहमा फैलिएर रहेको छ । सितगंगा नगरपालिको कपिलवस्तु संग सिमाना जोडिएको क्षेत्रमा यस प्रकारको वन बढी मात्रमा रहेको छ । साल यस प्रकारको वनको मुख्य प्रजाति हो । सालका अलावा अस्ना, कर्मा, बाँझि, जामुनका आदि प्रमुन प्रजाति हुन । यहाँ सालसगै खयर, वेल, बरौं, बोटधाइरो, कुसुम, प्यारी जस्ता प्रजातिहरु समेत मिसिएर हुर्किका छन ।

ख) साल वन (Sal Forest)

वन सर्भेक्षण तथा अनुसन्धान विभागले सन २०१५ मा प्रकाशन गरेको तथ्याङ्क अनुसार जिल्लामा वन क्षेत्रको करिब ५१.३१ अर्थात करिब (३६८८५ हेक्टर) ओगटेको पहाडि साल वनले सबैभन्दा बढी फैलावट रहेको छ । चुरे पहाडको अधिकाँश क्षेत्र, महाभारतको तोल्लो भु—भाग र दक्षिण मोहोडामा यस प्रकारको वन पाइन्छ । यस प्रजातिको वनको अधिकाँश क्षेत्र सितगंगा नगरपालिकामा पर्दछ । यसका अलावा जिल्लाका पाणिनी, मालारानी र छत्रदेवा गाँउपालिकाहरु, भुमिकास्थान र सन्धिखर्क नगरपालिका यस प्रकारको वनको फैलावट आंशिक मात्रमा रहेको पाइन्छ । साल यस प्रकारको वनको प्रमुख प्रजाति हो । सालका अलावा अस्ना, कर्मा, चिलाउने, बाँझी, बोटधाइरो, सिसौ, विजयसाल, जामुन, कटुस आदि प्रजातिहरु मिसिएर हुर्किएका हुन्छ ।

ग) खोटे सल्लाको वन (Pinus roxburghi)

वन सर्भेक्षण तथा अनुसन्धान विभागले सन २०१५ मा प्रकाशन गरेको तथ्याङ्क अनुसार खोटेसल्ला (Pinus roxburghi) को वाहुल्यता रहेने यस किसिमको वनले जिल्लाको वन क्षेत्रको १६.१७ प्रतिशत अर्थात करिब (११६१३ हेक्टर) क्षेत्रफल ओगटेको छ । यस प्रकारको वन सितगंगा नगरपालिकाको माथिल्लो क्षेत्रमा दक्षिणी तर्फको मोहडा तथा अन्य स्थानिय तहको सुख्खा तथा तल्लो क्षेत्रमा यस प्रकारको वनको फैलावट रहेको छ । कहिकहि पहाडी सालसँग सल्ला मिसिएर हुर्किएका पाइन्छन् । करिब ३५ वर्ष अगाडि

जिल्लाको उत्तरी क्षेत्रमा सामुदायिक वन योजना तथा व्यवस्थापन कार्यक्रमबाट वृक्षारोण गरिएको खोटे सल्ला अहिले वनको रूपमा विस्तार भएको छ ।

घ) गोत्रे सल्लाको वन (Pinus wallichiana)

वन सर्भेक्षण तथा अनुसन्धान विभागले सन २०१५ मा प्रकाशन गरेको तथ्याङ्क अनुसार यस प्रकारको वनले जिल्लाको कुल वन क्षेत्रको करिब १३.४२ प्रतिशत अर्था करिब ९६४१ हेक्टर वन भुभाग अगटेको छ । जिल्लाको मालारानी र पाणिनी गाँउपालिकामा धेरै फैलावट रहेको यस प्रकारको वन अन्य स्थानिय तहमा भने आँशिक मात्रमा रहेको देखिन्छ । उपोष्ण हावापानी खोटे सल्ला र गोत्रे सल्लाको वन मिश्रित भएर रहेको हुन्छ । उक्त हावापानीमा खोटे सल्लाको वन दक्षिणी मोहडामा फैलिएको हुन्छ भने उत्तर मोहडामा भने गोत्रे सल्लाको वन रहेको हुन्छ तर महाभारतको सम शितोष्ण प्रकारको हावापानीमा यस प्रकारको वन सुख्खा तथा दक्षिणी मोहडा यसको फैलावट पाईन्छ । यस प्रकारको वन विस्तारमा मानविय क्रियाकलापले धेरै महत्वपूर्ण अर्थ राखेको हुन्छ ।

ङ) बाँझको वन (Quercus species)

वन सर्भेक्षण तथा अनुसन्धान विभागले सन २०१५ मा प्रकाशन गरेको तथ्याङ्क अनुसार यस प्रकारको वनले जिल्लाको कुल वन क्षेत्रको २.०३ प्रतिशत अर्थात १४५८ हेक्टर भु-भाग ओगटेको छ । जिल्लाको सितगंगा नगरपालिकामा बाहुल्यता रहेको यस प्रकारको वन अन्य स्थानिय तहमा अगन्य मात्रामा रहेको देखिन्छ । वर्षा वढी हुने क्षेत्रमा विस्तारमा कठिन हुने यस प्रकारको वन जिल्लाको दक्षिणी मोहडा भएको क्षेत्रमा विस्तार भएर रहेको छ ।

च) ठिमे सल्लाको वन (Tsuga demosa)

वन सर्भेक्षण तथा अनुसन्धान विभागले सन २०१५ मा प्रकाशन गरेको तथ्याङ्क अनुसार यस प्रकारको वनले जिल्लाको कुल वन क्षेत्रको ०.४६ प्रतिशत अर्थात ३३४ हेक्टर भुभाग ओगटेको छ । यस प्रकारको वन जिल्लाको पाणिनी गाँउपालिकामा रहेको छ ।

२.२. भौगोलिक आधारमा वनको किसिम

क) चुरे क्षेत्रको वन

यो वन क्षेत्र चुरेको फेदी देखि चुरे पहाड क्षेत्रमा फैलिएर रहेको छ । चुरेको तल्लो तटिय क्षेत्रमा मुख्य प्रजातिको रूपमा साल रहेको छ । यस क्षेत्रमा सोको अलावा असना, कर्मा, वाँझी, जामुन, हर्से, वर्रो, अमला, खयर, कुसुम, बोटधयेरो आदि प्रजातिहरूको मिश्रण रहेको छ भने चुरेको माथिल्लो भुभागमा साल प्रजाति सँगै खोटे सल्ला, चिलाउने, असना, कुसुम लगायतका बोटविरुवाहरू पाईन्छन । यस जिल्लामा समुद्र सतहवाट ३०५ मिटर देखि १००० मिटर सम्मको उचाइमा Sub-tropical (उपोष्ण) प्रकारको हावापानी रहेको छ ।

चुरे तराई मधेश संरक्षण तथा व्यवस्थापन योजना, २०७४ का अनुसार जिल्लाको कुल क्षेत्रफलको ३७.१ प्रतिशत चुरे पहाड, ०.४ प्रतिशत भित्रि मधेश, ०.२ प्रतिशत भावर तराई गरी जम्मा ३७.६ प्रतिशत भूभाग चुरे क्षेत्रले ओगटेको छ ।

क) महाभारत क्षेत्रको वन

चुरेसँगै जाडिएको अर्को भूभाग महाभारत हो । महाभारत क्षेत्र यस जिल्लामा समुद्र सतहबाट करिब ६०० देखि २५१५ मिटर सम्मको उचाइमा फैलिएको छ । यस क्षेत्रको तल्लो भागमा उपोष्ण तर अग्ला भागहरूमा समशितोष्ण प्रकारको हावापानी पाइन्छ । त्यसकारण होचा भागहरूमा र कतिपय पहाडका दक्षिणी मोहडहरूमा साल र अस्ना प्रजातिका वनहरू रहेका छन भने अन्य कतिपय भागमा चिलाउने कटुसका वनहरूको वाहुल्यता छ । त्यसैगरी कुनै कुनै स्थानहरूमा लालीगुराँसका वनहरू पनि पाइन्छन । साथै ९०० मि. भन्दा माथिका खासगरी दक्षिणी मोहडाहरूमा खोटोसल्लाका वनहरू पनि यत्रतत्र देखिन्छन् । यस क्षेत्रका वनमा जनसंख्या र पशुको चाप बढी छ ।

महाभारत क्षेत्रको दक्षिणी मोहडाका केही क्षेत्रहरूमा खोटे सल्लाको वन रहेको छ भने उत्तरतिर फर्केको पाखोमा चिलाउने (*Schima wallichii*) र कटुस (*Castanopsis indica*) मुख्य प्रजाति भएको र अन्य प्रजातिमा धाने, खल्टु, अंगेरो, मौवा, मयल, गुराँस, राजु, खोलेकाठ, लाटीमौवा, तिते, खिलुवा, झिनझिने, काफल, विलौनी, तेजपात, रयच, बाँझ, उत्तिस, काउलो, लाँकुरी, खिरो, पैयू, दुधिलो हुन् । दक्षिणी पाखोको Transitional Zone मा साल र सल्लाका रूख विरूवाहरू मिश्रित अवस्थामा पाइन्छन् । यस प्रकारको वन क्षेत्र प्रायः सल्लाको वृक्षरोपणको साथै अन्य प्रजातिको प्राकृतिक पुनरूत्पादन भई हुर्केको र घनत्वको हिसाबले मध्यम खालको रहेको पाइन्छ ।

२.३. निजी वन

प्रदेश वन ऐन, २०७८ को परिच्छेद १४ र प्रदेश वन नियमावली, २०७९ को परिच्छेद १२ मा निजी तथा सार्वजनिक जग्गामा वन सम्बन्धि व्यवस्था गरिएको छ । आ.व. ०७५।०७६ सम्म २२ वटा निजी वन दर्ता भएकोमा पछिल्लो कानुनी व्यवस्था अनुसार आ.व.२०८१।०८२ मा यस कार्यालयको सिफारिसमा शितगंगा नगरपालिका अन्तर्गत १४ गोटा निजी वन दर्ता भएको देखिन्छ ।

यस जिल्लामा आफ्नो निजी जग्गामा विगत देखि नै कालना किनार र खरबारीमा प्रशस्त मात्रामा रूख विरूवाहरू लगाई हुकाएको पाइन्छ । खाली स्थानमा निजी वन लगाउन चाहने कृषकहरूलाई डिभिजन वन कार्यालयले निःशुल्क रूपमा विरूवा तथा प्राविधिक सेवा समेत उपलब्ध गराउँदै आएको छ । यस जिल्लामा निजी वन दर्ता गर्ने र व्यवस्थापन गर्ने गरेको कम्मै पाईन्छ । निजी नर्सरीहरू स्थापना गरी बहुमुल्य जडिवुटी तथा बहुउद्देश्यीय वनजन्य प्रजातिहरूको उत्पादन, वितरण र वृक्षारोपणबाट एकातिर जिविकोपार्जनमा टेवा पुग्ने

अर्को तिर वन पैदावारको मागको आपूर्ति पुरा गर्न सहयोग पुरयाई सामुदायिक तथा सरकारी वन माथि पर्ने चापलाई कम गरी हरित क्षेत्रमा महत्वपूर्ण योगदान दिन सकिन्छ ।

२.४. वनयजन्तुहरूको विवरण

वनयजन्तु संरक्षणका लागि विशेष योजनाको अभावन रहेको यस जिल्लामा पाइने स्तनधारी, चराचुरुङ्गी, घर्सेने र माछा वर्गका निम्नानुसारका वनयजन्तुहरू पाइन्छ ।

क. स्तनधारी

अन्तर्राष्ट्रिय व्यापारले गर्दा अस्तित्व नै सङ्कटमा परेको, प्रकृतिमा सङ्कटापन्न अवस्थामा रहेको, लोपोन्मुख र अति नै दुर्लभ भैसकेको अर्थात् CITES को अनुसूची—१ मा परेको काठेभालु (*Melursus ursinus*) यसजिल्लाको चुरे तथा भावर क्षेत्रको प्रायः सबैजसो जंगलमा पाइन्छ । यसै अनुसूचीमा परेको चितुवा (*Panthera pardus*) पनि जिल्लाका सबैजसो जंगलमा पाइन्छ । CITES कै अनुसूची—२ अर्थात् दुर्लभ हुँदै गएको र समयमै तिनको व्यापार नियन्त्रण हुन नसके अस्तित्व नै खतराजनक अवस्थामा पुग्नसक्ने आसामी वाँदर अर्थात् पहरे वाँदर (*Macaca assamensis*) यस जिल्लाको प्रायः सबै क्षेत्रको वन जंगलमा पाइन्छ । साधारणतया: यसले जंगली फलफूल र किरा फट्याडग्रा खाने हुँदा यसको प्रमुख वासस्थान भनेको चौडापाते रूख भएको वनजंगल हो । त्यस्तै यहाँको चुरे तथा भावर क्षेत्रको जंगलमा लंगुर (*Semnopithecus entellus*) पनि पाइन्छ । सोही अनुसूचीमा परेको चरीबाघ (*Felis viverrina*) चुरे तथा महाभारत पर्वतको जंगलमा फाट्टफुट्ट रूपमा भेटिने स्थानिय बासिन्दाहरूको भनाई छ । कुनै राष्ट्रद्वारा विशेषतः व्यापार नियन्त्रण गर्नका लागि प्रस्तावित वनयजन्तु एवं वनस्पतिहरूलाई CITES को अनुसूची—३ मा समावेश गरीएको फ्याउरो (*Vulpes bengalensis*) यहाँ फाट्टफुट्ट रूपमा देखापर्दछ । उपरोक्त बाहेक यहाँ स्याल, खरायो, वाँदल, रतुवा मृग, घोरल, राते, मलसाँप्रो, दुम्सी आदी पाइन्छन् ।

ख. चराचुरुङ्गी

CITES को अनुसूची—१ मा परेको चीर कालिजको साथै अन्य पन्छिहरूमा सुगा, वनकुखुरा, ढुकुर, चील, बाज, लुईचे, तिन्ना, जुरेली जस्ता चरा प्रजातिहरू यस जिल्लाको वनजंगलमा प्रशस्त भेटिन्छन् । यहाँ करिब ३५२ प्रजातिका चराहरू पाइने अनुमान गरीएको छ । तिनीहरूमा मुख्य गरी बकुल्ला, खेखौरा, चिल, कुक्लेरुवा, रानीचरा, बट्टाई, चखेवा, काठखोलिया, ढुकुर, धनेश, राजक, कर्कुलिया, फिस्टे, तिकुला, खरवक्ली, पल्टैया, खैरो ठुलो वकुलला, पिरौटा, काग, सुगा, गौथली, भुडिफोर, जुरेली, चिवे आदि प्रमुख छन् । जाडो र गर्मी मौसममा बेगलाबेगलै प्रकारका चराहरू अवलोकन गर्न सकिन्छ । यिनीहरू मध्ये बकुल्ला र स्थायी बसोवास गर्ने चरा हुन् भने केही चराहरू हिउँदमा साईबेरियाबाट यहाँ आउने गर्दछन् ।

ग. घसने वर्ग

यस वर्गमा मगर गोही (*Crocodylus palustris*), दुर्लभ रातो खोल भएको कछुवा (*Kachuga kachuga*) सहित ३ जातका कछुवा, अजिङ्गर (*Python molurus*), गोहोरो (*Varanus flavescens*) साथै गोमन, धामन, अजिङ्गर, बैरिक्केट अनेक प्रकारका सर्प तथा छेपारो, माऊसुलि, भानेमहुरा आदि पाइन्छन् ।

घ. माछा वर्ग

यस जिल्लामा ब्यवसायिक माछापालन तथा जिल्लाभित्र ठुला नदीहरू समेत नभएको कारणवाट प्रशस्त मात्रामा माछाहरू नपाईएतापनि जिल्लामा रहेका विभिन्न खोलानाल तालतलैयाहरूमा मंगुरी, वाम, ठेड, असला, बुधुना जस्ता प्रजातिका माछाहरू पाईन्छन् ।

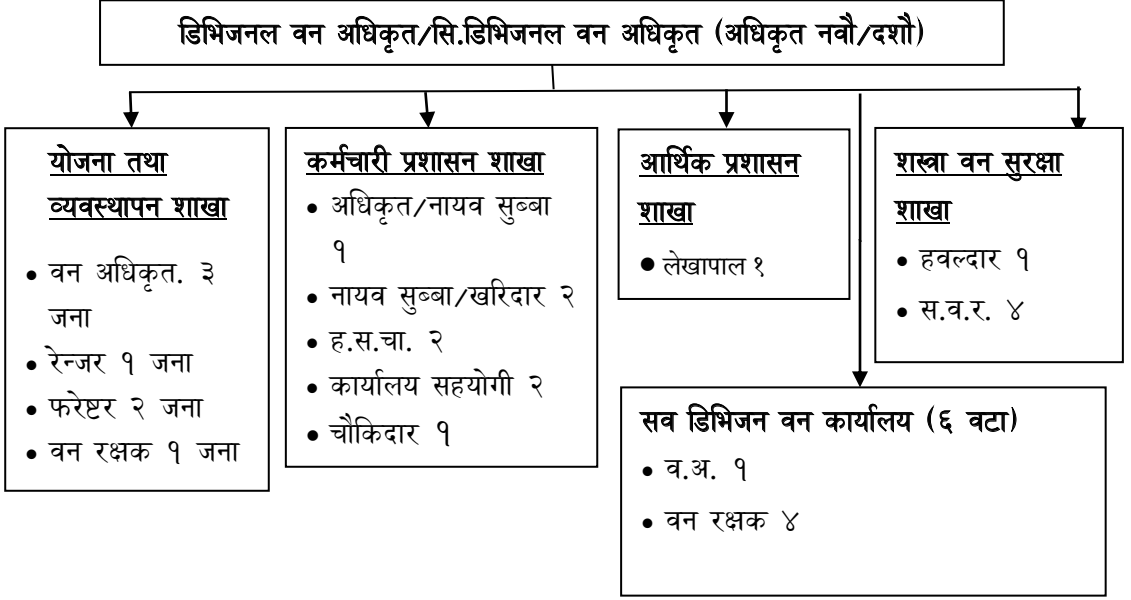
भाग-३ डिभिजन वन कार्यालय अर्घाखाँचीको संक्षिप्त विवरण

३.१. पृष्ठभूमि

वि.सं. १९६४ सालमा वन व्यवस्थापनकै लागि नयाँ काठ महल र सो अन्तर्गत बाँके वनजाँच अड्डा कायम भएको पाइन्छ । वि.सं. २०१६ को दशकमा Working Plan office खडा गरिएको र उक्त समयमा नेपालमा वन विशेषज्ञलाई पहिलो पटक तराईमा Forest working Plan तयार गर्न लगाईएको पाइन्छ । वि. सं. १९९० को दशकमा विदेशबाट इ.ए. स्मिथ भन्ने वन विशेषज्ञ नेपाल आई वन कार्ययोजना र वनको संगठनात्मक योजना पेश गरेको र उनको सुझाव अनुसार वि.सं. १९९९ सालदेखि नेपालमा विभागीय स्तरको अड्डा बनाई तराईमा ३ सर्कल कार्यालय र १२ वन जाँच अड्डा खडा गरिएको थियो । त्यस अघि राजस्व लिएर जङ्गल विक्री गर्ने गरेकोमा त्यसवेला देखि वन व्यवस्थापनमा सुधार ल्याउन तराईका केही वन क्षेत्रको Working Scheme बनाईएको थियो । त्यसवेला देखि नै वन कार्य योजना अन्तर्गत Selection marking & Improvement marking गरी खडा रुखहरुको लिलाम गर्ने प्रथा प्रारम्भ भई वन सिमाना लगाउने र वनको हैसियत बढाउन लहरा काट्ने कार्यको थालनी भयो ।

राष्ट्रिय वन योजना २०३३ ले वन जङ्गललाई समयोचित तरिकाबाट व्यवस्थापन गरी राष्ट्रिय विकासमा सहयोग पुर्याउन देशभरमा ७ सर्कल, ४० वन डिभिजन कार्यालय र डिभिजन अन्तर्गत ४—७ रेञ्ज कार्यालय र हरेक रेञ्ज कार्यालय अन्तर्गत ४ बिटको व्यवस्था गरेको थियो । विकेन्द्रीकरण ऐन २०४० लागु भएपछि सबै जिल्लाहरु जस्तै यस जिल्लामा पनि जिल्ला वन कार्यालयको स्थापना भयो । सो भन्दा पहिले रिडी वन डिभिजन कार्यालयबाट यस जिल्लाको वन प्रशासन सञ्चालनमा रहेको थियो । त्यसैगरी निजामति सेवा ऐन, २०४९ को दोस्रो संशोधन अध्यादेश, २०६९ दफा २४ घ १ बमोजिम समायोजन पदस्थापन गरी आ.व. २०७०-०७१ बाट लागूहुने गरी वन विभागको केन्द्रिय संगठन तथा मातहतका जिल्ला वन कार्यालयहरुको संगठनमा फेरबदल भई जिल्ला वन कार्यालय, अर्घाखाँची अन्तर्गत १ वटा सेक्टर वन कार्यालय र ८ वटा इलाका वन कार्यालयहरु रही आएकोमा देश संघीय संरचनामा गै सकेपछि नेपाल सरकार सरकार मन्त्रिपरिषदको मिति २०७५/०३/३२ को संरचना अनुसार एक डिभिजन वन कार्यालय र मातहतका रहने गरी ६ वटा सब डिभिजन वन कार्यालयहरु रहने व्यवस्था मिलाईएको छ । जिल्लामा रहेका ६ वटा पालिकामा पर्ने वन कार्यक्षेत्रको हिसाबले सितगंगा नगरपालिकामा दुई वटा सब डिभिजन वन कार्यालय, मालारानी र छत्रदेव गाँउपालिका समेटने गरी एक सब डिभिजन वन कार्यालय तथा बाँकी ३ पालिकामा एक एक सब डिभिजन वन कार्यालयहरु रहनेगरी वन संगठनको पुर्नसंरचना गरिएको छ । यस कार्यालयको संघबाट हस्तान्तरित संगठन संरचना तथा दरबन्दी निम्न बमोजिम रहेको छ ।

दरवन्दी चार्ट

तालिका १२ दरवन्दी तेरिज

सि.न.	सेवा/समुह/उपसमुह	पद/श्रेणी	तह	स्वीकृत दरवन्दी
१	वन/ज.फ	डि.व.अ./रा.प. द्वितीय	नवौ/दशौ	१
२	वन/ज.फ	व.अ./रा.प. तृतीय	सातौ/आठौ	९
३	वन/ज.फ	रेन्जर/रा.प.अन.प्रथम	पाचौ/छैठौ	१
४	प्रशासन/सा.प्र.	ना.सु/रा.प.अन.प्रथम	पाचौ/छैठौ	१
५	प्रशासन/लेखा	लेखापाल/रा.प.अन.प्रथम	पाचौ/छैठौ	१
६	प्रशासन/सा.प्र.	खरिदार/रा.प.अन.द्वितीय	चौथो/पाचौ	१
७	वन/ज.फ	फरेष्टर/रा.प.अन.द्वितीय	चौथो/पाचौ	२
८	विविध	स.व.र.हवलदार/रा.प.अन.तृतीय	तह विहिन	१
९	वन/ज.फ	वन रक्षक/श्रेणी विहिन		२५
१०	प्रशासन	ह.स.चा./श्रेणी विहिन		२
११	प्रशासन	का.स./श्रेणी विहिन		२
१२	प्रशासन	चौकिदार/श्रेणी विहिन		१
१३	विविध	स.व.र./श्रेणी विहिन		४
कुल जम्मा				५१

डिभिजन वन कार्यालय मातहतमा रहेका ६ वटा सब डिभिजन वन कार्यालयहरूको नामावली र कार्यक्षेत्रको विवरण यस प्रकार रहेको छ ।

तालिका १३ सब डिभिजन वन कार्यालयहरूको कार्यक्षेत्रको विवरण

सि.नं.	नाम	कार्यक्षेत्र पर्ने स्थानिय तहको नाम	मुकाम
१	सन्धिखर्क	सन्धिखर्क नगरपालिका	सन्धिखर्क-१
२	पाणिनी	पाणिनी गाँउपालिका	पाणिनी-३ दुर्गाफाँट
३	मालारानी छत्रदेव	मालारानी र छत्रदेव गाँउपालिका	मालारानी-४ लुटीपोखरी
४	भुमिकास्थान	भुमिकास्थान नगरपालिका	भुमिकास्थान-८ हटिया, हाल सन्धिखर्कमा सम्पर्क कार्यालय
५	वाणगंगा	सितगंगा नगरपालिका अन्तरगतका वडा नं.१ देखि ६ सम्म र ११ देखि १४	शितगंगा-१२ डोहोटे
६	शितगंगा	सितगंगा नगरपालिका अन्तरगतका वडा नं. ७ देखि ११ सम्म	शितगंगा-११ पत्थरकोट

३.२. भौतिक संरचना

यस डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गत ६ वटा सब डिभिजन वन कार्यालयहरू रहेका छन् । भौतिक संरचनाको हिसावले यो डिभिजनको अवस्था अति नै दयनीय रहेको छ । डिभिजन वन कार्यालयको आफ्नै प्रशासकीय र कर्मचारी निवास गरी २ वटा भवन, सन्धिखर्क, वाणगंगा र पाणिनी सब डिभिजन वन कार्यालयहरूको गरी जम्मा ३ वटा भवन रहेकोमा सन्धिखर्क सब डिभिजन वन कार्यालयको भवनमा शसस्त्र प्रहरी बलको बसोवास रहेकोले ४ वटा सब डिभिजन वन कार्यालयहरूले भाडाका भवनहरूबाट सेवा प्रदान गरीरहेको अवस्था छ । डिभिजन वन कार्यालय र अन्तर्गतका कार्यालयहरूका भवन तथा जग्गाको विवरण अनुसूची ५ मा दिइएकोछ ।

३.३. डिभिजन वन कार्यालयबाट सम्पादित मुख्य मुख्य कार्यहरू

- वन संरक्षण, संवर्धन र विकास
- वनजन्य अपराधको नियन्त्रण र नियमन

- वन्यजन्तुबाट मानविय तथा चौपाया क्षति भएकाहरुलाई क्षतिपूर्ति वितरण
- प्रचलित नीति अनुसार सम्भाव्य सामुदायिक वन क्षेत्रहरुको पहिचान, योजना निर्माण, विकास, व्यवस्थापन र नियमन
- वनको दीगो एवं सम्बर्द्धन प्रणालीमा आधारित वन व्यवस्थापन गरी उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि
- निजी वन दर्ताका लागि सम्बन्धित स्थानिय तहहरुमा प्रविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने
- वन पैदावार सङ्कलन, सदुपयोग र विक्री वितरणमा नियमन,
- सामुदायिक वनबाट उत्पादित काठदाउराको व्यवस्थापनको लागि सुरक्षित घाटगड्ढि डिपो निर्माण तथा लगयार्ड निर्माण
- वन डढेलो नियन्त्रण तथा व्यवस्थापनका लागि दस्ता परिचालन, अग्नि नियन्त्रक हेरालु परिचालन, अग्नि नियन्त्रक सामाग्री खरिद, हस्तान्तरण, अग्नी रेखा निर्माण र मर्मत तथा जनचेतनाका कृयाकलाप संचालन
- वनक्षेत्रको सुकेका पत्करबाट प्राङ्गारिक मल उद्यम संचालन
- स्वीकृत कार्यक्रम बमोजिम नर्सरी सञ्चालन, विरुवा उत्पादन, विरुवा वितरण, वृक्षारोपण
- निजी तथा सार्वजनिक जग्गामा वन विस्तारका लागि आवश्यक सीप र ज्ञानको हस्तान्तरण
- घरकाज तथा दैवी प्रकोप पीडितको लागि काठ, दाउरा आपूर्ति व्यवस्थापन
- नदी प्रणाली लगायत चुरेक्षेत्रको संरक्षण तथा नदीजन्य पदार्थको सदुपयोगमा नियमन
- सामुदायिक वनमा पर्यापर्यटन प्रवर्धन गरी स्थानिय स्तरमा रोजगारीका अवसर श्रृजना गर्ने गरी कार्यक्रम संचालन
- साँस्कृतिक तथा पुरातात्विक सम्पदाको संरक्षणका लागि स्वीकृत कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयन
- वन्यजन्तु र मानवबिच द्वन्द्व ब्यावस्थापन
- जिल्लामा रहेका सिमसार क्षेत्रको संरक्षणका गर्ने गरी कार्यक्रम संचालन गरिएको
- जिल्लामा विभिन्न स्थानलाई पकेट क्षेत्र घोषणा गरी जडिबुटीका विरुवा रोपण मार्फत स्थानिय स्तरमा आयआर्जनका वृद्धि हुने गरी पकेट क्षेत्र विशेष कार्यक्रम संचालन गरिएको

३.४. समस्याहरु

क) कानुनि तथा नितिगत समस्या

- वन क्षेत्र भित्रको एकिकृत योजना नहुनु (वन, वनस्पती, भू-संरक्षण, वन्यजन्तु) ।
- एकिकृत क्षमता अभिवृद्धि र प्रचार प्रसार कार्यक्रम नहुनु ।
- स्वीकृत कार्ययोजना कार्यान्वयन गर्न पुर्णरूपमा राजनैतिक, आर्थिक, भौतिक र नीतिगत सहयोग प्राप्त नहुनु ।
- दरवन्दी बमोजिम कर्मचारी र सवारी साधन उपलब्ध नहुनु/भौतिक सुविधा नहुनु ।

- स.व.र.को कमी र तिनिहरूको कार्य सैनिक/प्रहरी जस्तो हुने तर निजामति ऐन अनुसार सञ्चालन हुनु ।

ख) वनको संरक्षण र व्यवस्थापनमा समस्या

- ✓ चुरेमा रहेका वनको वन सम्बर्द्धन प्रणालिमा आधारित वन व्यवस्थापन कार्ययोजना कार्यान्वयन गर्न कठिनाई ।
- ✓ जनशक्ति, सवारी साधनको कमीका कारण नियमित अनुगमन र वन विकास कार्य सम्पादनमा कठिनाई ।
- ✓ विभिन्न सरकारी तथा गैह्रसरकारी निकायहरूबाट गरिने भौतिक पूर्वाधार निर्माण कार्य मापदण्ड विपरित संचालन गरि वन क्षेत्रको जग्गा प्रयोग ।
- ✓ स्थलगतरूपमा काम गर्दा आवश्यक पर्ने कम्प्युटर, प्रिन्टर, कम्पास, जि.पि.एस .जस्ता अत्यावश्यक सामानहरूको कमी हुनु ।
- ✓ सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूले समुहको आम्दानिलाई वन व्यवस्थापन कार्यमा भन्दा सामुदायिक विकासका कार्यलाई प्रथमिकतामा राखि रकम खर्च गर्नु ।
- ✓ जडिवुटी/गैरकाष्ठ वन पैदावारको समुचित व्यवस्थापन र उपयोग हुन नसक्नु ।
- ✓ समूहहरूमा संचालित आय आर्जनका कार्यहरूद्वारा आशातित उपलब्धि हासिल हुन नसक्नु ।
- ✓ चुरे पहाडको क्षेत्रमा भु-क्षयको अत्याधिक समस्या रहेको ।
- ✓ माहाभारत क्षेत्रका मुख्यतया सल्ला प्रजातीको बाहुल्यता रहेका अधिकांश सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू निस्क्रिय हुँदा व्यवस्थापन गर्न असहज भएको ।
- ✓ वन क्षेत्रमा वर्षेनी लाग्ने वन डढेलो, चरिचरण, वन अतिक्रमण नियन्त्रणको लागी विशेष बजेट नहुनु ।

ग) मानविय श्रोत तथा भौतिक पूर्वाधारमा समस्या

- ✓ पछिल्लो पुनसंरचना अनुसार साविकमा ८ इलाका वन कार्यालय मार्फत सेवा प्रदान हुदै आएकोमा हाल ६ वटा सव डिभिजन वन कार्यालयहरूबाट मात्र सेवा प्रभाव हुदै आएको साथै २ वटा सव डिभिजन वन कार्यालयको मात्र भवन रहेकोले सेवा प्रभावमा कठिन रहेको ।
- ✓ भौगोलीक अवस्था अनुसार कार्यालयमा आवश्यक सवारी साधन तथा अन्य प्राविधिक उपकरणहरू नभएको ।
- ✓ सव डिभिजन वन कार्यालयहरूको संगठन संरचना अव्यवहारिक र अमिल्दो रहेको
- ✓ कार्यालयको दरबन्दी अनुसार पदपूर्ती हुन नसकेको ।

- ✓ शसस्त्र वन रक्षक र हतियारको अभावले वनको गस्ती गराउन चुनौती पूर्णरहेको ।

घ) अन्य समस्याहरू

- ✓ मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व व्यवस्थापन अन्तर्गत समस्याग्रस्त वन्यजन्तु उद्धारको लागि दक्ष कर्मचारी तथा प्राविधिक उपकरणहरू नभएको ।
- ✓ धेरै पुरानो अतिक्रमण रहेकोले उक्त अतिक्रमित जग्गा पुनस्थापना गर्न नसकिएको ।
- ✓ चुरे क्षेत्रबाट बहने चोरखोला, वाणगंगा, गुडुरुड खोला आदिबाट यदाकदा अवैध ढङ्गले ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा सङ्कलन गरी चोरी निकासी तथा स्थानिय निकायसंग क्षेत्राधिकार समेत को विषयमा समस्या रहेको । यद्यपी हाल प्रदेश ऐन र नियमावालीमा व्यवस्था भए बमोजिम वन क्षेत्र भित्रको खोला खोल्सी व्यवस्थापनका लागि स्थानीय समुदायसंगको सहकार्यमा संचालनमा रहेपछि उक्त समस्या विस्तारै कम हुँदै जाने विश्वास लिइएको ।
- ✓ विगत लामो समय देखी नै जिल्लाको दक्षिणी भागमा कपिलवस्तु जिल्लासँग जोडिएको वनहरूमा रहेको सीमा विवाद यथावत रहेको छ । दुवै जिल्लाका डिभिजन वन कार्यालयको आपसी समन्वयमा सिमाना कायम भई कार्य सञ्चालन भईरहेको भए तापनि हालसम्म अर्घाखाँची र कपिलवस्तु जिल्ला बीचको स्पष्ट सिमाना कायम नभएको कारण समय समयमा कठिनाई उत्पन्न हुने गरेको छ ।
- ✓ विगतको द्वन्द्वकालमा कार्यालयका अभिलेखहरू नष्ट भएको कारण पुरानो बेरुजु फछ्यौट हुन नसकेको
- ✓ विगतको द्वन्द्वकालमा कित्ता नापी नक्शाहरू नष्ट भएको कारण सेवाग्राहीलाई माग बमोजिम सेवा प्रदान गर्न कठिन भएको (जस्तै दुरी प्रमाणित, निजी जग्गाका रुख कटान आदि)

३.५. चुनौतीहरू

- ✓ सामुदायिक वन मार्गदर्शन तथा सा.व.उ.समुहको आर्थिक कार्यविधि निर्देशिका २०७३ अनुसार समुहको आर्थिक परिचालन गराउने कार्य ।
- ✓ प्रायजसो सा.व.उ.स.हरू पारदर्शी, सुशासन तथा समावेसीको अवधारणाको अवलम्बन गर्न नसक्नुको कारणले शुसासनको अनुगमन तथा प्रवर्द्धन कसरी गर्ने ।
- ✓ खुल्ला चरिचरनलाई व्यवस्थित गर्ने ।
- ✓ अनियन्त्रित पूर्वाधार विकास निर्माण र दिगो विकासको अवधारणालाई वेवास्ता गरिएको ।

- ✓ सामुदायिक वनमा आय आर्जन वृद्धिहुने खालका व्यवसायिक कार्यक्रमहरु दिगो रूपमा संचालन गर्न गराउन ।
- ✓ नदि कटान तथा भु क्षयलाई नियन्त्रण ।
- ✓ वन सम्बर्द्धन प्रणालिमा आधारित कार्ययोजना तयारि र कार्यन्वयनमा समस्या

३.६. सिकाईहरु:

क. नर्सरी र विरुवा उत्पादन:

- ✓ उच्च प्रविधिको हाईटेक नर्सरी स्थापना गरि गुणस्तरिय बहुवर्षिय विरुवा उत्पादन गर्न सकेमा वृक्षारोपण कार्यक्रम प्रभावकारी हुने

ख. वृक्षारोपण:

- ✓ मेस वायर र जैविक पोल सहितको घेरावार गरि बहुवर्षिय विरुवा वृक्षारोपण गर्न सकेमा वृक्षारोपण कार्यक्रम प्रभावकारी हुने ।
- ✓ घेरावार सहितको वृक्षारोपण कार्यको लागि प्रयाप्त रकम विनियोजन हुन नसक्दा वृक्षारोपण कार्यक्रम प्रभावकारी रूपले सम्पन्न गर्न कठिन भएको ।

ग. चुरे संरक्षण तथा खोला- खोल्सि व्यवस्थापन:

- ✓ चुरे क्षेत्रमा निर्माण गरिने संरक्षण पोखरीहरु विस्तारित रूपमा निर्माण गर्न सकेमा पानी संचितीकरण र प्रवाहिकरणमा वृद्धि हुने ।

घ. वन डढेलो नियन्त्रण:

- ✓ पत्कर संकलन गरि प्रांगारिक मल बनाउने कार्य वन डढेलो नियन्त्रणको लागि प्रभावकारी भएको र नमूनाको रूपमा १ स्थानमा शुरुवात भएको भएता पनि उक्त कार्यक्रमको लागि विनियोजित बजेट न्यून रहेकोले अन्य क्षेत्रमा संचालन हुन नसकेको ।

ङ. चोरी कटानी:

- ✓ नियमित रूपमा वन व्यवस्थापन कार्य हुन नसक्दा माग वमोजिमको वन पैदावर आपूर्ति नभई चोरी कटानीको घटना हुने गरेको ।

च. चोरी सिकारी:

- ✓ चोरी सिकारी नियन्त्रणको लागि सुराकि परिचालन र नियमित गस्ति प्रभावकारी हुने ।

छ. वन अतिक्रमण:

- ✓ वन अतिक्रमण नियन्त्रणको लागि राजनितिक प्रतिवद्धता प्रमुख रहने र आवादी र वन क्षेत्र जोडिएको क्षेत्रमा स्थायी घेराबार लगाउदा अतिक्रमण बढ्ने क्रम रोकिने ।

ज. सामुदायिक वन विकास कार्यक्रम:

- ✓ नियमित रूपमा वन व्यवस्थापन कार्य हुन नसक्दा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह निस्कृय रहेको ।
- ✓ लेखा व्यवस्थापन तथा खरिद प्रक्रिया सम्बन्धी उपभोक्ता समूहका पदाधिकारीहरूमा प्रयाप्त ज्ञान नहुँदा आर्थिक गतिविधिहरू पारदर्शी र कानून सम्मत हुन नसकेको ।

झ. जडिबुटी विकास कार्यक्रम:

- ✓ निजी जग्गामा व्यवसायिक रूपमा जडिबुटी खेती बिस्तार कार्य गर्न सकेमा जडिबुटी विकास कार्यक्रम प्रभावकारी हुने ।
- ✓ महाभारत क्षेत्रमा भुगोल र हावापानी सुहाउदो प्रजातिहरू जस्तै तेजपात, चिउरी, तेजपात, टिमुरलाई वन क्षेत्रमा विस्तार गर्न सकेमा स्थानीय जनताको आय आर्जनमा टेवा पुग्ने ।

ञ. वन उद्यम प्रवर्द्धन कार्यक्रम:

- ✓ वन पैदावारमा आधारित उद्यम स्थापना तथा प्रवर्द्धन गर्न सकेमा प्रभावकारी हुने ।

ट. राष्ट्रिय वन विकास कार्यक्रम:

- ✓ समुदायलाई हस्तान्तरण गरी बाँकी रहेको सरकारद्वारा व्यवस्थित वन संरक्षण खण्डको रूपमा व्यवस्थापन गर्ने गरी जोडिएको सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहलाई हस्तान्तरण गर्न सकेमा व्यवस्थापन प्रभावकारी हुने ।

ठ. निजी तथा कृषि वन विकास कार्यक्रम:

- ✓ एकै क्लष्टरमा व्यवसायिक रूपमा निजी तथा कृषि वन विकास कार्यक्रम सञ्चालनको लागि सबै कृषकहरूलाई जग्गा उपलब्ध गराउने सवालमा सहमत गराउन कठिन भएको ।

भाग ४- वार्षिक कार्यक्रम तथा प्रगति

दीगो वन व्यवस्थापनका माध्यमबाट वन पैदावारलाई समग्र आर्थिक गतिविधिसंग जोड्दै समृद्ध नेपालको परिकल्पना गरीएको छ । वन, वनस्पति, वन्यजन्तु, जलाधार, संरक्षित क्षेत्र र जैविक विविधताको समुचित संरक्षण, दीगो व्यवस्थापन र सदुपयोग गर्दै वनको व्यवशाथीकरणका माध्यमले रोजगारी सृजना, आयवृद्धि, जिविकोपार्जनमा सुधार एवं वन क्षेत्रमा सुशासन कायम गरी मूलकलाई समृद्ध बनाउने दीगो विकाश र वातावरणीय सन्तुलन कायम राखी वनको हैसियतमा सुधार ल्याउन दीगो वन व्यवस्थापनलाई प्राथमिकता दिईएको छ । जिल्लाको समग्र वन क्षेत्रको संरक्षण तथा व्यवस्थापनको माध्यमबाट वातावरणीय सन्तुलन कायम गर्दै लुम्बिनी प्रदेश सरकारको दिर्घकालिन सोचका रूपमा रहेको समृद्ध लुम्बिनी, आत्मानिर्भार प्रदेश भन्ने महत्वकांक्षी नारा लाई साकार बनाउने हेतुले आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ मा डिभिजन वन कार्यालय, अर्घाखाँचीबाट कार्यक्रम तर्फ औषत करिब ९१.१० प्रतिशत वित्तीय प्रगति र ९७ प्रतिशत भौतिक प्रगति तथा प्रशासनिक खर्च तर्फ औषत करिब ८१.३५ प्रतिशत वित्तीय प्रगति गरी समग्रमा ८७.०८ प्रतिशत वित्तीय प्रगति भएकोछ । यसलाई उत्साहजनक प्रगति भन्न सकिन्छ । कार्यक्रम अनुसारको लक्षित बजेट, वित्तीय प्रगति र भौतिक प्रगतिलाई तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको ।

तालिका १४ कार्यक्रम अनुसार वार्षिक प्रगतिको अवस्था

सि. न	ब.उ.सि.न.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	वार्षिक बजेट		जम्मा खर्च		वार्षिक प्रगति	
			पुजिगत	चालु	पुजिगत	चालु	वित्तीय	भौतिक
१.	३२९०००१२	वन वन्यजन्तु जैविक विवधता संरक्षण तथा व्यवस्थापन	६१.२८	६.००	५५.९७	६.००	९२.१०	९८
२.	३२९०००१३	जडिबुटी तथा गैहकाष्ठ वन पैदावार विकास	३९.३०	१.००	३६.०८	१.००	९१.८१	१००
३.	३२९०००१५	वन क्षेत्र भित्रका खोलाखोल्सी व्यवस्थापन	१२.००	०	९.१६	०	७६.३०	९२
४.	३२९०००१६	वातावरण तथा जलवायु अनुकुलन	४०.००	०	३९.९८	०	९९.९९	१००
५.	३२९०००१८	कृषि वन तथा वृहत्तर हरियाली प्रवर्द्धन	३८.४६	०	३३.६७	०	८७.६०	९५
६.	३२९९११२१	समृद्धिका लागि वन कार्यक्रम	१९.२०	११२.०	१९.१९	१०४.७	९४.५०	९४.५०
७.	३२९९११२३	राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन	२६.००	०	१५.६७	०	६०.३०	९०
८.	३२९९११२५	जडिबुटी विकास कार्यक्रम	२९.४०	०	२८.९०	०	९८.३०	१००
कार्यक्रम तर्फको जम्मा			२६५.६४	११९.०	२३८.६४	११०.७८	९१.१०	९६
९.	३२९०१०१२	डिभिजन वन कार्यालय	२.००	३८७.५८	१.९८	२९७.४	७६.३०	१००
१०.	३२९९११२९	डिभिजन वन कार्यालय	०.००	३२.२२	०	२६.३६	८१.८०	१००
प्रशासनिक खर्च तर्फको जम्मा			२.००	४१९.८०	१.९८	३२३.८	७९.००	१००
कुल जम्मा			२६७.६	५३८.८	२४०.६	४३३.६	८३.३१	९८.००

४.१. वन वन्यजन्तु तथा जैविक विविधता संरक्षण कार्यक्रम (३२९०००१२)

प्रदेश अन्तर्गत पर्ने वन, वन्यजन्तु, जैविक विविधताका क्षेत्रहरूको पहिचान गरी तिनीहरूको संरक्षण तथा उचित व्यवस्थापन मार्फत नेपाल सरकारले लिएको समृद्धिका लागि वन राष्ट्रिय लक्ष्य हासिल गर्ने गरी वन क्षेत्रलाई उत्पादनमुखि कार्यक्रम संचालन गर्ने तथा उत्पादनको क्षेत्रमा देखिएका समस्याहरू पहिचान गरि क्रमिक रूपमा समाधानका उपायहरूको खोजि गरी उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने र उक्त क्षेत्रमा स्थानिय बासिन्दाहरूको संलग्नतालाई सुनिश्चित गर्दै हरित रोजगारीका अवसरहरू सिर्जना गर्ने गरी तोकिएका विभिन्न क्रियाकलापहरू मध्ये अधिकांश कार्यहरू सम्पादन भएका छन् । यस कार्यक्रम अन्तर्गत ६ वटा मुख्य अन्तर्गत विभिन्न क्रियाकलापहरू मध्ये अधिकांश क्रियाकलापहरू सफलतापूर्वक सम्पादन भएका थिए । चालु आर्थिक बर्षमा यस कार्यक्रम संचालन गर्न कुल ६७ लाख २८ हजार मात्र रूपैया बजेट व्यवस्था भएकोमा कुल ६१ लाख ९७ हजार बजेट खर्च भएको थियो । यस कार्यक्रममा व्यवस्था भएको बजेटबाट समग्रमा वित्तीय प्रगती ९२.१० र भौतिक प्रगती ९८ प्रतिशत (विस्तृत विवरण अनुसूची १ मा) भएको थियो। कार्यक्रम अनुसारका मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू तथा उपलब्धीहरू निम्नानुसार रहेका छन् ।

४.१.१ वनक्षेत्रमा ढलापडा तथा बेविरसे काठ दाउरा संकलन तथा व्यवस्थापन (का.शि.नं. ११.४.१७.५१४)

सरकारद्वारा व्यवस्थित वनमा हावाहुरी वा अन्य कारणले ढलेका रुखहरू तथा वारिसे, वेवारिसे, मुद्धाको सिलसिलामा वरामद वन पैदावारको संकलन तथा घाटगद्धीमा व्यवस्थापन गरी वन पैदावारको गुणस्तर खस्कन नदिई राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक अर्थतन्त्रमा योगदान दिन लक्ष्य रहेको यस कार्यक्रमबाट भूमिकास्थान, मालारानी—छत्रदेव, वाणगंगा र शितगंगा सब डिभिजन वन कार्यालयको कार्यक्षेत्रमा पर्ने राष्ट्रिय वन ढलेका रुखहरू तथा विभिन्न वेवारिसे तथा मुद्धा लगायतका वरामद भएका काठदाउराहरू संकलन, ढुवानी तथा घाटगद्धी व्यवस्थापन लगायतका कार्यमा खर्च भएको थियो । आ.व. ०८१।०८२ यस कार्यक्रमबाट करिव २६५०.५० क्यु फिट काठ दाउरा संकलन गरीएको र प्रचलित कानून बमोजिम लिलामा विक्रि प्रकृत्यामा रहेको छ।

४.१.२ सामुदायिक वनमा वन सम्बर्द्धन प्रणालीमा आधारित वन व्यवस्थापन कार्ययोजना संशोधन तथा तयारी (का.शि.नं. ११.४.१७.५१५)

लुम्बिनी प्रदेश वन ऐन, २०७८ को दफा २३ (५) को कार्यान्वयन गरी वनको उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्दै दिगो रूपमा वन पैदावार प्राप्त गर्ने उदेश्यका साथ वृहत्तर रूपमा वन वाली स्थापना गर्न, हुर्काउन, स्याहार सम्भार तथा पुनरुत्पादन नियमन गर्न तपसिलमा उल्लेखित सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहका वन सम्बर्द्धन प्रणालीमा आधारित वन व्यवस्थापन मापदण्ड, २०७९, बमोजिम संशोधन गरी कार्यान्वयन गरीएको ।

तालिका १५ वन सम्बर्द्धन प्रणाली आधारित मापदण्ड अनुसार संशोधन गरिएका सामुदायिक वनहरू

सि.न.	सामुदायिक वनको नाम	ठेगाना	कैफियत
१.	बुद्ध सा.ब.उ.स.	शितगंगा-१४	डि.ब.का. को श्रोतबाट संसोधन भएको कार्ययोजना
२.	शंकरपुर सा.ब.उ.स.	शितगंगा-११	
३.	कालिदमार सा.ब.उ.स.	शितगंगा-११	
४.	कोल्याडी पाखा सा.ब.उ.स.	पाणिनी ८	
५.	भगवती सा.ब.उ.स.	पाणिनी ७	
६.	ढाँड सा.ब.उ.स.	मालारानी ५	

त्यसैगरी सामुदायिक वन उपभोक्ता महासंघ नेपाल, जिल्ला महासंघ, अर्घाखाँचीको सहयोगमा देहाय बमोजिम ११ वटा सा.ब.उ.स. को कार्ययोजना संसोधन गरिएको छ ।

सि.न.	सामुदायिक वनको नाम	ठेगाना	कैफियत
१.	रिपाहा पाखा सा.ब.उ.स.	सन्धिखर्क १	डि.ब.का. को श्रोतबाट संसोधन भएको कार्ययोजना
२.	लद्धाम रानिगौरा सा.ब.उ.स.	सन्धिखर्क १	
३.	केरेनी सा.ब.उ.स.	सन्धिखर्क २	
४.	साततले सल्लेरी सा.ब.उ.स.	सन्धिखर्क ६	
५.	कामिनडाँडा भिरकुना सा.ब.उ.स.	सन्धिखर्क ८	
६.	अधेरीखोला सा.ब.उ.स.	सन्धिखर्क ९	
७.	तेछ्छिसोती सा.ब.उ.स.	सन्धिखर्क ९	
८.	ढाँड सा.ब.उ.स.	सन्धिखर्क ११	
९.	पिलिनचौर महिला सा.ब.उ.स.	सन्धिखर्क ११	
१०.	बराङ्गदी सा.ब.उ.स.	सन्धिखर्क १२	
११.	गुरासेमसिना सा.ब.उ.स.	शितगंगा २	

४.१.३ सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहको अनुगम, मुल्याङ्कन र अभिलेखिकरण (का.शि.नं. ११.४.१७.१०)

जिल्लामा रहेको ४४५ वटा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह मध्ये ३८० वटा सामुदायिक वनको अनुगमन गरी उक्त अनुगमनबाट प्राप्त तथ्याङ्कलाई विश्लेषण गरी जिल्लामा रहेको सामुदायिक वनको आर्थिक अवस्था, शुसासनको अवस्था, वन क्षेत्रबाट प्राप्त भएको रोजगारी, सामुदायिक वनको सक्रियताको अवस्था, वन संरक्षण, व्यवस्थापन र सदुपयोगमा देखिएका समस्या र चुनौति, सामुदायिक वनबाट गरिबी निवारण भएका क्रियाकलाप, सामुदायिक विकास क्षेत्रमा भएका खर्चको विवरण लगायतका विषयवस्तु समावेश गरी सामुदायिक वनको अनुगमन पुस्तिका प्रकाशन गरिएको ।

तालिका १६ अनुगमन गरिएका सामुदायिक वनको विवरण

सि.न.	सवडिभिजन वन कार्यालय	जम्मा सा व संख्या	अनुगम संख्या	अनुगम प्रतिशत
१	वाणगंगा	६२	५०	८०.६५
२	शितगंगा	६५	५५	८४.६२
३	पाणिनी	५७	५०	८७.७२
४	भुमिकास्थान	५२	४५	८६.५४
५	मालारानी-छत्रदेव	१२३	१०५	८५.३७
६	सन्धखर्क	८६	७५	८७.२१

४.१.४ चक्ला वन व्यवस्थापन कार्ययोजना तयारी तथा कार्यान्वयन (का.शि.नं. ११.४.१७.१२१५)

यस कार्यक्रम अन्तर्गत "वन सम्बर्द्धन प्रणालीमा आधारित वन व्यवस्थापन मापदण्ड २०७९० बमोजिम शितगंगा न.पा.११ मा रहेको कुचुवादमार क्षेत्रको २०८ हेक्टर राष्ट्रिय वनलाई वन बाली स्थापना गर्न, हुर्काउन, स्याहार सम्भार तथा पुनरूत्पादन नियमन गर्न छत्र प्रणाली (Shelter wood System) वन सम्बर्द्धन प्रणाली (सिल्विकल्चर सिस्टम) अपनाई कार्ययोजना तयार भइ स्वीकृत भएको छ । चालु आ.व.मा उक्त वनको संरक्षण (वन हेरालु) कार्य मात्र संचालन भएको थियो । आगामी आ.व.मा उक्त वन चक्ला वनको व्यवस्थापन कार्ययोजना कार्यान्वयन गरिने छ ।

४.१.५ शितगंगा जडिबुटी उद्यान निर्माण तथा व्यवस्थापन (का.शि.नं. ११.४.१७.३८७)

यस कार्यक्रम अन्तर्गत शितगंगा क्षेत्रमा पाइने सामाजिक, आर्थिक, वातावरणीय तथा औषधीय दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण तथा लोपोन्मुख एवं हावापानी सुहाउँदो वनस्पतिहरू रोपण गरी नमुना उद्यान (Garden) निर्माण तथा सञ्चालन गर्न शितगंगा न.पा. वडा नं.८ अन्तर्गत रहेको श्री जाबुनेपानी सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह अन्तर्गत बिगतमा निर्माण भएको जडिबुटी उद्यानलाई उक्त सा.व.उ.स. संग समन्वय गरी स्तरोन्नतिकरण गरिएको छ । यसको उद्देश्य जडिबुटी/वनस्पति उद्यान निर्माण तथा व्यवस्थापन गरी प्रचार प्रसार मार्फत जैविक विविधता संरक्षणमा आधारित पर्यापर्यटन प्रवर्द्धन गर्नु समेत रहेको छ ।

४.१.६ मिचाहा प्रजाति नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन (का.शि.नं. ११.४.१७.५२४)

यस कार्यक्रमको उद्देश्य तराई तथा पहाडका वनक्षेत्रमा हाल तिव रूपमा फैलिएर वनका मुख्य प्रजातिहरूको पुनरूत्पादन, जैविक विविधता संरक्षण तथा रूख बिरुवाको बृद्धिमा समस्या पैदा गरिरहेका मिचाहा प्रजातिहरूलाई नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन गरी वनको हैसियतमा सुधार ल्याउनु रहेको छ । शितगंगा न.पा.

१४ अन्तर्गतको श्री पावर सामुदायिक वनमाको पुनरोत्पादन प्लट तथा वन क्षेत्रमा समस्याका रूपमा रहेको करिव ४ हे क्षेत्रको वनमारा लगायतका प्रजातिहरूलाई उखेलने, काट्ने कार्य सम्पन्न भएको छ ।

४.१.७ महत्वपूर्ण सिमसार एवं पोखरी संरक्षण कार्यक्रम (का.शि.नं. ११.४.१७.९७०)

यस कार्यक्रम अन्तर्गत भूमिकास्थान न.पा.९ ढिकुरा अन्तर्गत वनक्षेत्रमा रहेको प्राचिन पोखरीको स्तरोन्नति कार्य सम्पन्न गरिएको छ । पानिको पुनर्भरण, डढेलो नियन्त्रण तथा सिँचाई कुलोमा पानिको उपलब्धता र पानिको श्रोतको संरक्षण गर्नु यसको मुख्य उद्देश्य रहेको छ ।

४.१.८ वन डढेलो नियन्त्रण (का.शि.नं. ११.४.१७.९५८)

यस कार्यक्रममा विनियोजित रकम डिभिजन वन कार्यालयको समग्र कार्यक्षेत्रमा वन डढेलो नियन्त्रण तथा व्यवस्थापनको बार्षिक कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयनमा खर्च गरिएको थियो । उक्त वन डढेलो नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन कार्ययोजना जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिबाट स्वीकृत गराई कार्यान्वयन गरिएको छ । जस अन्तर्गत डढेलो जोखिम क्षेत्रमा अग्नी रेखा मर्मत तथा व्यवस्थापन, वनक्षेत्र भित्रको ज्वलनशिल पदार्थ संकलन तथा व्यवस्थापन, डढेलो नियन्त्रण संबन्धी स्कुल शिक्षा कार्यक्रम, वन डढेलो नियन्त्रण सामाग्री खरिद तथा बितरण, वन डढेलो नियन्त्रण दस्ता नियुक्त तथा परिचालन लगायतका कृयाकलापहरू संचालन गरिएको थियो ।

४.१.९ वन अपराध नियन्त्रण (का.शि.नं. ११.४.१७.५२०)

चाडपर्वको मौका छोपी हुन सक्ने चोरी सिकारी तथा चोरी निकासी नियन्त्रणका लागि गस्ती परिचालन गरिएको साथै वन क्षेत्रबाट हुन सक्ने अबैध चोरी सिकारी तथा चोरी निकासी नियन्त्रणका लागि डिभिजन वन कार्यालय, सब डिभिजन वन कार्यालय र सामुदायिक वन उपभोक्ता महासंघका पदाधिकारीहरू समेत संयुक्त गस्ती परिचालन गरिएको थियो ।

४.१.१० पिडितसंग प्रदेश सरकार कार्यक्रम मार्फत द्वन्द्व व्यवस्थापन (का.शि.नं. ११.४.१७.४७)

मानव र वन्यजन्तुको द्वन्द्व न्युनिकरण गरी सहअस्तित्व कायम गर्ने मुख्य उद्देश्यका साथ द्वन्द्व न्युनिकरणका लागि पूर्वाधार तयारी, द्वन्द्व प्रभावित क्षेत्रमा वास्थान सुधार, सचेतनामुलक प्रचारप्रसार, सिमसार तथा पानीपोखरीहरूको व्यवस्थापन, विद्युत नभएको स्थानमा सोलार बत्ती व्यवस्थापन लगायतका अन्य न्युनिकरण कार्य गर्ने उद्देश्य रहेको यस कार्यक्रमबाट गत बिगत आ.व.हरूमा जंगली जनावरबाट बालीनाली क्षति भई राहतका लागि निवेदन पेश गरेका घरपरिवार मध्ये ६० घर परिवारलाई आँप, लिचि, अम्बा, एभोकाडो, रक्तचन्दन लगायत जातको प्रति घरधुरी ३५ गोटाको दरले फलफुल तथा बहुउपयोगी बिरुवा बितरण गरिएको छ । त्यसैगरी वन्यजन्तुबाट चौपाया क्षति हुने क्षेत्रमा मेसवायर सहितको तारबारमा समेत सहयोग गरिएको छ ।

४.१.११ वन, वन्यजन्तु, अतिक्रमण, चोरी निकासी तथा चोरी सिकारी नियन्त्रण सम्बन्धि प्रचारप्रसार (का.शि.नं. ११.४.१७.३७)

प्रचार प्रसारको सामाग्री निर्माण तथा वितरण गरि वन, वन्यजन्तु तथा जैविक विविधतको संरक्षण र व्यवस्थापन, वन पैदावारको चोरि निकासी नियन्त्रण, वन्यजन्तुको चोरी सिकारी नियन्त्रण, अतिक्रमण नियन्त्रण लगायतका कार्यहरु गर्ने मुख्य उदेश्य रहेको यस कार्यक्रमबाट जिल्लामा रहेका आठ वटा एफ.एम रेडियोबाट निरन्तर मानव वन्यजन्तु द्वन्द्वका कारक, वन्यजन्तुबाट वच्ने उपाय तथा डढेलो लाग्नुका कारण तथा नियन्त्रणका उपायका सम्बन्धि बर्ष भरी सचेतनामुलक प्रसारण, आ.व. २०८१/०८२ को बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयारी तथा प्रकाशन लयातका प्रचारात्मक गतिविधि संचालन गरिएको ।

४.१.१२ प्रदेश स्थापना दिवश, सिमसार दिवश, राष्ट्रिय वृक्षारोपण दिवश, जैविक विविधता दिवश, विश्व वातावरण दिस, वन्यजन्तु सप्ताह आदि (का.शि.नं. ११.४.१७.३८)

चालु आर्थिक वर्षमा जिल्लामा रहेको वन, वनस्पति, वन्यजन्तु, जलाधार, जैविक विविधता, सिमसार, वातावरण, जलवायु परिवर्तन लगायतका विषयमा विभिन्न विधि, प्रकृया र माध्यमबाट प्रचारप्रसार गरी तिनिहरुको संरक्षण र व्यवस्थापनका लागि राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा मनाइने विभिन्न दिवशहरु मनाउने उदेश्य राखी स्वीकृत भएको यस कार्यक्रमबाट चालु आ.व.मा समेत मनाइएको थियो । जस अन्तर्गत धुपी, गुलमोहर, कल्की फुल, कपुर लगायतका बहुउपयोगी र बहुमुल्य प्रजातिहरुको वृक्षारोपण गरिएको ।

४.१.१३ सब डिभिजनमा शुसासन तथा सबलीकरण कार्यक्रम (का.शि.नं. २.७.२५.३)

सब डिभिजन वन कार्यालयका लागि आधारभुत उपकरण, कार्यालय सामाग्री तथा अन्य अत्यवश्यक पुर्वाधारको व्यवस्थापन गरी प्रभाकारी सेवा उपलब्ध गराउने गरी सब डिभिजन वन कार्यालयका लागि अत्यावश्यक फर्निचर, फोटोकपी सामाग्री खरिद, कुर्ची खरिद, यातायातका साधन मर्मत तथा इन्धनको प्रवन्ध, इन्टरनेट जडान शुल्क भुक्तानी लगायतका कार्यमा संचालन गरिएको ।

४.२. जडिबुटी तथा गैहकाष्ठ वन पैदावार विकास कार्यक्रम (ब.उ.शि.न. ३२९०००१३)

खाली, सार्वजनिक, नदी उकास क्षेत्र तथा निजी आवादीमा जडिबुटी खेतिको विकास र विस्तार गरी स्थानिय, प्रदेश र राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा योगदान पुऱ्याउदै हरित रोजगारी श्रृजना गरी गरिवी निवारण तथा हरियाली प्रवर्द्धन गर्न यस ब.उ.शि.न.मा उपलब्ध बजेटबाट बहुउपयोगी बिरुवा उत्पादन, जडिबुटी प्रशोधन केन्द्र स्थापना, जडिबुटी पकेट क्षेत्रहरु पहिचान गरी स्वःस्थानिय संरक्षण, बिगत बर्षहरुमा गरिएको निजी तथा सामुदायिक वन र राष्ट्रिय वनक्षेत्रमा वृक्षारोपण क्षेत्रमा पुन रोपण तथा वृक्षारोपण कार्य सम्पन्न गरिएको छ । यस कार्यक्रम अन्तर्गत आर्थिक महत्त्वका जडिबुटीहरुको स्वःस्थानिय संरक्षण, बिरुवा उत्पादन, बहुउपयोगी जडिबुटी तथा गै.का.व.पै. खेती विस्तार, पहाडी क्षेत्रमा टिमुर विकास कार्यक्रम, बिगत बर्षहरुमा निजी क्षेत्रमा

वृक्षारोपण गरिएका जडिबुटी खेतिको स्याहार संभारमा सहयोग लगायत कार्यक्रममा देहाय बमोजिम वृक्षारोपण कार्य सम्पन्न भएको थियो ।

आर्थिक महत्वका जडिबुटीहरूको स्वःस्थानिय संरक्षण

सि.नं.	सामुदायिक वनको नाम र ठेगाना	लगाएको क्षेत्रफल	लगाएको बिरुवाको जात र संख्या	कैफियत
१.	लालिगुरास देउराली सा.ब., भु.न.पा.१०, सेङ्गलेङ्ग	०.३५	टिमुर ३५० गोटा	
२.	भुमिकास्थान न.पा.५ असुरकोट	१.००	तेजपात ५०० टिमुर ३५०	

पहाडी क्षेत्रमा टिमुर बिकास कार्यक्रम

सि.नं.	सामुदायिक वनको नाम र ठेगाना	लगाएको क्षेत्रफल	लगाएको बिरुवाको जात र संख्या	कैफियत
१.	मनिराम खनाल, भु.न.पा.१०, सेङ्गलेङ्ग	१.२७	तेजपात २००० गोटा	
२	ढाल बहादुर तङ्गनामी, भु.न.पा.१०, सेङ्गलेङ्ग	१.०७	तेजपात १००० गोटा टिमुर ६०० गोटा	
३	धनिराम बेलबासे, शितगंगा ५, जुकेना	१.२५	तेजपात १७०० गोटा	
	जम्मा	३.५९		

४.१.२

अर्घाखाँची जिल्लामा विगत आ.व. हरुबाट संचालिक पकेट क्षेत्र विस्तार गरिएका पाणिनी, मालारानी—छत्रदेव तथा भुमिकास्थान सब डिभिजन वन कार्यालयको कार्यालयहरूमा पहिचान भएका र गठन गरिएका जडिबुटी खेति विस्तार संजालका सदस्य तथा अन्य इच्छुक स्थानियहरूलाई बिरुवा उत्पादन तथा वृक्षारोपण तालिम, जडिबुटी खेतिको विस्तारबाट स्थानिय स्तरमा पर्ने सकारात्मक प्रभाव तथा आर्थोपार्जनको माध्यम कसरी वन्न सक्छ भन्ने सम्बन्धमा गुल्मी जिल्ला तेजपातको पकेट क्षेत्रमा संचालित तेल निकाल्ने उद्योगको अवलोकन लगायतका कार्यहरू संचालन गरिएको थियो ।

३. जडिबुटी नर्सरी निर्माण/मर्मत/स्तरोन्नति

बिरुवा उत्पादन क्षमता वृद्धिका लागि डिभिजन वन कार्यालयबाट संचालित पाणिनी सब डिभिजन वन मर्मत तथा स्तरोन्नति कार्य गरिएको ।

४. पकेट क्षेत्र केन्द्रित प्रजाति विशेष जडिबुटी विरुवा उत्पादन

जडीबुटी तथा गैहकाष्ठ वन पैदावारको आपूर्ति र उत्पादनमा वृद्धि गरी आर्यआर्जन तथा जिविकोपार्जनमा योगदान पुऱ्याउने टिमुर, चिउरी, लप्सी, तेजापता लगायत स्थानिय स्तरमा बढी मात्रमा माग भएका डिभिजन वन कार्यालयमबाट संचालित नर्सरीहरूमा निम्नानुसार विरुवा उत्पादन गरिएको ।

तालिका १७ विरुवा उत्पादन विवरण

सि.न.	नर्सरी	ठेगाना	जिम्मेवार कर्मचारी
१	डिभिजन वन नर्सरी	सन्धिखर्क-१०	स.ब.अ. केशर खडका
२	दुर्गाफाँट वन नर्सरी	पाणिनी-३	ब.फ.दिपक पाण्डे
३	भुमिकास्थान वन नर्सरी	भुमिकास्थान-८	ब.ब.अ दशराम चौधरी
४	मथुरा वन नर्सरी	छत्रदेव-३	ब.ब.अ. मनोज चौधरी

५. एक पकेट क्षेत्र एक जडिबुटी खेति विस्तारमा कृषकलाई निशुल्क विरुवा ढुवानी, मलखाद र रोपणमा सहूलियत

वृक्षारोपण कार्यलाई प्रभाकारी बनाउन सुरक्षित ढुवानी, विरुवा रोपण पूर्व मलखाद प्रयोग र रोपणमा सहजीकरण गरी निजी क्षेत्रमा प्रभाकारी रूपमा जडीबुटी खेति विस्तार गरी कृषकको आमदानी र जिविकोपार्जनमा टेवा पुऱ्याउने गरी तपसिल अनुसारका सब डिभिजन वन कार्यालयहरूको कार्यक्षेत्रको ३० हेक्टरमा टिमुर तथा तेजापात प्रजातिका विरुवाहरू रोपण गरिएको ।

बिगत बर्षमा निजी क्षेत्रमा रोपण गरिएका जडिबुटी खेतिको स्याहार संभार सहयोग

सि.नं.	सामुदायिक वनको नाम र ठेगाना	लगाएको क्षेत्रफल	लगाएको विरुवाको जात र संख्या	कैफियत
१.	मनिराम खनाल, भु.न.पा.१०, सेङ्गलेङ्ग	१.२७	तेजापात २००० गोटा	
२	ढाल बहादुर तङ्गनामी, भु.न.पा.१०, सेङ्गलेङ्ग	१.०७	तेजापात १००० गोटा टिमुर ६०० गोटा	
३	धनिराम बेलबासे, शितगंगा ५, जुकेना	१.२५	तेजापात १७०० गोटा	
४	शान्ति मा.ब. भुमिकास्थान ६	०.५०	टिमुर २५०, तेजापात २५० र कल्किफुल ५०	
५	भुमिकास्थान ६ को सार्वजनिक क्षेत्र	२.००	तेजापात १५०० गोटा टिमुर १२०० गोटा	

६. विगत बर्षहरूमा निजी क्षेत्रमा वृक्षारोपण गरिएका जडीबुटी खेतिको स्याहार संभारमा सहयोग

अघिल्लो आ.व.०८०।०८१ को सामुदायिक तथा सार्वजनिक स्थानमा वृक्षारोपण गरि मरेका विरुवाहरूको स्थानमा पुन रोपण तथा बाँकी स्थानमा गोडमेल र सरसफाई गरी वृक्षारोपण कार्यलाई शत प्रतिशत सफल बनाउने उदेश्यका साथ सन्धिखर्क, भुमिकास्थान र मालारानी सब डिभिजन वन कार्यालयको कार्यक्षेत्र भित्र पर्ने सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह, मालारानी-४ अर्घाखाँचीमा वृक्षारोपण तथा पुन रोपण कार्य गरिएको ।

७. पकेट क्षेत्रमा सामुदायिक तथा सार्वजनिक जग्गामा जडीबुटी खेती विस्तारमा सहयोग

विगतका केही वर्षदेखि यस कार्यालयबाट घोषित रूपमा संचालित पकेट क्षेत्र केन्द्रित जडिबुटी खेती विस्तार गरी स्थानिय आय आर्जनको दिगो श्रोत सुनिश्चितताको लागि डिभिजन वन कार्यालयका विभिन्न नर्सरीमा उत्पादित जडिबुटी प्रजातिका विरुवालाई पकेट क्षेत्रमा विस्तार गर्ने निति अनुरूप सन्धिखर्क नगरपालिका अन्तर्गतका सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहको वन क्षेत्रमा पर्ने ३ हेक्टर क्षेत्रफलमा जैविक तारवार, झाडि बुट्यान तथा खाली क्षेत्रमा टिमुर प्रजातिको विरुवा रोपन गरिएको ।

४.३. वन क्षेत्र भित्रका खोला-खोल्सी व्यवस्थापन कार्यक्रम (ब.उ.शि.न. ३२९०००१५)

वन क्षेत्र भित्र रहेका खहरे तथा खोलामा ढुङ्गा, ग्रेगर थुप्रदै गई वनक्षेत्रमा रेलिनबाट नियन्त्रण गर्न, खहरेको किनारा संरक्षण गर्न, सिल्ट ट्रयाप गर्न तथा पानी रिचार्ज गर्न खहरेको शिर देखि आवश्यक ठाँउमा पोखरी निर्माण गर्न र यस क्रममा उत्पादन हुने नदीजन्य पदार्थको संकलन र विक्रि वितरण गर्ने उद्देश्य रहेको यस कार्यक्रमबाट अर्घाखाँची जिल्लाको चुरे क्षेत्रमा पर्ने लुङ्ग्री, घौवा, गुडरुङ्ग र धिरिखोला आदीमा जम्मा भएको ढुङ्गा, ग्रेगरका कारण वन क्षेत्र किनार कटान गरि वन क्षेत्र वा मानव वस्तीमा प्रवेश गरी विपत्ती निम्त्याउने आँकल गरी उक्त खोलाहरूबाट नदीजन्य पदार्थ संकलन कार्यको वातावरणीय परिक्षण अन्तर्ग संक्षिप्त वातावरणीय परिक्षण प्रतिवेदनको कार्यसुचि तयार भई लुम्बिनी प्रदेश वन तथा वातावरण मन्त्रालयको स्वीकृति पश्चात स्वीकृत कार्यसुचिको अधिनमा रही संकलन कार्यबाट वातावरणीय, आर्थिक तथा सामाजिक-सांस्कृतिक क्षेत्रमा पर्न सक्ने सकारात्मक तथा नकारात्मक असरहरूको पहिचान गरि सकारात्मक असरहरू बढवाका लागि संचालन गरिने कार्यक्रम तथा नकारात्मक असरहरू न्युनिकरणका लागि संलान गरिने कार्यक्रमहरू सहितको संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन प्रदेश वातावरण संरक्षण ऐन, २०७७ र प्रदेश वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को अधिनमा रही तयार गरिएको प्रतिवेदन र स्वीकृत कार्यविधिको अधिनमा रही धिरीखोलाको कार्यक्षेत्र रहेको धिरिखोला सामुदायिक वन, गुडरुङ्ग खोलाको कार्यक्षेत्रमा पर्ने गैडे सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह मार्फत नदिजन्य पदार्थको संकलन गरी घाटगदी गरीएको छ ।

४.५. कृषि वन तथा वृहत्तर हरियाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम (ब.उ.शि.न. ३२९०००१८)

खाली, सार्वजनिक, नदी उकास क्षेत्र तथा निजि आवादीमा आदी क्षेत्रमा हरियाली प्रवर्द्धनको गर्ने गरी गुणस्तरी विरुवा उत्पादनको लागी नर्सरी निर्माण, पुराना नर्सरीहरूको मर्मत संभार, गुणस्तरीय विरुवा उत्पादा तथा वितरण तथा वृक्षारोपण कार्यलाई प्रभाकारी तल्याउन वृक्षारोपण योजना तगारी गरी सोहि योजना अनुसार वृक्षारोपणका कार्यहरू गर्न यस ब.उ.शि.न.मा तोकिएकोमा अधिकांश कार्यक्रमहरू सम्पन्न भएको साथै चालु आर्थिक वर्षमा यस कार्यक्रम संचालन गर्न कुल ३८ लाख ४६ हजार मात्र बजेट व्यस्था भएकोमा करिब कुल ३३ लाख ६७ हजार बजेट खर्च भएको थियो । यस कार्यक्रममा व्यवस्था भएको बजेटबाट समग्रमा वित्तीय प्रगती ८७ र भौतिक प्रगती ९५ प्रतिशत रहेको थियो । कार्यक्रम अनुसारका मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू तथा उपलब्धीहरू निम्नानुसार रहेका छन् ।

१. वन क्षेत्रको वृक्षारोपण र संरक्षण

वन क्षेत्रमा रहेको खाली स्थान, सामुदायिक, निजी, सार्वजनिक, नदि उकास क्षेत्र तथा अतिक्रमण खाली गराइएका क्षेत्रमा वृक्षारोपण गरी हरियाली प्रवर्द्धन तथा जलवायु परिवर्तनका असर न्युनिकरणका लागि सहयोग पुग्ने उद्देश्य रहेको यस कार्यक्रमबाट विगतका वर्षहरूमा डिभिजन वन कार्यालयबाट भएका वृक्षारोपणको अवस्था, स्थानिय उपभोक्ताको वृक्षारोपण प्रतिको धारण, वृक्षारोपण कार्यमा रहेका समस्या र चुनौती र आ.व. ०८०।८१ को वृक्षारोपणको माग र रणनीति लगायतका विषयमा कर्मचारीहरू बिच अन्तरक्रिया छलफल गरी वृक्षारोपण योजना तयार गरीएको ।

२ गत विगत वर्षहरूमा रोपण भएका क्षेत्रको पुनः रोपण, स्याहार संभार र संरक्षण

अघिल्लो आ.व.०८०।०८१ को सामुदायिक तथा सार्वजनिक स्थानमा वृक्षारोपण गरि मरेका विरुवाहरूको स्थानमा पुन रोपण तथा बाँकी स्थानमा गोडमेल र सरसफाई गरी वृक्षारोपण कार्यलाई शत प्रतिशत सफल बनाउने उद्देश्यका साथ तपशिलमा उल्लेखित सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहहरूमा पुन रोपणको कार्य डिभिजन वन कार्यालयबाट संचालित विभिन्न नर्सरीहरूमा उत्पादन भएका विरुवाहरू रोपण तथा स्याहार संभार र संरक्षणका कार्यहरू संचालन गरिएको ।

४. नर्सरी मर्मत/ स्तरोन्नति

डिभिजन वन कार्यालयबाट संचालित भूमिकास्थान वन नर्सरीको स्तरोन्नतिका लागि सेड हाउस निर्माण तथा नर्सरी स्याहार संभारको लागि एक कोठाको नर्सरी संरक्षण घर निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको ।

५. आगामी वर्षका लागि विरुवा उत्पादन

डिभिजन वन कार्यालयबाट संचालन हुने वृक्षारोपण कार्यलाई प्रभाकारी बनाउदै विरुवाको Survival Rate अधिकतम बनाउन परिपक्व विरुवा उत्पादन गरी वितरण गर्ने उद्देश्यका साथ संचालित यस कार्यक्रमबाट डिभिजन वन कार्यालयका तपशिलमा उल्लेखित नर्सरीहरूमा जडिबुटी, वनजन्य, डाँलेघास, सौन्दर्यमुलक ढिलो बढ्ने प्रजातिका विरुवा उत्पादन उत्पादन गरिएको ।

तालिका १८ बहुवर्षीय विरुवा उत्पादनको विवरण

सि.न.	नर्सरी	ठेगाना	जिम्मेवार कर्मचारी
१	डोहोटे वन नर्सरी	शितगंगा-१२	ब.ब.अ. अर्जुन चापागाइ
२	दुर्गाफाँट वन नर्सरी	पाणिनी-३	ब.फ. दिपक पाण्डे
३	भूमिकास्थान वन नर्सरी	भूमिकास्थान-८	ब.ब.अ. दशराम चौधरी

६. चालु आ.व.को लागि विरुवा उत्पादन

जिल्लामा खाली रहेको निजि, सार्वजनिक तथा सामुदायिक क्षेत्रहरूमा स्थानिय मागका आधारमा विभिन्न प्रकारका वनजन्य, जडिबुटी, डाँलेघाँस तथा सौन्दर्यमुलक प्रजातिका विरुवा उत्पादन गरी सोही आर्थिक वर्षमा नर्सरीबाटै वितरण गर्ने गरि तपसिलमा उल्लेखित नर्सरीहरूमा विरुवा उत्पादन गरी वितरण गरिएको । विस्तृत विवरण अनुसुची २ मा रहेको ।

तालिका १९ एक वर्षीय विरुवा उत्पादनको विवरण

सि.न.	नर्सरी	ठेगाना	जिम्मेवार कर्मचारी
१	डोहोटे वन नर्सरी	शितगंगा-१२	ब.ब.अ. अर्जुन चापागाइ
२	दुर्गाफाँट वन नर्सरी	पाणिनी-३	ब.फ. दिपक पाण्डे
३	भुमिकास्थान वन नर्सरी	भुमिकास्थान-८	ब.ब.अ. दशराम चौधरी
४	मथुरा वन नर्सरी	छत्रदेव-३	ब.ब.अ मनोज चौधरी
५	मालारानी वन नर्सरी	मालारानी-४	ब.ब.अ मनोज चौधरी
६	डिभिजन वन नर्सरी	सन्धिखर्क-१०	स.ब.अ. केशर खडका

८. गत वर्षका विरुवा स्याहार संभार

आ.व. ०७८।०७९ को स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रमबाट जिल्लाका विभिन्न स्थानमा रहेका डिभिजन वन कार्यालयबाट संचालित नर्सरी तथा यस कार्यालयसंग सम्झौता गरी निजि नर्सरीमा उत्पादन भएका बहुवर्षीय विरुवाहरूको स्याह संभार गरी गुणस्तरीय विरुवा तयार गर्ने तथा वृक्षारोपण कार्यलाई प्रभाकरी बनाउन तपसिलमा उल्लेखित नर्सरीहरूलाई विरुवा स्याहास संभारको लागि रकम खर्च गरिएको ।

तालिका २० अल्या भै आएका विरुवाको स्याहार संभारको विवरण

सिनं	नेपाली नाम	वानस्पतिक नाम	संख्या
1	दालचिनी	<i>Cinnamomum tamala</i>	३८३२८
2	चिउरी	<i>Diploknema butyracea</i>	5400
3	टिमुर	<i>Zanthoxylum armatum</i>	650
4	अमला	<i>Phyllanthus emblica</i>	3194
5	बाँस	<i>bamboosa spp</i>	505
6	बिरेन्द्र फूल	<i>Jacaranda mimosifolia</i>	3830
7	गुलमोहर	<i>Delonix regia</i>	2055
8	टाँकी	<i>Bauhinia purpurea</i>	765
9	धुपी	<i>Thujo orientalis</i>	८९१५

सिनं	नेपाली नाम	वानस्पतिक नाम	संख्या
10	बेल	<i>Aegle marmelos</i>	८४८०
	जम्मा		७२१२२

१०. घुम्टि विरुवा वितरण र रोपण सहजीकरण विशेष अभियान

भौगोलिक हिसाबले टाढा रहि नियमित सेवा प्रवाहबाट वञ्चित अर्घाखाँची जिल्लाका सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह, स्थानिय बासिन्दा तथा निज वन दर्ता रहेका स्थानिय बासिन्दाहरूलाई खालि तथा प्रति तथा वन क्षेत्रको अनुत्पादन क्षेत्रमा विरुवा रोपणका लागि इच्छुक तर आर्थिक रूपमा कमजोर समुहहरूलाई विक्षारोपण सहजिकरणका लागि सम्बन्धित स्थानमा विरुवा ढुवानी तथा रोपण विधि र प्रकृया वारे स्थलगत रूपमा अभिमुखिकरण कार्यक्रमहरू संचालन गरिएको थियो ।

४.६. राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम

वन तथा वन्यजन्तुको संरक्षण र विकासका लागि बढ्दो वन अतिक्रमण नियन्त्रण, मानव वन्यजन्तुको द्वन्द्व न्युनिकरणका लागि कार्यक्रम संचालन गरी मानव र वन्यजन्तु बिच सहअस्तित्व कायम तथा नदी उकास क्षेत्रमा वृक्षारोपण गरी हरियाली प्रवर्द्धन लगायत डिभिजन वन कार्यालय मातहत रहेका नर्सरीको स्तोउन्नति गरी गुणस्तरी विरुवा उत्पादन र डढेलो नियन्त्रणका लागि प्रचारात्मक क्रियाकलाप संचालन गरी जलवायु परिवर्तनको समस्या समाधन कार्यकहरू गर्न यस ब.उ.शि.न.मा तोकिएकोमा अधिकांश कार्यक्रमहरू सम्पन्न भएको साथै चालु आर्थिक वर्षमा यस कार्यक्रम संचालन गर्न कुल २६ लाख मात्र बजेट व्यस्था भएकोमा करिब कुल १५ लाख ६६ हजार बजेट खर्च भएको थियो । यस कार्यक्रममा व्यवस्था भएको बजेटबाट समग्रमा वित्तीय प्रगती ६० र भौतिक प्रगती ८० प्रतिशत रहेको थियो । कार्यक्रम अनुसारका मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू तथा उपलब्धीहरू निम्नानुसार रहेका छन ।

२. बहुवर्षीय विरुवा उत्पादन

डिभिजन वन कार्यालयबाट संचालन हुने वृक्षारोपण कार्यलाई प्रभाकारी बनाउदै विरुवाको Survival Rate अधिकतम बनाउन परिपक्व विरुवा उत्पादन गरी वितरण गर्ने उदेश्यका साथ संचालित यस कार्यक्रमबाट डिभिजन वन कार्यालयका तपशिलमा उल्लेखित नर्सरीहरूमा जडिबुटी, वनजन्य, डाँलेघास, सौन्दर्यमुलक ढिलो बढ्ने प्रजातिका विरुवा उत्पादन उत्पादन गरिएको ।

तालिका २१ बहुबर्षिय विरुवा उत्पादनको विवरण

सि.न.	नर्सरी	ठेगाना	जिम्मेवार कर्मचारी
१	मथुरा वन नर्सरी	छुत्रदेव-३	ब.ब.अ. मनोज चौधरी
२	मालारानी नर्सरी	मालारानी-४	
३	डिभिजन वन नर्सरी	सन्धिखर्क-१०	स.ब.अ. केशर खडका

५. नर्सरी मर्मत (का.शि.न. २.३.१२.३)

डिभिजन वन कार्यालय अर्घाखाँचीबाट संचालित डिभिजन वन नर्सरी, सन्धिखर्कमा पानी व्यवस्थापन तथा तारवार र डोहोटे वन नर्सरीको स्तोत्रतिका लागि तारवार, गेट निर्माण, सरसफाई तथा ग्रिन नेट जडान लगायका कार्यहरू संचालन गरिएको ।

६. वन डढेलो नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन योजना कार्यान्वयन

प्रभावकारी डढेलो व्यवस्थापन तथा नियन्त्रणका लागि विभिन्न संचार माध्येहरू जस्तै रेडियो, पत्रपत्रिका, प्रकाशन आदीमा प्रचार सामग्री तयारी, प्रसारण तथा वितरणका कार्यहरू संचालन गरिएको थियो ।

४.७. जडिबुटी विकास कार्यक्रम (ब.उ.शि.न. ३२९९११२५)

महत्वपूर्ण जडिबुटीका श्रोतहरूको दीगो संरक्षण, व्यवस्थापन गरी यसको संकलनबाट जिविकोपार्जन गर्दै आएका विपन्न तथा पिछडिएका वर्गलाई खेति विस्तार र उद्यम विकासमा संलग्न गराई गरिवी निगारण र समतामुलक विकास गर्ने गरी संचालित यस ब.उ.शि.न.मा तोकिएकोमा सम्पूर्ण कार्यक्रमहरू सम्पन्न भएको साथै चालु आर्थिक वर्षमा यस कार्यक्रम संचालन गर्न कुल २८ लाख ४ हजार मात्र बजेट व्यस्था भएकोमा करिब कुल २८ लाख ९० हजार बजेट खर्च भएको थियो । यस कार्यक्रममा व्यवस्था भएको बजेटबाट समग्रमा वित्तीय प्रगती ९८ र भौतिक प्रगती १०० प्रतिशत रहेको थियो । कार्यक्रम अनुसारका मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू तथा उपलब्धीहरू निम्नानुसार रहेका छन ।

१. प्राकृतिक रुपमा रहेका जडिबुटीको संरक्षण तथा व्यवस्थापन

निजि, सार्वजनिक तथा राष्ट्रिय वनमा रहेका प्राकृतिक जडिबुटीहरूको संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने उद्देश्य रहेको यस कार्यक्रमबाट पाणिनी-७ स्थित भगवती सामुदायिक वनमा रहेको प्राकृतिक तेजपातको वनको संरक्षण तथा व्यवस्थापन कार्य तथा मालारानी-६ को फिरफिरे तथा हर्ष मसिना सामुदायिक वनमा रहेको प्राकृतिक तेजपात तथा टिमुरका विरुवाहरूको संरक्षण, खाली स्थानमा वृक्षारोपण, विरुवामा मलखादको प्रयोग तथा तारवार लगायतका कार्यहरू संचालन गरिएको ।

२. पकेट क्षेत्रमा जडिबुटी खेति विस्तार

टिमुर तथा तेजपात पकेट क्षेत्रको रूपमा विकास गर्ने उदेश्य रहेको यस कार्यक्रमबाट जडिबुटी फोकल टिमबाट तथा विगतका वर्षहरूमा र प्राकृतिक रूपमा पाइने जडिबुटी समेतलाई आधार मानि सन्धिखर्क नगरपालिका वडा नम्बर १० मा पर्ने घाटाखोला बेल्टारी सामुदायिक वनमा टिमुर तथा तेजपात प्रजातिका विरुवाहरूको रोपण तथा विस्तार कार्य सम्पन्न गरिएको ।

३. जडिबुटी विरुवा उत्पादन तथा खेती विस्तार

विगत केही वर्षदेखि संचालित पकेट क्षेत्र केन्द्रित जडिबुटी खेति विस्तार कार्यको प्रभाव तथा स्थानिय उपभोक्ताको माग र चाहना अनुसार टिमुर प्रजातिको माग अत्याधिक भएको र डिभिजन वन कार्यालयबाट संचालित नर्सरीहरूमा उत्पादिन टिमुरका विरुवाहरूले स्थानियको मागलाई पुर्ति गर्न कठिन रहेको अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै १३३०० प्रजातिका विरुवा खरिद तथा ढुवानी गरी वितरण गरिएको ।

अनुसुचिहरु १ विरुवा उत्पादन तथा वितरण सम्बन्धि विवरण

सिं	१. आव २०८१।०८२ मा उत्पादन भएको एकबर्षे विरुवा		वितरणभएको संख्या	स्रोत	कै.
	आव २०८१।०८२ मा उत्पादन भएको एकबर्षे विरुवा	वितरणभएको संख्या			
	नेपाली नाम	वानस्पतिक नाम	संख्या		
१	अमला	<i>Phyllanthus emblica</i>	१०२५	चालू आवको विरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
२	दालचिनी	<i>Cinnamomum tamala</i>	१०८००	चालू आवको विरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
३	बकाईनो	<i>Melia azedarach</i>	१५००	२६ चालू आवको विरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
४	टिमुर	<i>Zanthoxylum armatum</i>	८७००	३००० चालू आवको विरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
५	किम्बु	<i>Morus alba</i>	१८०००	१६२०० चालू आवको विरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
६	अमला	<i>Phyllanthus emblica</i>	६८३२	० चालू आवको विरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
७	धुपी	<i>Thujo orientalis</i>	३२६८	५० चालू आवको विरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
८	रिठा	<i>Sapindus mukorossi</i>	१६५०	४०० चालू आवको विरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
९	लाप्सी	<i>Choerospondias axillaris</i>	९९९	२२६ चालू आवको विरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
१०	सितलचिनी	<i>Moringa oleifera</i>	९०२३	६३१० चालू आवको विरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
११	श्रीखण्ड	<i>Santalum album</i>	३१२४	६२ चालू आवको विरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
१२	खयर	<i>Acacia catechu</i>	२३००	१५०० चालू आवको विरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
१३	अम्बा	<i>Psidium guajava</i>	२०००	० चालू आवको विरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
१४	बकाईनो	<i>Melia azedarach</i>	४५००	२५०० चालू आवको विरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
१५	दार	<i>Pouzolzia rugulosa</i>	५०	० चालू आवको विरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
१६	लहरेपिपल	<i>Ficus religiosa</i>	४००	२६० चालू आवको विरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
१७	मसला	<i>ucalyptus camaldulensis</i>	४०००	० चालू आवको विरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
१८	लाप्सी	<i>Choerospondias axillaris</i>	१२०	० चालू आवको विरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
१९	सिमलिकन	<i>Vitex parviflora.</i>	१५०	१५० चालू आवको विरुवा उत्पादन एकबर्षिय	

१. आव २०८१।०८२ मा उत्पादन भएको एकबर्षे बिरुवा					
सिन	आव २०८१।०८२ मा उत्पादन भएको एकबर्षे बिरुवा		बितरण भएको संख्या	स्रोत	कै.
	नेपाली नाम	वानस्पतिक नाम			
२०	इपिलाइपिला	<i>Leucaena leucocephala</i>	६००	चालू आबको बिरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
	जम्मा		७९०४१	३०९८४	

२. आव २०८१।०८२ मा उत्पादन भएको बहुबर्षे बर्षे बिरुवा

सिन	आव २०८१।०८२ मा उत्पादन भएको बहुबर्षे बिरुवा		बितरण भएको संख्या	स्रोत	कै
	नेपाली नाम	वानस्पतिक नाम			
१	टिमु	<i>Zanthoxylum armatum</i>	२६६५०	चालू आबको बिरुवा उत्पादन बहुबर्षिय	
२	अमला	<i>Phyllanthus emblica</i>	३५१६	चालू आबको बिरुवा उत्पादन बहुबर्षिय	
३	दालचिनी	<i>Cinnamomum tamala</i>	५१०५०	चालू आबको बिरुवा उत्पादन बहुबर्षिय	
४	किम्बु	<i>Morus alba</i>	२८००	चालू आबको बिरुवा उत्पादन बहुबर्षिय	
५	धुपी	<i>Thujo orientalis</i>	१००७३	चालू आबको बिरुवा उत्पादन बहुबर्षिय	
६	अम्बा	<i>Psidium guajava</i>	२४००	चालू आबको बिरुवा उत्पादन बहुबर्षिय	
७	बेल	<i>Aegle marmelos</i>	८०००	चालू आबको बिरुवा उत्पादन बहुबर्षिय	
८	कल्कीफूल	<i>Callistemon lanceolatus</i>	१५००	चालू आबको बिरुवा उत्पादन बहुबर्षिय	
९	बडहर	<i>Ficus benghalensis</i>	३०००	चालू आबको बिरुवा उत्पादन बहुबर्षिय	
	जम्मा		१०८९८९	५५००	

३. गत आवमाहरूमा उत्पादन भइ यस . आव २०८१।०८२ मा अल्या भएको एकबर्षे बर्षे बिरुवा

सिनं	गत आवमाहरूमा उत्पादन भइ यस . आव २०८१।०८२ मा अल्या भएको एकबर्षे बर्षे बिरुवा		वितरण भएको संख्या	स्रोत	कैफियत
	नेपाली नाम	वानस्पतिक नाम			
१	दालचिनी	<i>Cinnamomum tamala</i>	६४४००	चालू आवको बिरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
२	चिउरी	<i>Diploknema buyracea</i>	४६९७८	चालू आवको बिरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
३	कल्की	<i>Callistemon citrinus</i>	१८५५०	चालू आवको बिरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
४	टाँकी	<i>Bauhinia purpurea</i>	३७०४५	चालू आवको बिरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
५	बाँस	<i>bamboosa spp</i>	३५००	चालू आवको बिरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
६	मसला	<i>Eucalyptus camaldulensis</i>	३६०८५	चालू आवको बिरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
७	श्रीखण्ड	<i>Santalum album</i>	७८००	चालू आवको बिरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
८	टिमुर	<i>Zanthoxylum armatum</i>	१२०००	चालू आवको बिरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
९	निम	<i>Azadirachta indica</i>	२५०००	चालू आवको बिरुवा उत्पादन एकबर्षिय	
	जम्मा		२३५३३०		

४. गत आवमाहरूमा उत्पादन भइ यस . आव २०८१।०८२ मा अल्या भएको बहुबर्षे बर्षे बिरुवा

सिनं	गत आवमाहरूमा उत्पादन भइ यस . आव २०८१।०८२ मा अल्या भएको बहुबर्षे बिरुवा		वितरण भएको संख्या	स्रोत	कै
	नेपाली नाम	वानस्पतिक नाम			
१	दालचिनी	<i>Cinnamomum tamala</i>	२८३६९	चालू आवको बिरुवा उत्पादन बहुबर्षिय	

सिं	गत आवमाहरूमा उत्पादन भइ यस . आव २०८१।०८२ मा अल्या भएको बहुबर्षे बिरुवा		बितरण भएको संख्या	स्रोत	कै
	नेपाली नाम	वानस्पतिक नाम			
२	चिउरी	<i>Diploknema butyracea</i>	५४००	चालू आवको बिरुवा उत्पादन बहुबर्षिय	
३	टिमुर	<i>Zanthoxylum armatum</i>	६५०	चालू आवको बिरुवा उत्पादन बहुबर्षिय	
४	अमला	<i>Phyllanthus emblica</i>	३१९४	चालू आवको बिरुवा उत्पादन बहुबर्षिय	
५	बाँस	<i>bamboosa spp</i>	५०५	चालू आवको बिरुवा उत्पादन बहुबर्षिय	
६	बिरेन्द्र फूल	<i>Jacaranda mimosifolia</i>	३८३०	चालू आवको बिरुवा उत्पादन बहुबर्षिय	
७	गुलमोहर	<i>Delonix regia</i>	२०५५	चालू आवको बिरुवा उत्पादन बहुबर्षिय	
८	टाँकी	<i>Bauhinia purpurea</i>	७६५	चालू आवको बिरुवा उत्पादन बहुबर्षिय	
९	धुपी	<i>Thujo orientalis</i>	८९१५	चालू आवको बिरुवा उत्पादन बहुबर्षिय	
१०	बेल	<i>Aegle marmelos</i>	८४८०	चालू आवको बिरुवा उत्पादन बहुबर्षिय	
	जम्मा		७२१२२		

४ . आव २०८१।०८२ मा खरिद भइ बितरण भएका बिरुवा बिबरण

सिं नं	गत आवमाहरूमा उत्पादन भइ यस . आव २०८१।०८२ मा अल्या भएको बहुबर्षे बिरुवा		बितरण भएको संख्या	स्रोत	कै
	नेपाली नाम	वानस्पतिक नाम			
१	टिमुर	<i>Zanthoxylum armatum</i>	२०२९०	पहाडी क्षेत्रमा टिमुर बिकास कार्यक्रम	
२	आप	<i>Mangifera indica</i>	२६००	कृषि वन प्रबर्द्धन कार्यक्रम	

सि नं	गत आवमाहरुमा उत्पादन भइ यस . आव २०८१।०८२ मा अल्या भएको बहुबर्षे बिरुवा			बितरण भएको संख्या	स्रोत	कै
	नेपाली नाम	वानस्पतिक नाम	संख्या			
३	लिचि	<i>Litchi chinensis</i>	२५००	२५००	कृषि वन प्रबर्द्धन कार्यक्रम	
४	कागति	<i>Citrus limon</i>	७००	७००	कृषि वन प्रबर्द्धन कार्यक्रम	
५	एभोकाडो	<i>Persea americana</i>	१०५०	१०५०	कृषि वन प्रबर्द्धन कार्यक्रम	
६	अम्बा केजि	<i>Psidium guajava</i>	८००	८००	कृषि वन प्रबर्द्धन कार्यक्रम	
७	रुद्राक्ष	<i>Elaeocarpus ganitrus</i>	२५०	२५०	उच्च मुल्यका प्रजाती खेतिबिस्तार	
८	रक्तचन्दन	<i>Pterocarpus santalinus</i>	२५०	२५०	उच्च मुल्यका प्रजाती खेतिबिस्तार	
९	अगरउड	<i>Aquilaria agallocha</i>	२५०	२५०	उच्च मुल्यका प्रजाती खेतिबिस्तार	
१०	श्रीखण्ड	<i>Santalum album</i>	८४	८४	उच्च मुल्यका प्रजाती खेतिबिस्तार	
११	बोधिचित्त	<i>Ziziphus budhensis</i>	१६०	१६०	उच्च मुल्यका प्रजाती खेतिबिस्तार	
१२	सुन्तला	<i>Citrus reticulata</i>	३००	३००	कृषि वन प्रबर्द्धन कार्यक्रम	
		जम्मा	२९२३४	२९२३४		

सि. नं.	बृक्षारोपण क्षेत्र		क्षेत्रफल (हे.)	बृक्षारोपण गरिएको बिरुवा प्रजाति	बृक्षारोपण क्षेत्रको कुनै १ स्थानको GPS लोकेशन	कैफियत
	सब-डिभिजन	पालिका				
१	मालारानी छत्रदेव	मालारानी गा पा ४	१.०२	टिमुर, तेजपात, चिउरी, अमला,	x=709983, y=3101751	शिद्धकालिका चम्पापोखरी सा व उ स
२	मालारानी छत्रदेव	मालारानी गा पा १	१.०४	टिमुर, तेजपात, चिउरी,	x=715759, y=3105841	अमरावती सा व उ स
३	मालारानी छत्रदेव	छत्रदेव गा पा ४	१.११	टिमुर, तेजपात	x=719137, y=3098447	कोल्दीचौर ठूलाभिर सा व उ स
४	मालारानी छत्रदेव	छत्रदेव गा पा ५	१.०५	टिमुर, तेजपात	x=717122, y=3101754	लुम्छा सा व उ स
५	भुमिकास्थान	भुमिकास्थान न.पा. १०	१.१५	टिमुर, तेजपात	x=702607, y=3089711	देवलाखमारी सा व उ स
६	भुमिकास्थान	भुमिकास्थान न.पा. १०	०.५५	टिमुर, तेजपात	x=702818, y=3090297	आरीचौर देवलबिसारे सा व उ स
७	सन्धिखर्क	सन्धिखर्क न.पा. ८	२.००	अमला, चिउरी, टिमुर, तेजपात	x=706188, y=3098049	रिपाहा पाखो महिला सा व उ स
८	भुमिकास्थान	भुमिकास्थान न.पा. १०	०.३५	टिमुर	x=704446, y=3088615	लालिगुरास देउराली सा व उ स
९	भुमिकास्थान	भुमिकास्थान न.पा. ११	१.१५	टिमुर, तेजपात, कल्की फुल	x=695995, y=3099301	भुमिकास्थान न.पा. ५ स्थित राष्ट्रिय वनक्षेत्र
१०	पाणिनी	पाणिनी गा.पा. ७	४.००	टिमुर, तेजपात	x=715057, y=3090610	मालिका सा व उ स
११	पाणिनी	पाणिनी गा.पा. ८	२.००	टिमुर, तेजपात	x=715057, y=3090611	मालिका सा व उ स
१२	भुमिकास्थान	भुमिकास्थान न.पा. ४	२.००	टिमुर, तेजपात, खयर, अमला, चिउरी	X=700262, y=3100592	प्रस्तावित लौकुरीडाँडा सा.व.उ स
१३	भुमिकास्थान	भुमिकास्थान न.पा. ६	२.००	तेजपात टिमुर	X=698347, y=3095948	रानी सा.व.उ.स.

सि. नं.	बृक्षारोपण क्षेत्र		क्षेत्रफल (हि.)	बृक्षारोपण गरिएको बिरुवा प्रजाति	बृक्षारोपण क्षेत्रको कुनै १ स्थानको GPS लोकेसन	कैफियत
	सब-डिभिजन	पालिका				
१४	भूमिकास्थान	भूमिकास्थान न.पा.५	१.००	तेजपात, टिमुर, कल्कीफुल	X=695993, y=3098898	वर्दवास सा.व.उ स
१५	भूमिकास्थान	भूमिकास्थान न.पा.५	०.७५	तेजपात टिमुर	X=697037, y=3098673	बुढिपोल्या सामाखोरिया सा.व.उ स
१६	भूमिकास्थान	भूमिकास्थान न.पा.६	०.५०	तेजपात टिमुर	X=699078, y=3007411	शान्ति मा.वि.
१७	भूमिकास्थान	भूमिकास्थान न.पा.६	०.९३	टिमुर, तेजपात कल्कीफुल	X=698590, y=3097821	बलेपोखरी सा.व.उ.स
१८	भूमिकास्थान	भूमिकास्थान न.पा.६	२.००	टिमुर, तेजपात		सामुदायिक वन क्षेत्र
१९	पाणिनी	पाणिनी गा.पा.७	१.००	तेजपात टिमुर		गढी सा व उ स
२०	सन्धिखर्क	सन्धिखर्क न.पा.४	०.५०	तेजपात टिमुर		जुकेपाटा काफलखोला सा व उ स
	जम्मा		२६.१०			

बेरुजु संबन्धी विवरण

सि. नं.	आ. व.	बेरुजुको किसिम				कैफियत
		नियमित गर्नुपर्ने	असुल उपर गर्नुपर्ने	पेशकी बेरुजु	जम्मा	
१	२०७७/०७८ सम्मको	२०,६२,११२.९	१,९६,८२४.३०	८५,९३,१०२.३०	१,०८,५२,०३९.४०	पर्यटन कार्यक्रम तर्फको निर्माण व्यवसायी, कर्मचारी तथा उपभोक्ता समूहलाई उपलब्ध गराएको पेशकी रु.६३,५२,२८७/- म्याद भित्र नै पे.फ. गरी सम्परिक्षणको लागि आ.व.२०७८।०७९ मा डोर सामु पेश
२	२०७८/०७९	२९,०५,७६०	०	०	२९,०५,७६०	पर्यटन काज रु.१४०५७६०/- र प्रगतिशिल सा.व. को फायरलाइन निर्माणमा जनश्रमदान contribution को रेकर्ड नभएको रु.१५,०००००/-
३	२०७९/०८०	०	४,६५,८६४	०	४,६५,८६४	उक्त बेरुजुमध्ये जामुनेपानी सा.व. पार्क निर्माण तर्फ रु.३९,१५/- र धरौटी तर्फ रु.२३७९,४९/- गरी रु.२४१,८६४/- दाखिला भइ सम्परिक्षण हुन बाकी
४.	२०८०/०८१	२३,५७०	०	०	२३,५७०	सामाजिक खरिद तर्फ अमृता स्टाँसलाई भुक्तानी रु.१३०,५०/- र होटेल भुक्तानी तर्फको रु.१०,५२०/-
कुल जम्मा		४९,९१,४४२.९०	६,६२,६८८.३०	८५,९३,१०२.३०	१,४२,४७,२३३.४०	

काठ दाउराको उत्पादन तथा आर्थिक क्षेत्रमा योगदान

क्र.स	विवरण	वन पैदावार	मू अ क	अ आ क	प्रदेश सवित कोष	जम्मा कारोवार	कैफियत	
१	निजि नम्बरी । आवादी जग्गावाट	काठ	५७७८४९	१३५५९८४९	१५९९०४३	३०४७४३७	१८२०६३२९	९० प्रतिशत भनियर
		दाउरा	५८६					

६० प्रतिशत भन्दा माथि सल्लाको भनियर औषतमा रु १२५ को दरले हिसाव गर्दा रु ७,२२,३१,१२५ र दाउरा प्रति चट्टा रु ११,००० ले हिसाव गर्दा रु ६४,४६,००० गरी जम्मा रु ७,८६,७७,१२५ किसानहरुले प्राप्त गरेका

वन क्षेत्र भित्रका खोलाखोल्सी व्यवस्थापन

- यस डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गत देहाय बमोजिमको खोलाखोल्सी व्यवस्थापन गरि देहाय बमोजिमको नदिजन्य पदार्थ उत्पादन भएको (स्वीकृत संक्षिप्त वातावरणिय अध्ययन प्रतिवेदन बमोजिम)

सि. नं.	व्यवस्थापन गरिने खोलाको नाम र ठेगाना	व्यवस्थापन क्षेत्र (वर्ग मिटर)	संकलन गर्न स्वीकृत परिमाण (घ.मि.)	चालु आ.ब.मा संकलन भएको परिमाण (घ.मि.)	अनुमानित राजस्व आम्दानी रु
१.	भंगला खोला, शितगंगा न.पा. १३	५४४४	५४८९.७५	५३९४	१७१४३८२
२.	गुडरुङ्ग खोला, शितगंगा न.पा. ११	८२८९	११९३०.७५	१०४६८	३३२७०६६
	जम्मा	१३७३३	१७४२०.५	१५८६२	५०४१४५८

वन डढेलो क्षति

सिं	वन डढेलो भएको सव	क्षति हेक्टर	घटना संख्या	नियन्त्रण अबधि
१	सन्धिखर्क १० घरमपानी	१०.०४	१	४ घण्टा
२	सन्धिखर्क ९ धारापानी पथेरा अर्घा	८.२६	१	५ घण्टा
३	पाणिनिलड	२	१	२४ घण्टा
४	kholtepani cf panini - 8	३३	१	४ घण्टा
५	teshro cf panini- 7	२	१	२घण्टा
६	madhuban cf - 8	१	१	२घण्टा
७	panjni 7 kholtepani cf	३	१	१० घण्टा
८	मधुलख पाणिनि	५	१	२ दिन
९	पानडाडा सा व	२०	१	६ घण्टा
१०	उज्जल सा व	२		
११	ढडि	०.२५	१	४ घण्टा
१२	देउराली	१	१	२ घण्टा
१३	आकाश देवी साव	१	१	५ घण्टा
१४	खहर किनेरी साव	६	१	२ घण्टा
१५	कालोबन् माझडाडा साव	७	१	१ घण्टा
१६	लालपात साव	८	१	६ घण्टा
१७	हिलखेला रा व	२	१	७ घण्टा
१८	डोहोट आवादी क्षेत्र	१.५	१	२ घण्टा
१९	राव शितगंगा ६	५	१	७ घण्टा
	राष्ट्रिय वन शितगङ्गा-१२ रजिया			
२०	ज्यूकोट अर्घाखाँची	८	१	१० घण्टा
२१	गडे दमार	७	१	२ घण्टा
	जम्मा	१३३.०५	२१	

विवरण	वन डढेलोको घटना संख्या	विगतसँग तुलना
फागुन	२२	४
चैत	५.६	१७

विरुवा खरिद तथा वितरण

क्र सं	कार्यक्रम	प्रजाती	संख्या	जिम्मेवारी
१	टिमुर विकास	टिमुर	७५००	व्यवसायिक टिमुर खेती अभियानमा पाइनी भूमीकास्थान सन्धिखर्क मालारानी तथा क्षेत्रदेव अन्तरगत अगुवा किसान सामुदायिक वन तथा विदेदयलय लंगगत अन्य स्थाहरुमा रोपण भएको ।
२	जडीवुटी खेती विस्तार	टिमुर	५०००	
३	प्राकृतिक रुपमा रहेको स्वस्थानीय संरक्षण	टिमुर	७५००	
४	कृषि वन	आंप लिचि एभोकाडो कागती अम्बा	५८२२	५५ जना वन्यजन्तुवाट कृषि वाली क्षति भएका किसानहरुलाई वितरण भएको ।
५	वन्यजन्तु क्षति राहत	लिचि सुन्तला कागती एभोकाडो टिमुर	२७५०	
६	उच्चमूल्य तथा लोपोन्मुख प्रजाति संरक्षण	रुद्राक्ष रक्तचन्दन अगरउड श्रीखण्ड बोधिचित्त	९९४	विभिन्न धार्मिक स्थल, व्यवसायिक रुपमा रोपण गर्ने अगुवा कीसान र पर्यटकीय उद्दान हरुमा रोपण गरीएको ।
जम्मा			२९५६६	

सरकारद्वारा व्यवस्थित कुचुवादमार चकला वन स्थापना

सम्पूर्ण वनको औषत मौज्दात प्रति हेक्टर

- ❖ रुख: ७६.१५ क्यू.मि/हे (७३ गोटा/हे.)
- ❖ पोल: १४.०७ क्यू.मि/हे. (१२२ गोटा/हे.)
- ❖ लाथा: ६३५ गोटा/हे.
- ❖ विरुवा: ५२२५ गोटा/हे.

वन व्यवस्थापन तथा वन सम्बर्द्धन प्रणाली संवन्धी जानकारी

- ❖ कम्पार्टमेन्ट संख्या: २ वटा
- ❖ सब-कम्पार्टमेन्ट संख्या: ८ वटा
- ❖ बाली चक्र: ८० वर्ष
- ❖ वन सम्बर्द्धन प्रणाली: Irregular Shelter wood System
- ❖ कार्य योजना अवधि: १० वर्ष

- ❖ पुनरुत्पादन कटान गर्ने सब-कम्पार्टमेन्ट: C1S3
- ❖ १० बर्षमा कटान गर्ने रुख संख्या: २१५० गोटा
- ❖ जम्मा टयागीड गर्ने रुख सङ्ख्या: २४८६ गोटा
- ❖ कायम माउ रुख संख्या: २७०
- ❖ प्रत्येक वर्ष कटान गर्ने रुख सङ्ख्या: २१५ गोटा
- ❖ अनुमानित बार्षिक उत्पादन परिमाण (पुनरुत्पादन कटानबाट मात्र) ७२७१.४८ क्यू.फि.र १३ चट्टा दाउरा।
- ❖ अगनीरखा/पहुच सडकको लम्बाई: ३ मिटर फराकिलो ०.८७५ कि.मि र ५ मिटर फराकिलो १.४०१ कि.मि

मुख्य वन संवर्धन तथा वन व्यवस्थापनका

कृयाकलापहरु:

- ❖ पुनरुत्पादन कटान,
- ❖ पुनरुत्पादन तयारी कटान,
- ❖ पल्ल्याउने तथा सुधार कटान,
- ❖ अगनीरखा निर्माण मर्मत संभार र स्तरोन्नती,
- ❖ ढलापडा रुखहरुको संकलन,
- ❖ पुनरुत्पादन अभिवृद्धि कार्य,

अन्य संरक्षण कार्यहरु:

- ❖ भू-संरक्षण,
- ❖ खोलाखोल्सी खहरे तथा पानी निकास व्यवस्थापन,
- ❖ घाटगद्दी व्यवस्थापन,
- ❖ खाली जग्गा व्यवस्थापन,
- ❖ पानीका मुल तथा पोखरी संरक्षण र व्यवस्थापन,
- ❖ जैविक मार्ग संरक्षण तथा व्यवस्थापन,
- ❖ जलवायु परिवर्तन अनुकूलन कृयाकलापहरु।

बार्षिक अनुमानित उत्पादन परिमाण

क) पुनरोत्पादन कटानबाट

वर्ष	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
कटान हुने रुख संख्या	२१५	२१५	२१५	२१५	२१५	२१५	२१५	२१५	२१५	२१५
आयतन (काठ घ.फि.)	७२७१.४८	७२७१.४८	७२७१.४८	७२७१.४८	७२७१.४८	७२७१.४८	७२७१.४८	७२७१.४८	७२७१.४८	७२७१.४८
दाउरा (चट्टा)	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३

ख) सुधार कटानबाट

सिन	वन संवर्द्धनका कृयाकलापहरु	कार्यन्वयन हुने बर्ष	उत्पादन हुने अनुमानित औषत परिमाण काठ दाउरा (क्यू.फि)	कैफियत
१.	सुधार कटान	आ.व २०८३/०८४, २०८४/०८५, २०८५/०८६, २०८६/०८७, २०८७/०८८, २०८८/०८९, २०८९/०९० मा	बर्षमा जम्मा ५८५४ काठ ६ बर्षमा ३५१२४ काठ र दाउरा बार्षिक ९ चट्टा, ६ बर्षको जम्मा ५४ चट्टा	यथार्थ परिमाण पछि काम गर्दा नापजाँच गरे बमोजिम हुने।
२	पुनरुत्पादन तयारी कटान	आ.व. २०८६/०८७ मा	१०७८० काठ र १५ चट्टा दाउरा	यथार्थ परिमाण पछि काम गर्दा नापजाँच गरे बमोजिम हुने।

कुचुवादमार चक्ला वन व्यवस्थापनबाट प्राप्त हुने अनुमानित राजश्व

सि.नं.	राजश्व प्राप्त हुने क्षेत्र	प्रति बर्ष प्राप्त राजश्व	योजना अबधीको राजश्व	कैफियत
१	काठ	८३,०९,९८०	८,३०,९९,८००	
२	दाउरा	१,५९,२००	१५,९२,०००	
जम्मा		८४,६९,१८०	८,४६,९१,८००	

योजना कार्यान्वयनका लागि आवश्यक अनुमानित जनशक्ति

रोजगारी सृजना हुने कार्यहरू	गरिने कार्यको परिमाण	प्रति इकाई कार्य गर्दा सृजना हुने रोजगार	जम्मा सृजना हुने रोजगार
		(श्रम दिनमा)	(श्रमदिन)
काठ संकलन (घ. फिट.)	११८६१	०.१	११८६
दाउरा संकलन (चट्टा)	८	२५	२००
अग्नी रेखा तथा पहुच सडक निर्माण (कम्पार्टमेन्ट र सब-कम्पार्टमेन्ट वरिपरी) कि. मि.	२	१५.७१	३२
अग्नी रेखा मर्मत संभार (कि.मि.)	२	१२.१५	२५
वन सम्बर्द्धन कार्य (हेक्टरमा)	१८	२५	४५०
पुनरुत्पादन अभिवृद्धि कार्यक्रम (हेक्टरमा)	१८	५०	९००
वन हेरालु २ जना बर्षभरी	२	३६५	७३०
मौसमि हेरालु ५ जना (वन डढेलोको समयमा)	५	१२०	६००
जम्मा सृजना हुने रोजगारी श्रमदिन			४१२३ श्रमदिन
बर्षभरी कामदिने हिसावले काम पाउने मान्छे संख्या प्रति बर्ष (व्यक्ति-बर्ष)			१२ जना
योजना अवधीका जम्मा श्रमदिन			४१२३० श्रमदिन
योजना अवधीका बार्षिक रुपमा काम पाउने व्यक्ति संख्या			११२ जना

अनुसुचिहरु २ सम्बद्धन प्रणालीमा आधारित कार्यक्रमको प्रगति

क्र सं	व्यवस्थापन	हालसम्म वन सम्बद्धन प्रणालीमा आधारित कार्ययोजना कार्यान्वयन भएको संख्या		यस अवधीमा वन सम्बद्धन प्रणालीमा आधारित कार्ययोजना कार्यान्वयन भएको संख्या		कैफियत	
		संख्या	क्षेत्रफल	संख्या	क्षेत्रफल		
१	सामुदायिक वन	४२	६५९७.३३	३१	५४७२.४५		
२	चकला वन	यस डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गत शितगंगा न.पा.११ मा करिव २१० हे.को कुचुवादमार चकला वनको कार्ययोजना स्वीकृत ।					

अनुसुचिहरु ३ वन पैदावार उत्पादन सम्बन्धि विवरण

सि. नं.	उत्पादन								विक्रिविवरण						जम्मा मौज्दात (बिगत आ.व.को अ.ल्या समेत)	
	सामुदायिक वन तर्फको अ.ल्या मौज्दात		राष्ट्रिय वन र विकास आयोजना (विघृत प्र.लाईन) तर्फको अ.ल्या मौज्दात		चालु आ.व.को उत्पादन		जम्मा उत्पादन		सामुदायिक वन तर्फको अ.ल्या काठ		चालु आ.व. उत्पादन		जम्मा विक्रि			
	काठ (क्यु.फि.)	दाउरा (च.)	काठ (क्यु.फि.)	दाउरा (च.)	काठ (क्यु.फि.)	दाउरा (च.)	काठ (क्यु.फि.)	दाउरा (च.)	काठ (क्यु.फि.)	दाउरा (च.)	काठ (क्यु.फि.)	दाउरा (च.)	काठ (क्यु.फि.)	दाउरा (च.)	काठ (क्यु.फि.)	दाउरा (च.)
१	७४५४७.५२	१९९.२	१२८१७.७८	२५.००	१५३०३२	४३०.१५	२४०३७.७४	६५४.३५	५४१५९.६	१४०.४	५६९७१.४	१७२.७५	११११३१	३१३.१५	१२९२६६.१४	३४१.२

ख. जिल्ला वन पैदावार अपूर्ति समिति

सि. नं.	प्रयोजन	घरधुरी संख्या	कुल परिमाण (क्यु.फि.)	समुह कोष (राजघर संकलन खर्च)	प्रदेश संचित कोष	मु.अ.कर	अ.आ.कर	समिति संचालन खर्च	कैफियत
१	घरकाज (नयाँ घर निर्माण)	३९	४३५९.९५	३४०७८४३	८६९८३९	५९३६९९	६८५२०	२८९२०३	
२	घर मर्मत	४	१८४.५०	१५८५४६	४१३३८	२७७५९	३२०५	१३६५१	
३	दैवी प्रकोप (आगलागी/ बाढीपहिरो)	११	४९३.००	११८३७९	८७३३	२०२८३	२३४५	२८८३०	
	कुल जम्मा	५४	५,०३७.४५	३६,८४,७६८	९,१९,९१०	६,४१,७४१	७४,०७०	३,३१,६८४	

हालसम्मको राजश्व

क्र.सं.	राजश्व शिर्षक		हालसम्मको राजश्व संकलन	कैफियत
1	14219 अन्य सेवा शुल्क तथा विक्रि	प्रदेश सरकार	१०००	मूअक (सावउस नीजि आपर्ती) २,४४,८३,९८५ अआक (सावउस नीजि आपर्ती) २८,९९,७७७
2	14229 अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क		६५,०००	
3	14264 वन क्षेत्रको अन्य आय		२,७९,१५,४७५	
4	14313 धरौटी सदरस्याहा		३२,५७,६०४	
5	33361 वन क्षेत्रको रोयल्टी		५,१५,९९१	
			३,१७,५५,०५२	

काठ दाउरा विक्रीवाट जम्मा रु ५,९९,३०,०९४ वरावर राजश्व श्रृजना भएको ।

वन अपराध नियन्त्रण तथा अतिक्रमण सम्बन्धि विवरण

- यस अवधिमा नया वन अतिक्रमण नभएको ।
- शितगंगा न.पा. ९, अक्कासे बगाले पिपले भन्ने स्थानका राष्ट्रिय वनक्षेत्रमा अबैधरूपमा खयर जातको ५४.५३ क्यु.फि. काठ बरामद गरि एकजनालाइ मुद्धा चलाइएको
- मालारानी. ३, ढाडमसिना साबमा कार्ययोजना बिपरित खोटो सल्ला जातको ११७१ क्यु.फि. काठ कटान गरेकाले वन ऐन २०७६ अनुसार समुह अध्यक्षलाइ मुद्धा दायर गरिएको
- भूमिकास्थान पानडाडा वनक्षेत्रमा आगलागि गरेको अभियोगमा सोहि स्थान बस्ने प्रदिप जिसिलाइ प्रकाउ गरि मुद्धा दायर गरिएको
- भूमिकास्थान ९ वासना सावउस मा अनाधिकृत काठ कटान अनुसन्धान जारी

च) सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहबाट विक्रि भएका काठ दाउराको विवरण

सि. न.	सा.व.उ.स.	काठ (क्यु फिट)		दाउरा (वृद्ध)		रकम रु.					
		सा	सा	सा	सा	साकार	संकलन	समुहमाजम्मा	प्रदेश राजश्व	मु अ कर	अ.आ.कर
		सा	सा	सा	सा	रु	रु	रु	रु	रु	रु
१	रेजिया देउराली पाखो	३७३९	२७७७.८	१२	६.५	३२००१६६	१८३४०१४	२२३५००८	१०२७६०५	६०२८५५	७५६४०
२	रमणिय	१२३६	२३८.८८	२	०.५	१३१२०७२	२२४०६०	९८४०५४	३२८०१८	१९५०५६	२२५०६
३	सूर्यचन्द्र महिला	१०२१	९६७.१२	०	२	१२४२२११	३३७८८६	९३१६६०	३१०५५५	२०२३००	२३७००
४	डोहोटे	२३५८	३८६४.४२	१.५	४	२६९५८४८	११८२०७८	२०२१६९०	६७३८३९	५०४०९५	५८१७०
५	ढाव	१२९५	४५.८६	१	०	१००२२४१	१४९३८४	७५१६८१	२४०५६३	१४९७११	१७२७४
६	बुढ	४४४४	०	१४.५	०	४१६५९४०	६४५७५४	३१२४४५५	१२९२५४५	५९८१९०	७२१८०
७	बन्चरे देउराली	०	०	२	०	२७०००	२४०००	२०२५०	६७५०	३१२०	३६०
८	बग्यार रानिवास झोक्रे	४९५	१४७.५१	०.७५	०	३३०६०१	११२१४९	२४७९५१	८२६५०	५६१३०	६४८०
९	देवी देउराली	४३४५	८९३.६२	२	०.५	४६६५५८७	८००७५१	३४९९२४९	११६३४००	७०६२५	८२०००
१०	देउराली	७६५.७	३२५.०२	०.५	०.५	८४६०१९	१५४२०२	६३४५१४	२११५०५	१२८३३२	१४८०८
११	दुलाहाखोला	०	०	१	०	१३०००	१२०००	९७५०	३२५०	१५७०	१९०
१२	अंगोरपानी	१४९५	५९६.४३३	१.५	०.५	१३९३५९५	१९३१९४	१०४५१९६	३४८३९९	२०६२८२	२३८०२
१३	मैनाटिकुरा	७४०.६	२४४.२	१	०	७३३०१६	१६७७६३	५४९७६२	१८३२५५	११४९४५	२२५०६
१४	मालारानी	६५२.६	२७०.१८	०	१	६९३५३२	१४७७८	५२०१४९	१७३४००	१०७६००	१२५००
१५	माइकोटडाँडा	१४५२	१०६०.८६	७.७५	२.७५	१४९३९२३	६२८५७०	११२०४४५	३७३४८५	२५८२००	३१५५०
१६	मजुरेडाँडा	०	५६२.४३	७.५	४	२२४०७२	२४४११४	१६८०५४	५६०१८	४५५९०	५२६०
१७	मुसिवान	१६५५	११९६.२३	१.२५	०.५	२००९००८	४०४९५४	१५०६९०६	५०२३०२	३०५५००	३५७५०
१८	मथुरा	४७	१३६.९२	०	०	५०१६९५	९३६२६	३७६२७०	१२५४२५	७७४५०	८९५०
१९	मथुरा हरियाली	९२४.१	४४६.८८	०	०	९६५०८६	२११२५	७२३८१५	२४१२७५	१५३०००	१७६५०
२०	झलझले	७८०.६	२११.५९	१	१	८२५३३३	१५७०३९	७७७०००	२०६६३५	१२७७०	१४७४०
२१	जाबुनेपानी	०	१३८९.७	०	१	१४०४२०२	२५१९१७	१०५३१५२	३५१०६०	२१३८०३	२४६७२
२२	जनजागरण	२१३०	७६०.२२	१	०	२४६४८२४	४८२०७८	१७७५३०४	६८९५२०	३६९१००	४२७४०
२३	जनजागृति	०	२४२९.८९	१.५	१.५	७३२४११	३८१५८२	५४९३०९	१८३१०५	१४३२६०	१६७१०
२४	बराह	२००४	३५.२२	१.५	०	२३७६४७८	३५३५३२	१७८२३५८	५९४१२०	३५४९०१	४०९५०.१५
२५	बेलघारी	६१२१	६८४१.१५	२०	१४	७४४७१६	३२०७१९	५३६०५६१	१७८६८५७	१२९७३४४	१४९६९६

सि. न.	सा.व.उ.स.	काठ (क्यु फिट)		वाउरा (चट्टा)		रकम रु.					
		साल	साल बाहेक	साल	साल बाहेक	साकार	संकलन	समुहमाजम्मा	प्रदेश राजस्व	मु अ कर	अ.आ.कर
२६	वाणगांगा	३१८८	४२८.५१	६.७५	०.५	२९६८३१४	४९५९७२	२२२६२३६	७४२०८१	४३६८६१	५१६०१
२७	वाघमण्टे	१५८७	१३४.०२	२	०.२५	१२८५३४५	३०१६२३	९६४००९	३२१३३६	२०२४७१	२३३६२
२८	वीरभान	६३५.३	४७७.६५	१	०	९२६९५९	२१९७५३	६९५२२०	२३१८००	१४७४००	१७१००
२९	प्रकृति	८४२.३	०	०	०	८५२०००	१०५८८४	६३९०००	२१३०००	१२४५३०	१४३७०
३०	प्यार पोखरी	०	१८३.३३	०	०	२०१६६१	२२१७५	१५१२४६	५०४१५	२९१००	३३६०
३१	सिस्ने	११७७	२२८.०९	०	०	१३६४६६६	२२४१४२	१०२३५००	३४११६७	२०६४५४	२३८२२
३२	धिरिखोला	६६५६	०	७	०	६४४३५४२	९५७८९०	५०३११८२	१६७७०९१	९८६४३६	११३८३३
३३	लैरी महिला	१३२९	२८८.९६	१	०	१५४४४११	३३८६७७	११५८३२४	३८६१०५	२४२९५०	२८२८०
३४	लहरे उकाली	१९२३	२०१.४८	२.७५	०	१६२५९१०	३११०९८	१२१९३६९	५६३५११	२४७३८१	२८५४६.१६
३५	लहरे उकाली	२३५५	६८८.१६	४	१.७५	२२५०९६४	४७०२४७	१६८८२२३	५६२७४२	३४५८६०	३९९०७
३६	चारपोखरी महिला	१०६३	४९१.५५	१.५	१.५	११३५८१५	२००५३	८५१८६१	२८३९५४	१६८६३८	१९४५८
३७	केरनी	९५४	१९५.९३	०.७५	०.२५	९०३०००	१९२०९३	६७७२५०	३१६०५०	१४२३६५	१६४३०
३८	कोन्देखोला	१२०६	१४३.२६	०.२५	०	१२१९१०८	२१०९८१	९१४३३१	३०४७७८	१८५४६०	२१४००
३९	कालिकासोतेथरी	९८९.४	५४४.७४	१.५	०	१०३३०१८	२१५१०१	७४४७६४	३६०९५५	१६०३३८	१८२९८
४०	गैड	४३२२	११८५	८	५	४२८४३३०	१००६९७२	३२१३२४८	१०७१०८२	६६९०४४	७९३७०
४१	शंकरपुर	१९४९	२११.१६	२	०	२२०२०७०	३०६७७६	१६५१६००	७०२२८०	३२९१५०	३७६४०
कुल जम्मा		६८३०२	३०७७४	११८.३	४८.५	७२७०६३८९	१७६०८२०६	५४६४८१०६	१९२९६८९३	११५४५५४०७	१३५७८७१

अनुसुचिहरु ४ सरकारी जग्गा र भवनको विवरण

क. जग्गाको विवरण				ख. भवन/संरचनाको विवरण								
सि.नं.	ठेगाना	कि.नं.	सं. वि. क्र. क्र.	जग्गा प्रयोजन	प्राप्तीको स्रोत	भवनको प्रयोजन	भवनको किसिम	तला	स. वि. क्र. क्र.	सं. वि. क्र. क्र.	लागत रु.	भवन निर्माणमा सहयोगी निकाय
१	साविक सन्धिखर्क ६ हाल स.न.पा. १ अर्घाखाँची	५०४४ ५०४५ ५०८१	५७०	कार्यालय भवन र निवास प्रयोजन	नापीकै बखत नापी भै आएको	जि.व.का. र जि.व.अ. निवास	पक्की	२	-	२५०२	१४४२५३४.२६ (दोस्रो तलाको मात्र लागत)	शहरी विकास तथा भवन निर्माण टिभिजन कार्यालय रुपन्देही
२	साविक सन्धिखर्क ५ हाल स.न.पा. २ अर्घाखाँची			सन्धिखर्क ई.व.का. रहेको	सार्वजनिक जग्गा	सन्धीखर्क स.डि.व.का	पक्की	१	-	-	मुल्य खुलन नआएको	-
३	शितगंगा-१२ डोहोटे			वाणसंगा स.डि.व.का	सार्वजनिक जग्गा	वाणसंगा स.डि.व.का	पक्की	२	-	६७०२	२२०००००	डिभिजन वन कार्यालय
४	पाणिनी-३ दुर्गाफाँट			पाणिनी स.डि.व.का	सार्वजनिक जग्गा	पाणिनी स.डि.व.का	पक्की	१	-	९००२	२००००००	डिभिजन वन कार्यालय

अनुसुचिहरू ५ सवारी साधन सम्बन्धि विवरण

सि. नं.	सवारी साधनको प्रकार	सवारी नं.	स्रोत	सवारी साधनको अवस्था
१	जीप (पिकअप)	वा. १ झ ८९७०	वन विभागबाट प्राप्त	विग्रीएर मर्मत खर्चले धान्न नसक्ने अवस्थामा
२	XL मोटरसाईकल	वा.१ ब. ७४१६	वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालयबाट प्राप्त	विग्रीएको (मर्मत हुन नसक्ने)
३	XL मोटरसाईकल	वा.१ ब. ७५८३		
४	महिन्द्रा बलेरो पिकप	वा. २ झ. २७५५	वन विभागबाट प्राप्त	नयाँ
५	यमाहा मोटरसाईकल	लु. १ ब . २५२०	जिल्ला वन पैदावार आपूर्ति समिति अर्घाखाँची	
६	यमाहा मोटरसाईकल	लु. १ ब . २५२१		
७	यमाहा मोटरसाईकल	लु. १ ब . २५२२		
८	यमाहा मोटरसाईकल	लु. १ ब . २५२४		
९	यमाहा स्कुटर	लु. १ ब. २५२३		
१०	यमाहा मोटरसाईकल	लु. १ ब . २६७१	डिभिजन वन कार्यालय अ.खाँ.	
११	यमाहा मोटरसाईकल	लु. १ ब. २८०६		
१२	यमाहा मोटरसाईकल	लु. १ ब. २८०७		
१३	यमाहा मोटरसाईकल	लु. १ ब. २८०८		
१४	डिस्कभर मो.सा.	बा २ ब ४६०७	प.क्षे.व.नि. पोखरा	चालु (मर्मत गर्नु पर्ने)

अनुसुचिहरु ६ हाल सम्मका कार्यालय प्रमुखहरु

सि.नं.	कार्यालय प्रमुखको नाम	पद	अवधी	
			देखी	सम्म
१	श्री हरिकृष्ण दवाडी	का.मु.जि.व.अ.	२०४१	२०४३
२	श्री अम्बिका प्रसाद रेग्मी	का.मु.जि.व.अ.	२०४३	२०४५
३	श्री योगेन्द्र प्रसाद यादव	का.मु.जि.व.अ.	२०४५	२०४७
४	श्री जगदिश नारायण सिंह	का.मु.जि.व.अ.	२०४७	२०४७
५	श्री गौरीशंकर तिमला	का.मु.जि.व.अ.	२०४७	२०४९
६	श्री विजय प्रसाद सिंह	का.मु.जि.व.अ.	२०४९	२०५१
७	श्री यादव धिताल	का.मु.जि.व.अ.	२०५१	२०५२
८	श्री शम्भु प्रसाद चौरसिया	का.मु.जि.व.अ.	२०५२	२०५४
९	श्री केशवकाजी श्रेष्ठ	जि.व.अ.	२०५४	२०५५
१०	श्री अनिरुद्र प्रसाद ठाकुर	नि.जि.व.अ.	२०५५	२०५६
११	श्री मन बहादुर खडका	नि.जि.व.अ.	२०५६	2059-12-08
१२	श्री विष्णु प्रसाद भण्डारी	नि.जि.व.अ.	०५९-१२-०९	२०६२-०२-१४
१३	श्री बोधराज सुवेदी	नि.जि.व.अ.	२०६२-०२-१५	२०६४-०६-०६
१४	श्री महेन्द्ररा सिं सुवाल	जि.व.अ.	२०६४-०६-०६	२०६५-१२-०६
१५	श्री सुरेश सिंह	का.मु.जि.व.अ.	२०६५-१२-०९	२०६७-०३-३२
१६	श्री सुरेश सिंह	जि.व.अ.	२०६७-०४-०१	२०६८-१२-०३
१७	श्री पंचलाल शाह	जि.व.अ.	२०६८-१२-०८	२०७०-०८-२५
१८	श्री कृष्ण प्रसाद ढकाल	जि.व.अ.	२०७०-१०-१०	२०७२-०६-१४
१९	श्री बलिराम पण्डित	जि.व.अ.	२०७२-०६-१४	२०७३-०८-२२
२०	श्री दिपक ज्ञवाली	जि.व.अ.	२०७३-०८-०६	२०७५-०७-०४
२१	अजय बिक्रम मानन्धर	डि.व.अ.	२०७५-०७-१४	२०७६-०१-०८
२२	शिव प्रसाद शर्मा	डि.व.अ.	२०७६-०१-०९	२०७७-०७-१४
२३	मोहन प्रसाद क्षेत्र	डि.व.अ.	२०७७-०९-१५	२०७८-०६-१५
२४	ईश्वरी प्रसाद पौडेल	डि.व.अ.	२०७८-०६-१८	२०८०-५-१७
२५	मोहन श्रेष्ठ	सि.डि.व.अ.	२०८०-५-१८	२०८१-४-२७
२६	नारायणदेव भटराई	सि.डि.व.अ.	२०८१-५-२	हालसम्म

अनुसुचिहरू ७ जिल्ला स्थित कार्यालयहरूको सम्पर्क नम्बर

सि. न.	कार्यालय नाम	सम्पर्क नं.	सि. न.	कार्यालय नाम	सम्पर्क नं.
१	अर्घाखाँची जिल्ला अदालत	४२०२०५	२०	खानेपानी तथा सरसफाई डि.का	४२०७८३
२	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	४२०१३३	२१	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय	४२०१२६
		४२०२०८			४२००५५
३	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	४२०२२९	२२	मालपोत कार्यालय	४२०१३५
४	राम बाण गुल्म, म्यालपोखरी व्यारेक	४२००७१	२३	कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय	४२०१४०
५	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	४२०२९९	२४	नापी कार्यालय	४२०१८९
६	जिल्ला वन कार्यालय	४२०१०९	२५	विशेष नापी कार्यालय	४२०३६९
७	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	४२०२१३	२६	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक कार्यालय	४२०४५५
८	जिल्ला शिक्षा कार्यालय	४२०१०५	२७	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय	४२००६२
९	जिल्ला प्राविधिक कार्यालय	४२०२१२	२८	पश्चिमाञ्चल सि.स.डि.नं.५	४२०१६२
१०	जिल्ला निर्वाचन कार्यालय	४२०१३९	२९	नेपाल टेलिकम	४२०१०३
११	जिल्ला हुलाक कार्यालय	४२०१०८	३०	जिल्ला भू-संरक्षण कार्यालय	४२०१२०
१२	जिल्ला सरकारी बकिल कार्यालय	४२०११५	३१	सालझण्डी ढोरपाटन सडक कार्यालय	४२०६७६
१३	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	४२०१२७	३२	स्थानीय शान्त समिति	४२०७३१
१४	घरेलु तथा सा.उ.वि.स	४२०१३६	३३	सन्धिखर्क न.पा	४२०११२
१५	महिला तथा बालबालिका कार्यालय	४२०२५२	३४	शितगंगा न.पा	९८४९१६६८९९
१६	जिल्ला आयुर्वेद औषधालय, अर्घाखाँची	४२०२४७	३५	भूमिकास्थान न.पा., अर्घाखाँची	९८६७०१०६६६
१७	विद्युत प्राधिकरण, अर्घाखाँची	४२०१३१	३६	पाणिनी गा. पा., अर्घाखाँची	९८५७०७७४९८
१८	कृषि विकास बैंक, अर्घाखाँची	४२०१६६	३७	मालारानी गा.पा., अर्घाखाँची	९८५११२५४५०
१९	कारागार कार्यालय, अर्घाखाँची	४२०२२६	३८	छत्रदेव गा.पा., अर्घाखाँची	९८५७०६६९७१

अनुसुचिहरु द सामुदायिक वनको विवरण

सि. नं.	स्थालिय तह	वडा नं.	सा.ब.उ.स.को नाम	घरधुरी	जनसंख्या		क्षेत्रफल हेक्टर	हस्तान्तरण मिति	पुरावबलोकन मिति	समुह टोचा नम्बर	
					महिला	पुरुष					
पाणिनी सब डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गतिका सामुदायिक वनहरुको विवरण											
१	पाणिनी	१	शिवशास्त्री	४६	१२५	१४२	२६७	३३.९९	०५१-०३-३०	०७९-०३-०९	ARG/PA/37/01
२	पाणिनी	१	सत्यटारी	९४	३१४	३२५	६३९	५९.२	०५२-०३-३२	०७३-०३-३१	ARG/PA/37/02
३	पाणिनी	१	पातल	१०१	२८७	३३६	६२३	२०.०४	०५४-०३-३०	०७४-०३-३०	ARG/PA/37/03
४	पाणिनी	१	पोखेली	५३	१६०	१५९	३१९	१०.५	०५४-०३-३०	०७३-०३-३१	ARG/PA/37/04
५	पाणिनी	१	पाणिनी	९३	२८५	२७६	५६१	४०	०६८-०७-३०	०६८-०७-३०	ARG/PA/37/06
६	पाणिनी	१	गोरखनाथ	११५	३३६	३३३	६६९	५२.४७	०६८-०२-०२	०७८-०२-२५	ARG/PA/37/05
७	पाणिनी	२	जयमंगल	६०	१७७	१७१	३४८	२२.०१	०६०-०३-२४	०७४-०३-३०	ARG/PA/36/05
८	पाणिनी	२	लक्ष्मी पोखरी	१०८	३५२	३५२	६६९	२२.०१	०५९-१२-२७	०७४-०३-३०	ARG/PA/36/04
९	पाणिनी	२	कालापातल	१३६	३४५	३५६	७०१	८७.६२	०५४-०३-३०	०७५-०३-३२	ARG/PA/36/03
१०	पाणिनी	२	पिपलडाँडा महिला	२६	९६	८६	१८२	२२.०७	०५१-०३-३०	०७४-०३-३०	ARG/PA/36/01
११	पाणिनी	२	सिद्ध	१२१	४०५	३७५	७८०	६८.३२	०५४-०३-३०	०७४-०३-३०	ARG/PA/36/02
१२	पाणिनी	२	सुन्दर	१७५	५४८	१०७२	१८९.८८	१८९.८८	०७२-०३-३१	०७२-०६-१०	ARG/PA/37/09
१३	पाणिनी	२	बालासिद्ध	१८८	५३७	६२३	११६०	१४५.३९	०७२-०३-३१	०७२-०३-३१	ARG/PA/37/08
१४	पाणिनी	३	झुमादेवी	१५१	३५७	३६९	७२६	५०.४६	०५२-०३-३२	०७८-१२-१८	ARG/PA/35/01
१५	पाणिनी	३	नवदुर्गा भवानी	१०५	२४४	२५८	५०२	५६.७४	०६८-०७-३०	०७९-०३-३१	ARG/PA/23/06
१६	पाणिनी	३	मालिकादेवी	१५१	४४५	४७५	९२०	११८.१५	०६५-११-२३	०७९-०३-३१	ARG/PA/23/03
१७	पाणिनी	३	शिवशक्ति	७३	२०९	२४८	४५७	७३.४४	०६४-०८-१३	०७६-०३-३१	ARG/PA/23/02
१८	पाणिनी	३	हराबोट	१०५	२८१	२७५	५७५	८५.५	०६६-०३-१७	०७६-०३-३१	ARG/PA/23/05
१९	पाणिनी	३	आलमदेवी	९४	२४०	२८२	५२२	७६.७८	०६६-०३-०९	०७६-०३-३१	ARG/PA/23/04
२०	पाणिनी	३	दुर्वाशिक्षर	१७९	४८०	५३०	१०१०	१६.५२	०५७-०३-२१	०७५-०३-३२	ARG/PA/23/01
२१	पाणिनी	४	जगदम्बा	६६	१७६	१८०	३५६	२५.२७	०५६-०३-३२	०७९-०३-०९	ARG/PA/38/05
२२	पाणिनी	४	जयराम	४७	०	०	०	४८.४	०५७-०३-३१	०७९-०३-०९	ARG/PA/38/07
२३	पाणिनी	४	गहुर्खर्क	३६	१०९	१२२	२३१	४३.१४	०५६-०३-३२	०७७-३-३०	ARG/PA/38/06

सि. नं.	स्थानिय तह	वडा नं.	सा.ब.उ.स.को नाम	घरधुरी	जनसंख्या		क्षेत्रफल हेक्टर	हस्तान्तरण मिति	पुराराबलोकन मिति	समुह टाँचा नम्बर
					महिला	पुरुष				
२४	पाणिनी	४	सिम्ले भिरकुना	१३०	३३५	६५०	३३.३०	०७०-०३-३०	०७६-०३-३१	ARG/PA/38/10
२५	पाणिनी	४	पूर्वपातल	७०	१९५	४२२	५१.८५	०५४-०३-३०	०७५-०३-३२	ARG/PA/38/01
२६	पाणिनी	४	महाभारत	३७	१०७	२१९	५९.७५	०५६-०३-३२	०६७-०३-२१	ARG/PA/38/03
२७	पाणिनी	४	भगवती	५०	१६६	३२७	३९.८३	०५६-०३-३२	०७२-०६-११	ARG/PA/38/04
२८	पाणिनी	४	चन्द्रमा	१५६	४१०	७८८	२१०.६३	०६५-०५-२३	०७५-०३-३२	ARG/PA/38/08
२९	पाणिनी	४	मालिका कालिका	७७	२२६	४४५	३८.५४	०७०-०३-३०	०७८-०३-२५	ARG/PA/38/09
३०	पाणिनी	४	सुनौलो	१७६	४९८	१०६१	४१.७५	०५५-०३-३१	०६७-०३-२२	ARG/PA/38/02
३१	पाणिनी	५	मनकामना	९०	३१६	६१४	४०.४०	०५३-०३-२७	०७६-०३-३१	ARG/PA/35/02
३२	पाणिनी	५	आलमदेवी	७२	२५९	४९१	२७.०६	०६५-१२-०४	०७३-०३-३१	ARG/PA/35/05
३३	पाणिनी	५	नयाँ गाउँ	४०	११३	२०२	३३	०६८-०२-३०	०६८-०२-३०	ARG/PA/35/06
३४	पाणिनी	५	मालिका	८५	२९५	५५९	१०९.५	०५७-०३-३१	०६७-०३-२५	ARG/PA/35/03
३५	पाणिनी	५	वराह	२५	९०	१८२	४८.४३	०५७-०३-३१		ARG/PA/35/04
३६	पाणिनी	६	लालीगुराश	४२	१३५	२६६	१४.०३	०७४-०३-३०	०७४-०३-३०	ARG/PA/34/05
३७	पाणिनी	६	सुर्यदय	७२	२३३	४६५	५०.७९	०५५-०३-३१	०७८-०३-२५	ARG/PA/34/02
३८	पाणिनी	६	भिरुखर्क	३१	८९	१६४	२७.३५	०५६-०३-३२	०७५-०३-३२	ARG/PA/34/03
३९	पाणिनी	६	बजेनी गोपिनी	४९	१५६	३२१	११४.९४	०५३-०३-२७	०७५-०३-३२	ARG/PA/34/01
४०	पाणिनी	७	रानीटोला	११८	२८६	७२६	६४.८	०५९-०९-०९	०७९-०३-०९	ARG/SA/25/04
४१	पाणिनी	७	तेस्रो	१३९	४८७	९९२	२५३.६५	०६७-०३-०५	०७७-६-२७	ARG/SA/25/07
४२	पाणिनी	७	सतिन्यागढी	२६	७५	१६१	२.१६	०५५-०३-३१	०७२-०३-०८	ARG/SA/25/02
४३	पाणिनी	७	मालिका	१०६	३४७	७०५	६५.९६	०६८-०२-११	०७४-१२-२६	ARG/SA/25/08
४४	पाणिनी	७	पदेरपारी रानी	१३२	४४८	८८१	३१.५८	०५४-०३-३०	०७२-०३-०८	ARG/SA/25/05
४५	पाणिनी	७	शिखर	८८	२५६	५१९	३६	०६१-१०-१८	०७०-०७-२९	ARG/SA/25/06
४६	पाणिनी	७	सिमलपौरा	१४०	४४२	८७४	१०.२८	०५४-०३-३०	०६०-०२-१८	ARG/SA/25/01
४७	पाणिनी	७	भगवती	३०२	८४४	१७३७	१३४.५४	०५८-०३-३१	०७२-०६-१३	ARG/SA/25/03
४८	पाणिनी	८	मधुवन	५९	१५८	३२१	१३६.०८	०७०-०३-३१	०७९-०३-०९	ARG/MA/22/06
४९	पाणिनी	८	आदर्श पोषपाखा	६३	१९२	३७२	४२.१२	०५९-०३-२४	०७९-०३-०९	ARG/PA/24/04

सि. नं.	स्थानिय तह	वडा नं.	सा.ब.उ.स.को नाम	घरधुरी	जनसंख्या		क्षेत्रफल हेक्टर	हस्तान्तरण मिति	पुरानवलोकन मिति	समुह टाँचा नम्बर
					महिला	पुरुष				
५०	पाणिनी	८	कोल्याडी पाखा	१०३	२७३	५६१	११८.१५	०५१-०८-०५	०७९-०३-०९	ARG/PA/24/01
५१	पाणिनी	८	जनकल्याण	११७	३३६	७००	६९.२५	०६७-०३-२५	०७९-०३-०९	ARG/PA/24/07
५२	पाणिनी	८	सूर्य	७६	२७६	३००	५.७६	०५४-०३-३०	०७६-०३-३१	ARG/PA/24/03
५३	पाणिनी	८	खोल्टेपानी	७८	३२७	६९१	४५	०५३-०३-२७	०६८-०३-१३	ARG/PA/24/02
५४	पाणिनी	८	रिपाहापाखा	११५	३४०	७३१	४०.०१	०६६-१२-०१	०७३-०३-३१	ARG/PA/24/06
५५	पाणिनी	१	गोपाल सिद्ध	८०	२४४	४६४	७०.२५	०७१-०३-३२	०७७-३-३०	ARG/PA/37/07
५६	पाणिनी	६	जुखुदीवह सल्लेन्धारा	४७	१३६	२५९	१०७.२८	०६८-०३-२१	०७७-३-३०	ARG/PA/34/04
५७	पाणिनी	८	देउराली	१०६	२७५	५६२	५९.७५	०६६-१०-१५	०७७-३-३१	ARG/PA/24/05
भूमिकास्थान सब डिविजन वन कार्यालय अन्तर्गतका सामुदायिक वनहरूको विवरण										
५८	भूमिकास्थान	१	सौरागौरा	१९६	६१३	६१०	१२२३	०५५-०३-३१	०७४-०३-३०	ARG/DH/3/03
५९	भूमिकास्थान	२	तरुले	३७	११२	२३९	३३.७९	०६५-०७-१९	०७७-३-३०	ARG/DH/3/08
६०	भूमिकास्थान	२	जाउनटारी	७५	२१४	२३३	४४७	०५६-०३-२२	०८०-०३-२१	ARG/DH/3/04
६१	भूमिकास्थान	२	गयाखोला	१३४	३४५	३७१	७१६	०५७-०३-२५	०७३-०३-३१	ARG/DH/3/05
६२	भूमिकास्थान	२	लामाधारा	८६	२३४	२६९	५०३	०६०-०४-१९	०७४-०३-२९	ARG/DH/3/06
६३	भूमिकास्थान	२	कल्टारी	८६	२३४	२६९	५०३	०६०-०४-१९	०७६-०३-३१	ARG/DH/3/07
६४	भूमिकास्थान	२	फूलबारी	२६५	४४२	४००	८४२	०५१-०२-१८	०७५-०३-३२	ARG/DH/3/01
६५	भूमिकास्थान	३	रोल	१३३	३७८	३५४	७३२	०५९-०३-३२	०७५-०३-३१	ARG/DH/04/09
६६	भूमिकास्थान	३	चौतारा	१०१	३२०	३०७	६२७	०५६-०३-३२	०७६-०३-३१	ARG/DH/04/08
६७	भूमिकास्थान	३	जापूती महिला	१७५	५०४	५०८	१०१२	०५८-०३-३१	०७८-०३-२९	ARG/DH/04/11
६८	भूमिकास्थान	३	खोडाडा	८४	२४८	२३४	४८२	०५३-०३-३०	०७८-०३-३१	ARG/DH/04/05
६९	भूमिकास्थान	३	देवालीथान	९२	२८९	२९९	५८८	०५६-०३-३२	०७६-०३-३१	ARG/DH/04/07
७०	भूमिकास्थान	३	प्रगतिशक्ति पारपाखो	१००	२९९	३२१	६२०	०६०-०४-०४	०७५-०३-३२	ARG/DH/04/12
७१	भूमिकास्थान	३	साउपानी	१३८	४२३	४२१	८४४	०६३-०८-०४	०७६-०३-३१	ARG/DH/04/14
७२	भूमिकास्थान	३	काफल गौरा	९५	२७५	२९२	५६७	०५३-०३-२७	०७६-०३-३१	ARG/DH/04/03
७३	भूमिकास्थान	४	वाझखर्क पाखो	७४	२०४	२१९	४२३	०५०-१०-२१	०७५-०३-३२	ARG/DH/04/01
७४	भूमिकास्थान	४	बेलबोट	१२९	३६६	४५०	८१६	०५३-०३-२७	०७२-०६-१३	ARG/DH/04/04

सि. नं.	स्थानिय तह	वडा नं.	सा.ब.उ.स.को नाम	घरखुरी	जनसंख्या		क्षेत्रफल हेक्टर	हस्तान्तरण मिति	पुरानाबलोकन मिति	समुह टाँचा नम्बर
					महिला	पुरुष				
७५	भूमिकास्थान	४	मदेनडाडा	१२५	३७७	६८९	१०६६	५३.१९	०७३-०३-२७	ARG/DH/04/06
७६	भूमिकास्थान	४	सिउडेनी विहिचौर	३६७	९०७	१८३०	१५७	०५२-०२-०७	०७५-०३-३२	ARG/DH/04/02
७७	भूमिकास्थान	५	वर्दवास	१८०	५६०	१०८०	२४.८९	०५१-०२-१८	०७९-०३-३१	ARG/DH/42/01
७८	भूमिकास्थान	६	खनिया गौरा	१०१	२४६	२८७	५२.७	०५१-०३-३०	०७९-०३-३१	ARG/SA/28/01
७९	भूमिकास्थान	६	बेलपोखरी	१६२	४३१	९१४	१११.४४	०५७-०३-३२	०७२-०६-१३	ARG/DH/17/03
८०	भूमिकास्थान	६	रानी	७३	२३९	४३२	९४.५६	०५६-०३-३२	०८०-०३-२१	ARG/DH/17/02
८१	भूमिकास्थान	६	खोल्टीको पखेरो	१२२	३३७	६४९	१२.९९	०५५-०३-३१	०७३-०३-३१	ARG/DH/17/01
८२	भूमिकास्थान	७	रानीडाँडा महिला	५३	१२९	२७५	२२.२	०५९-०३-२९	०७७-३-३०	ARG/SA/18/06
८३	भूमिकास्थान	७	घोराखोरी	११९	३७८	७१०	२३९.८	०५६-०६-१९	०७२-०६-१३	ARG/SA/18/03
८४	भूमिकास्थान	७	भालु टाकुरा	१७९	४५३	६६२	७७.४६	०५६-०९-२१	०७८-०३-३१	ARG/SA/18/02
८५	भूमिकास्थान	७	बादुका	३४	८९	१९३	७५	०७६-०३-३१	०७६-०३-३१	ARG/SA/18/12
८६	भूमिकास्थान	७	बुढीपोले सभा खोरिया	७७	१९३	४१४	४७.९३	०७६-०३-३१	०७६-०३-३१	ARG/SA/18/13
८७	भूमिकास्थान	८	च्युरामाटी	१४४	३८९	८२६	३९.३८	०७३-०३-३१	०७९-०३-३१	ARG/SA/18/11
८८	भूमिकास्थान	८	उज्वल	२६६	७४१	१५२२	११५.४४	०६३-०९-०६	०७४-१२-२६	ARG/SA/18/08
८९	भूमिकास्थान	८	लम्बी	१८६	५१२	१०२४	१३४.५४	०५२-०३-३२	०७४-०६-०४	ARG/SA/18/01
९०	भूमिकास्थान	८	केरनी कुइन्डाँडा	१११	३३६	७२१	४३.२४	०६२-०७-१४	०७२-०६-१३	ARG/SA/18/07
९१	भूमिकास्थान	८	मिरमिरे	१८३	४४४	९१२	१०९.०४	०६५-११-३०	०७६-०३-३१	ARG/SA/18/09
९२	भूमिकास्थान	८	पोखेडाँडा लालीगुराँस	३४	१०९	१९९	३५.९२	०७३-०३-३१	०७३-०३-३१	ARG/SA/18/10
९३	भूमिकास्थान	९	ढिकुरा	१२५	३७५	८९३	६६८	०५६-०३-३२	०७८-१२-१८	ARG/SA/28/05
९४	भूमिकास्थान	९	दमाराका पाटा	६१	१४३	३२२	३८.३४	०६७-०३-२५	०७९-०३-३१	ARG/DH/3/09
९५	भूमिकास्थान	९	वास्ता	८०	२७१	५३७	२१.१५३	०५५-०३-३०	०७७-३-३०	ARG/SA/28/04
९६	भूमिकास्थान	९	छहारी	११३	१६४	३२४	२६.०३	०५६-०३-३२	०७७-३-३०	ARG/SA/28/06
९७	भूमिकास्थान	९	सितलपाटी	७८	२४५	४७५	७४.३४	०६५-११-२६	०७९-०३-३१	ARG/SA/28/07
९८	भूमिकास्थान	९	महाभारत	९८	३४०	६३६	९७.५३	०६५-११-२६	०७६-०३-३१	ARG/SA/28/08
९९	भूमिकास्थान	९	कमरेपानी सेतीडाडा	१५४	४३०	८६६	४५	०५१-०३-३०	०६०-०१-०८	ARG/SA/28/02
१००	भूमिकास्थान	१०	लालीगुराँस देउराली	८७	२१९	४५२	१०३	०७०-०३-३१	०७९-०३-३१	ARG/SA/29/04

सि. नं.	स्थानिय तह	वडा नं.	सा.ब.उ.स.को नाम	घरखुरी	जनसंख्या		क्षेत्रफल हेक्टर	हस्तान्तरण मिति	पुरानवलोकन मिति	समुह टाँचा नम्बर
					महिला	पुरुष				
१०१	भूमिकास्थान	१०	भिरपाखा	१०८	३१९	३०७	६२६	१०६.५१	०७५-०३-३२	ARG/SA/29/02
१०२	भूमिकास्थान	१०	आरीचौर देवल बिसरे	११९	६१३	६२४	१२४७	८६.१२	०५४-०३-३०	ARG/SA/29/01
१०३	भूमिकास्थान	१०	देवलखमारी	११६	५०५	५१५	१०२०	१४६.१५	०६७-१२-२०	ARG/SA/29/03
१०४	भूमिकास्थान	३	नमुना	१७५	५०४	५०८	१०१२	७०.४५	०७८-३-३०	ARG/DH/04/10
१०५	भूमिकास्थान	४	सिमलघाट	१४५	४७५	४५३	९२४	५९.३५	०६२-११-२९	ARG/DH/04/13
१०६	भूमिकास्थान	७	पानडाँडा	२००	५६९	६६८	१२३७	१५५.७४	०५६-०९-२१	ARG/SA/18/04
१०७	भूमिकास्थान	८	धन्धुरे कुलेनी	१२७	३९५	३३६	७३१	७५.५९	०७६-३-३१	ARG/SA/18/05
१०८	भूमिकास्थान	९	रोहोटेपाखो	५६	२००	१७४	३७४	४२.६९	०७४-३-३०	ARG/SA/28/03
१०९	भूमिकास्थान	१,२	कालापानी	३४६	४४६	४३०	८७६	८९.२३	०७५-०३-३१	ARG/DH/3/02
मालारानी छत्रदेव सव छिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गतिका सामुदायिक वनहरुको विवरण										
११०	छत्रदेव	१	जनकल्याण	४६	१००	१४०	२४०	४९.०७	०६०-०२-२४	ARG/MA/22/04
१११	छत्रदेव	१	केवलपोखरी	१४९	४२७	४६०	८८७	२७.१	०५३-०३-२७	ARG/MA/22/02
११२	छत्रदेव	१	आँपपाटा	१४९	४२७	४६०	८८७	२२.७२	०५०-०६-१०	ARG/MA/22/01
११३	छत्रदेव	१	आदर्श	५५	१३७	१६६	३०३	३१.३२	०६०-०२-२४	ARG/MA/22/05
११४	छत्रदेव	१	राधाकुण्ड	१०२	२९६	३४१	६३७	२७.३९	०७४-०३-३०	ARG/MA/22/07
११५	छत्रदेव	१	कालिका	१०६	३३१	३६६	६९७	२६	०६०-०१-२४	ARG/MA/22/03
११६	छत्रदेव	२	वृद्धि	९७	२६८	२७४	५४२	१४.७५	०५८-०३-२५	ARG/MA/21/03
११७	छत्रदेव	२	टाकटोला	१०९	२९२	३२२	६१४	१९.१	०५९-०३-१९	ARG/MA/21/05
११८	छत्रदेव	३	तिलोहारपाखो	१३४	३४९	३९१	७४०	२७.३	०५७-०३-३१	ARG/MA/21/02
११९	छत्रदेव	३	राताडाँडा महिला	१३४	३४९	३९१	७४०	३.११	०६२-११-२३	ARG/MA/21/04
१२०	छत्रदेव	३	ठूलाचौर	१३२	३६७	३७६	७४३	१५.०८	०५४-०३-३०	ARG/MA/21/01
१२१	छत्रदेव	४	मथुरा	७३	४४५	४०१	८४६	५५.३३	०६६-०७-२६	ARG/MA/12/03
१२२	छत्रदेव	४	ऐश्वर्य महिला	८०	१९१	२२२	४१३	१९.६६	०५८-०३-३१	ARG/MA/12/06
१२३	छत्रदेव	४	मजुवा	७३	२३३	२५२	४८५	२१.४२	०६६-०७-२७	ARG/MA/12/08
१२४	छत्रदेव	४	कहरा	१८०	४७५	४८०	९५५	५४.५४	०५६-०३-३२	ARG/MA/12/04
१२५	छत्रदेव	४	थुम सौराका खोला	१७०	५३२	५३८	१०७०	५३.२४	०५८-०३-३१	ARG/MA/12/05

सि. नं.	स्थानिय तह	वडा नं.	सा.ब.उ.स.को नाम	घरखुरी	जनसंख्या		क्षेत्रफल हेक्टर	हस्तान्तरण मिति	पुरानाबलोकन मिति	समुह टाँचा नम्बर
					महिला	पुरुष				
१२६	छत्रदेव	४	सुजानशिला घैरेनी	१०८	३२५	६५३	३०.९६	०६५-०३-३०	०७३-०३-३१	ARG/MA/12/07
१२७	छत्रदेव	४	खहरे किनेरी पाखो	११७	२५०	४८५	४१.४७	०५१-०२-१४	०७५-०३-३२	ARG/MA/12/02
१२८	छत्रदेव	४	कोल्दीचौर ठूलाभिर	१३८	३३९	७२२	२७.०२	०५१-०१-१४	०७७-०३-३१	ARG/MA/12/01
१२९	छत्रदेव	५	लुम्छा भूमिकाथान	७३	२१७	४३३	८.५	०५३-०३-२७	०७६-०३-३१	ARG/MA/11/06
१३०	छत्रदेव	५	लालुपाते	११०	२७५	५६५	४०.१३	०५४-०३-३०	०७९-०१-२२	ARG/MA/11/07
१३१	छत्रदेव	५	मुलावारी	७६	२०४	३९३	१३.२६	०५८-०३-३१	०७७-०३-३०	ARG/MA/11/11
१३२	छत्रदेव	५	जिमिरेखोला महिला	७२	२१३	४११	३.३९	०५७-०३-३१	०७६-०३-३१	ARG/MA/11/08
१३३	छत्रदेव	५	आलमदेवी	१३७	३७३	८१५	५५.१	०७५-०३-३२	०७५-०३-३२	ARG/MA/22/14
१३४	छत्रदेव	५	भिरपानी टिकुरी	२६५	७७१	१६१२	१५.३८	०७४-०९-२४	०७४-०९-२४	ARG/MA/22/13
१३५	छत्रदेव	५	कालोवन माझडाडा	९०	२७८	५५०	३४.२९	०५३-०३-२७	०७५-०३-३२	ARG/MA/11/04
१३६	छत्रदेव	५	ठडने काठेखोला	७२	१८२	३६०	९.२	०५३-०३-२७	०७३-०३-३१	ARG/MA/11/05
१३७	छत्रदेव	५	लुम्छा भूमिकाथान	७३	२१७	४३३	११.८	०५८-०३-३१	०७६-०३-३१	ARG/MA/11/09
१३८	छत्रदेव	५	लुम्छा ढुङ्गी	७४	२२५	४४०	२३.०८	०५१-०१-१४	०७५-०३-३२	ARG/MA/11/02
१३९	छत्रदेव	५	धाराखोला ठूलोवन	१७०	५१०	१०७५	४४.८६	०५१-०२-२४	०८०-०३-२१	ARG/MA/11/01
१४०	छत्रदेव	६	पाहार रिपाहा पाखो	३७	१२१	२३८	१२.३८	०५५-१०-०७	०७८-१२-१८	ARG/MA/13/08
१४१	छत्रदेव	६	अरटारी	९१	१००	१९४	७.०९	०५७-०३-३१	०७७-३-३०	ARG/MA/13/04
१४२	छत्रदेव	६	मंगलडाडा	८१	२४६	४६३	९.७१	०५७-०३-३१	०७७-३-३०	ARG/MA/13/05
१४३	छत्रदेव	६	नेटापोखरी	१४७	३९८	८४०	५.२५	०६७-११-२७	०७४-०३-१९	ARG/MA/13/12
१४४	छत्रदेव	६	लक्ष्मी महिला	५२	१५५	३३१	११.१७	०५१-०१-१४	०७६-०३-३१	ARG/MA/13/01
१४५	छत्रदेव	६	रामभिर सल्लेरी	१०३	२८६	६१८	६.८४	०६०-१२-१९	०७६-०३-३१	ARG/MA/13/11
१४६	छत्रदेव	६	दुर्गा महिला	३०	७४	१५३	४.६२	०५३-०३-२७	०७६-०३-३१	ARG/MA/13/07
१४७	छत्रदेव	६	फूल्ती लाकुरडाँडा	११०	३७९	७०४	९.८८	०५६-०३-३२	०८०-०३-२१	ARG/MA/13/09
१४८	छत्रदेव	६	कोल धनमुना	१५१	४३७	९६८	७.५९	०५६-०३-३२	०८०-०३-२१	ARG/MA/13/10
१४९	छत्रदेव	६	कार्किपाटा	६६	२२५	४३५	८.९२	०५०-०६-१०	०७२-०२-२८	ARG/MA/13/06
१५०	छत्रदेव	६	मालिका	१२१	३९४	७६३	५.८६	०५२-०२-२७	०७२-०६-१३	ARG/MA/13/02
१५१	छत्रदेव	६	झिरमथान पातला	१३७	४२९	८८३	५.२५९	०५२-०३-३२	०७७-०३-३१	ARG/MA/13/03

सि. नं.	स्थानिय तह	वडा नं.	सा.ब.उ.स.को नाम	घरखुरी	जनसंख्या		क्षेत्रफल हेक्टर	हस्तान्तरण मिति	पुरानाबलोकन मिति	समुह टाँचा नम्बर
					महिला	पुरुष				
१५२	छत्रदेव	७	तारुभेरा	६८	२३२	२०७	४३९	०६१-११-१६	०७९-०२-२२	ARG/AR/10/06
१५३	छत्रदेव	७	आकाशदेवी	२१४	६६३	१३२८	३७६	०७३-०३-०६	०७९-०२-२२	ARG/AR/10/07
१५४	छत्रदेव	७	सुयोगी	१५८	५५८	१०८०	५२९	०५९-११-१५	०७६-१२-०७	ARG/AR/10/04
१५५	छत्रदेव	७	सानीघाट	१०७	३०२	६१४	१४२२	०५६-०३-३२	०६२-११-२३	ARG/AR/10/03
१५६	छत्रदेव	७	धारखोला ठूलोवन	१२६	३५९	४२३	७८२	०५४-०३-३०	०६७-०३-२५	ARG/AR/10/02
१५७	छत्रदेव	७	गाजलचौर	४९	१७७	१८८	३६५	०६०-०४-२१	०७४-१०-१४	ARG/AR/10/05
१५८	छत्रदेव	७	झ्याङ्गसे	१४०	४१५	४२५	८४०	०५३-०३-२७	०७४-०३-३२	ARG/AR/10/01
१५९	छत्रदेव	७	बिसौनी बौटारी बयरपाटा	१५३	४२५	४८१	९०६	०७७-३-३०	०७७-३-३०	ARG/AR/10/08
१६०	छत्रदेव	८	छत्रेधर	३२४	१०००	९४४	१९४४	०७४-०३-३०	०७४-०३-३०	ARG/AR/10/08
१६१	छत्रदेव	८	जुम्लीकुलापाटा	१२३	३५५	३५५	६५९	०५१-०३-३०	०७४-०३-३२	ARG/AR/9/02
१६२	छत्रदेव	८	महाकाली	१६२	४४४	५००	९४४	०५९-११-१५	०७६-०३-३१	ARG/AR/9/08
१६३	छत्रदेव	८	घैयार	७५	२१६	२२५	४४१	०७०-०३-०३	०८०-०३-२१	ARG/AR/09/11
१६४	छत्रदेव	८	सुन्दरसौरा	८९	२४१	२७०	५११	०५९-०३-२४	०७३-०३-३१	ARG/AR/9/07
१६५	छत्रदेव	८	पोखेडाँडा	१२८	३५५	३२५	६८०	०५५-०३-३१	०७५-०३-३२	ARG/AR/9/06
१६६	छत्रदेव	८	तिलकुवाचौर	१२५	३६६	३६२	७२८	०५९-११-१५	०५९-११-१५	ARG/AR/8/06
१६७	छत्रदेव	८	जनप्रीय	१५५	४०८	४३८	८४६	०५३-०२-१०	०६५-०३-२२	ARG/AR/8/03
१६८	छत्रदेव	५	देउरालीडाँडा महिला	५२	१७६	१९८	३७४	०५८-०३-३१	०७९-०१-११	ARG/MA/11/10
१६९	छत्रदेव	३	धारपानी महिला	४८	१५५	१५२	३०७	०५९-११-१५	०७९-०१-११	ARG/MA/21/06
१७०	छत्रदेव	५	हरियाली	९३	२९६	३३०	६२६	०५१-०३-३०	०७९-०१-१३	ARG/MA/11/03
१७१	मालारानी	१	अमरावती	११६	३०७	३३५	६४२	०५५-०३-३०	०७६-१२-०७	ARG/AR/8/04
१७२	मालारानी	१	सान्दे रानीचौर	२२९	६४५	१२६८	१२६८	०५७-०३-२७	०७७-३-३०	ARG/AR/8/05
१७३	मालारानी	१	वारमुनी महिला	८८	२५०	२२४	४८४	०५९-११-१५	०७३-०३-३१	ARG/AR/9/09
१७४	मालारानी	१	वसन्तपुर	१०७	२६५	२८०	५४५	०५९-११-१५	०७४-११-२७	ARG/AR/9/10
१७५	मालारानी	१	वारमासे वसेनी	१२६	३६४	४०८	७७२	०५५-०३-३१	०८०-०३-२१	ARG/AR/9/05
१७६	मालारानी	२	घडेरी माथि	७७	२१०	२३८	४४८	०५०-१०-२१	०७६-१२-०७	ARG/AR/9/01
१७७	मालारानी	२	कुटाकाडाँडा	८४	२७०	२७६	५४६	०५३-०३-२७	०७६-१२-०७	ARG/AR/9/04

सि. नं.	स्थानिय तह	वडा नं.	सा.ब.उ.स.को नाम	घरखुरी	जनसंख्या		क्षेत्रफल हेक्टर	हस्तान्तरण मिति	पुरानाबलोकन मिति	समुह टाँचा नम्बर	
					महिला	पुरुष					
१७८	मालारानी	२	त्रिदिवीरा वस्तीकाचौर	७७	१९६	२२८	४२४	२२.२२	०५२-०२-२७	०७७-०३-३१	ARG/AR/9/03
१७९	मालारानी	२	श्रीनगर गछी महिला	१०१	२८८	२८७	५७५	४.६५	०५९-१२-३०	०७३-०३-३१	ARG/AR/8/07
१८०	मालारानी	२	मरेङखोला अभिलेको पुच्छार	१२१	३३८	३२१	६५९	११.६७	०५०-१०-२१	०७३-०३-३१	ARG/AR/8/01
१८१	मालारानी	२	अर्खलाचौर	१९२	५५९	१०९१	१०९१	१७.८	०५२-०२-२७	०७३-०३-३१	ARG/AR/8/02
१८२	मालारानी	३	ढाङ तल्लोपानी महिला	५४	१४६	१६८	३१४	१.०६	०५२-०३-३२	०७७-३-३१	ARG/AR/6/06
१८३	मालारानी	३	खनदह	१७८	४५९	४६८	९२७	२७.२८	०५८-०३-३१	०७७-३-३०	ARG/AR/6/09
१८४	मालारानी	३	बाखे कामलचौर	९१	२४४	२३२	४७६	५२.८९	०५१-०३-३०	०७६-३-३१	ARG/AR/6/03
१८५	मालारानी	३	कामरनेटा	९४	३०८	२९८	६०६	२२.२५	०५३-०३-२७	०७७-११-०६	ARG/AR/6/07
१८६	मालारानी	३	वेखा भल्लेवा	९९	२४४	२४५	४८९	३१.९९	०५१-०१-२९	०७३-०३-३१	ARG/AR/6/01
१८७	मालारानी	३	ढाङमसिना	९२	२४४	२६६	५१०	४२.४८	०५२-०२-२७	०७३-०३-३१	ARG/AR/6/05
१८८	मालारानी	३	सावडाँडा	८३	२०९	२५०	४५९	२६.४८	०५१-०२-१८	०७३-०७-१०	ARG/AR/6/02
१८९	मालारानी	३	गोतामैयारा सिद्धकाथाना	५४	१४६	१६८	३१४	२९.४९	०५१-०३-३०	०७६-०३-३१	ARG/AR/6/04
१९०	मालारानी	३	मालारानी	१६३	४३१	४५०	८८१	५७	०५६-०९-१९	०७३-०३-३१	ARG/AR/6/08
१९१	मालारानी	४	कुटारा गहतेरा	१०१	३०९	३३६	६४५	१२.३२	०५९-०३-१६	०७९-०१-११	ARG/AR/7/09
१९२	मालारानी	४	कोलकोटे	५२	१३६	१४९	२८५	१२.८८	०५०-१०-२१	०७९-०१-११	ARG/AR/7/01
१९३	मालारानी	४	गहतेरा	५४			०	१०.९८	०५८-०३-२५	०७७-३-३१	ARG/AR/7/08
१९४	मालारानी	४	सरस्वती महिला	१०३	३०२	३१७	६१९	३.५	०६०-०४-१९	०७७-३-३१	ARG/AR/7/13
१९५	मालारानी	४	देउराली	१६७	४६०	४७३	९३३	६०	०५१-०१-२९	०७७-३-३०	ARG/AR/7/02
१९६	मालारानी	४	पुतली	१२३	३५१	२२४	५७५	१८.३८	०५७-०३-३१	०७८-०३-३१	ARG/AR/7/07
१९७	मालारानी	४	जालकाँडा फलारपानी	१११	३४८	३२६	६७४	२६.१८६	०५६-०३-३०	०७४-०३-३०	ARG/AR/7/06
१९८	मालारानी	४	शिद्धावा	१४७	४२५	३९८	८२३	४५	०५५-०३-३१	०६७-११-१९	ARG/AR/7/05
१९९	मालारानी	४	चम्पपोखरी	१८०	३८८	४१८	८०६	१७.१५	०५९-०३-१६	०७४-०३-३०	ARG/AR/7/12
२००	मालारानी	४	कालिका महिला	५०	१३५	१४५	२८०	३.५	०६१-०४-१६	०७५-०३-३२	ARG/AR/7/14
२०१	मालारानी	४	जालकाँडा रातुका	१६४	४०५	४१०	८१५	४३.२५	०५३-०१-१९	०७५-०३-३२	ARG/AR/7/03
२०२	मालारानी	४	तुढ	२१५	४३४	६२४	१०५८	२०	०५९-०३-१६	०७५-०३-३२	ARG/AR/7/11

सि. नं.	स्थायि तह	वडा नं.	सा.ब.उ.स.को नाम	घरघुरी	जनसंख्या		क्षेत्रफल हेक्टर	हस्तान्तरण मिति	पुराराबलोकन मिति	समुह टाँचा नम्बर
					महिला	पुरुष				
२०३	मालारानी	४	ठूलापोखरा	१७४	४०९	७८२	४२.८६८	०५३-०१-०९	०७४-०३-२८	ARG/AR/7/04
२०४	मालारानी	५	सिस्नेगौरा	४०	१५८	२९५	१६.३	०७०-०७-२९	०७९-०१-११	ARG/AR/5/06
२०५	मालारानी	५	देउराली	१८२	३१४	६८१	७५.९८	०६१-११-१९	०७६-३-३१	ARG/AR/5/05
२०६	मालारानी	५	रातामाटा	११०	३०४	५९२	९.७३	०५४-०३-३०	०७४-०३-३२	ARG/AR/5/04
२०७	मालारानी	५	घेर	१००	३२५	६१५	३३.४४	०५४-०३-३०	०७०-०३-१७	ARG/AR/5/02
२०८	मालारानी	५	हरमिसिना	१३०	३७३	६९५	६१.४८	०५१-०३-२६	०७६-०३-३१	ARG/AR/5/01
२०९	मालारानी	५	ढाड	२०४	५२३	१०४५	९३.७९	०५४-०३-३०	०७४-०५-३२	ARG/AR/5/03
२१०	मालारानी	६	शिवालय	२४६	७४५	१४१३	६२.२२	०६०-०४-०२	०७९-०१-११	ARG/DH/01/16
२११	मालारानी	६	बुढिचौर	५४	१४५	३०४	६.२	०५५-०३-३१	०७६-१२-०७	ARG/DH/01/07
२१२	मालारानी	६	धुरन रातापानी	१९१	५४५	११०१	५८.०५	०५९-०३-२७	०६८-०२-८	ARG/DH/01/12
२१३	मालारानी	६	कोन्चे घुन्थानपाखा	१५६	५०१	१२०१	४८.५	०५१-०१-१४	०७३-०३-३१	ARG/DH/01/01
२१४	मालारानी	६	मेहलपानी	१५६	५०१	१२०१	२८.२३	०५३-०३-२७	०७५-०३-३२	ARG/DH/01/05
२१५	मालारानी	६	घेराको लेख मालारानी	१४४	५२९	१०१२	७४.९५	०६०-०४-१८	०७२-०६-१०	ARG/DH/01/17
२१६	मालारानी	७	रोल	६०	१५१	३२७	७.६२	०६०-०४-०२	०७६-३-३१	ARG/DH/01/14
२१७	मालारानी	७	सल्लेरी	२०७	६९७	१३०३	३१	०५४-०३-३०	०६७-०३-२५	ARG/DH/01/06
२१८	मालारानी	७	जुरेली चौर कुन्डीखोला	१२५	४४१	८२६	१४	०५७-०३-३०	०६६-०३-२२	ARG/DH/01/09
२१९	मालारानी	७	फिरफिरे	२६	५७	१२२	१३.७५	०५२-०३-३२	०८०-०३-२१	ARG/DH/01/03
२२०	मालारानी	७	छहरा खोला	६९	२०२	३८४	३८.७३	०५५-०३-३१	०७२-०६-१०	ARG/DH/01/08
२२१	मालारानी	७	सुन्दरी धारा	६९	२०३	३८१	३३.७५	०६०-०४-०२	०६७-०३-२५	ARG/DH/01/15
२२२	मालारानी	८	देउराली जालकाँडा	१३६	३६६	७५८	१८.१८	०५९-०३-१६	०७९-०१-११	ARG/AR/7/10
२२३	मालारानी	८	भगवती महिला	२६९	७४९	१६०१	२३.१२	०५७-०३-३१	०६८-०३-१६	ARG/DH/01/10
२२४	मालारानी	८	फूलपाती सेलाउनेपोखरी	२६९	७४९	१६०१	७२.९९	०५८-०३-३१	०६८-०३-१६	ARG/DH/01/11
२२५	मालारानी	८	तुनीगौरा किरामोर गौरा	२०७	७३९	१३४८	१०.५१	०५१-०२-१८	०८०-०३-२४	ARG/DH/01/02
२२६	मालारानी	८	बजेना ठूलाखोरिया	२५४	६०९	८१६	२३.८४	०५२-०३-३२	०७३-०३-३१	ARG/DH/01/04
२२७	मालारानी	८	सल्लेरी पाखो	२०७	७३९	१३४८	१८.५	०५९-११-१५	०७७-०३-३१	ARG/DH/01/13
२२८	मालारानी	९	धाराखोला तिसमुरे	६१	१६२	३३८	५.८४४	०७२-०३-३१	०७९-०१-११	ARG/PA/37/10

सि. नं.	स्थानिय तह	वडा नं.	सा.ब.उ.स.को नाम	घरधुरी	जनसंख्या		क्षेत्रफल हेक्टर	हस्तांतरण मिति	पुरानाबलोकन मिति	समुह टाँचा नम्बर
					महिला	पुरुष				
२२९	मालारानी	९	मुलाकाँगैरा	४५	१३१	१०९	२४०	०५५-०३-३१	०६८-२-९	ARG/DH/2/02
२३०	मालारानी	९	घोटे	११८	३४०	३५९	६९९	०५८-०३-२५	०६८-०२-११	ARG/DH/2/05
२३१	मालारानी	९	देउराली	१८२	३६७	३१४	६८१	०५७-०३-३१	०७२-०३-२३	ARG/DH/2/03
२३२	मालारानी	९	जानुपाथ्याय	१२४	६१८	६००	१२१८	०५७-०३-३१	०६७-०३-१८	ARG/DH/2/04
२३३	मालारानी	९	दिप	११४	२७५	२५०	५२५	०५४-०३-३०	०७३-०३-३१	ARG/DH/2/01
वाणसंगा सब डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गतका सामुदायिक वनहरुको विवरण										
२३४	शितसंगा	१	ढेंडापानी	५८	१३०	१२४	२५४	०५२-०३-३२	०७५-०३-३२	ARG/PB/33/01
२३५	शितसंगा	१	सिन्दुरे	६३	२०१	१७४	३७५	०६८-०३-२२	०७५-०३-३२	ARG/PB/33/04
२३६	शितसंगा	१	वाणसंगा	१०५	२७०	२७८	५४८	०५९-०२-१९	०७३-०९-१४	ARG/PB/33/02
२३७	शितसंगा	२	गुरासे मसिना	४०	१३०	१३२	२६२	०५४-०३-३०	०६५-११-२९	ARG/PB/32/04
२३८	शितसंगा	२	कमरेपाखो करचापे	२२	५०	५४	१०४	०५२-०२-२७	०७५-०३-३२	ARG/PB/32/01
२३९	शितसंगा	२	फलाहचौर	४०	१०३	९८	२०१	०५२-०२-२७	०७५-०३-३२	ARG/PB/32/02
२४०	शितसंगा	२	धोडाँडा	२१	६०	४७	१०७	०५६-०३-३२	०७५-०३-३२	ARG/PB/32/09
२४१	शितसंगा	२	घन्नेजोर	३७	५३	६०	११३	०५४-०३-३०	०७५-०३-३२	ARG/PB/32/06
२४२	शितसंगा	२	देवीथान	१७	४७	४६	९३	०५६-०३-३२	०७५-०३-३२	ARG/PB/32/08
२४३	शितसंगा	२	असारे महिला	४२	१२०	१११	२३१	०५९-०३-२२	०७५-०३-३२	ARG/PB/32/10
२४४	शितसंगा	२	बग्यारानीवास झुकि	२११	६३१	७३२	१३६३	०५४-०३-३०	०७३-१०-१४	ARG/PB/32/05
२४५	शितसंगा	२	सिमलडाँडा	३६	७८	१००	१७८	०७८-०३-३०		
२४६	शितसंगा	२	लालिपुरास	१७२	६२४	६१९	१२४३	०६२-०३-२५	०७६-३-३१	ARG/PB/32/11
२४७	शितसंगा	३	रिपाहापाखा	४२	११८	१३१	२४९	०५१-०३-१५	०७५-०३-३२	ARG/DO/40/01
२४८	शितसंगा	३	घोराखोरी	९८	२८२	३३३	६१५	०५२-०३-३२	०७५-०३-३२	ARG/DO/40/02
२४९	शितसंगा	३	बाघढेटा	१०९	३८७	३७५	७६२	०६५-०८-०५	०७५-०३-३२	ARG/DO/40/18
२५०	शितसंगा	३	काब्रिसाल डाँडा	६१	२११	२३०	४४१	०५३-०३-२७	०७५-०३-३२	ARG/DO/40/04
२५१	शितसंगा	३	धरिखोला महिला	९९	२७७	२६६	५४३	०६५-०३-२२	०७६-३-३१	ARG/DO/40/17
२५२	शितसंगा	३	अमृते	५९	१६०	१७६	३३६	०५६-०३-३२	०७६-३-३१	ARG/DO/40/07

सि. नं.	स्थानिय तह	वडा नं.	सा.ब.उ.स.को नाम	घरघुरी	जनसंख्या		क्षेत्रफल हेक्टर	हस्तान्तरण मिति	पुरनयावलोका मिति	समुह टाँचा नम्बर
					महिला	पुरुष				
२५३	शितगंगा	४	अमरावती	११९	४१२	३३२	७४४	०५९-०३-२४	०७५-०३-३२	ARG/DO/40/08
२५४	शितगंगा	५	देवस्थान महिला	८०	१८१	१९८	३७९	०६०-०६-०८	०७५-०३-३१	ARG/DO/30/02
२५५	शितगंगा	५	गोठमारा भालुखोला	१११	२८०	३०४	५८४	०६०-०३-१७	०७७-३-३०	ARG/DO/30/01
२५६	शितगंगा	५	जनजागरण	२६०	६७०	६९१	१३६१	०७०-०३-३१	०७७-३-३०	ARG/DO/30/03
२५७	शितगंगा	६	हरियाली	७५	४०२	३४८	७५०	०७०-०३-३१	०७६-०३-३१	ARG/DO/30/04
२५८	शितगंगा	१२	मजुरेडाँडा	१२२	३११	३३७	६४८	०५२-०३-३२	०७४-१२-२०	ARG/DO/40/03
२५९	शितगंगा	१२	कोन्ड्रेखोला	११७	३९१	३२८	७४९	०६१-०५-०४	०७३-०९-१४	ARG/DO/40/10
२६०	शितगंगा	१२	डोहोटे	६५	१६९	१७५	३४०	०६१-०५-०४	०७५-०४-२३	ARG/DO/40/11
२६१	शितगंगा	१२	कोठिया मैदान	११२	३०२	२६२	५६४	०६२-०२-२४	०६८-०२-११	ARG/DO/40/12
२६२	शितगंगा	१२	रजिया देउराली पाखो	१४६	३३९	३९७	७३६	०६२-१०-०५	०७३-१०-१४	ARG/DO/40/13
२६३	शितगंगा	१२	जयकोट देउराली	३९	१०७	१३६	२४३	०६४-०९-०२	०७५-०३-३२	ARG/DO/40/14
२६४	शितगंगा	१२	वेलघारी	९७	२३२	२४१	४७३	०६५-०१-१८	०७४-१२-३०	ARG/DO/40/16
२६५	शितगंगा	१२	चौतारा	१४१	३८०	४२७	८०७	०६५-०९-०६	०७३-११-०८	ARG/DO/40/19
२६६	शितगंगा	१२	बाघमन्टे	७६	२०२	२१६	४१८	०६६-०९-२७	०७४-०३-३०	ARG/DO/40/20
२६७	शितगंगा	१२	सुर्याद्वय महिला	८८	२२३	२०६	४२९	०६६-११-३०	०७५-०३-३२	ARG/DO/40/21
२६८	शितगंगा	१३	जह पाल्पानी	२५	८३	१०३	१८६	०६८-१२-०३	०६८-१२-२२	ARG/PB/41/23
२६९	शितगंगा	१३	बोडागाउँ भिरकुना	४०	१७८	१४९	३२७	०६८-१२-०३	०६८-१२-२२	ARG/PB/41/24
२७०	शितगंगा	१३	मुसिवान	८९	२१५	१९७	४१२	०६६-०२-०८	०७४-११-१५	ARG/PB/41/12
२७१	शितगंगा	१३	देउराली पहाँरे	३८	११५	१०८	२२३	०६७-१२-२५	०७४-१२-२६	ARG/PB/41/17
२७२	शितगंगा	१३	कालिका सोतेथरी	४२	१२२	१०९	२३१	०६८-०३-१५	०७६-०३-३१	ARG/PB/41/21
२७३	शितगंगा	१३	वराहा	७५	२२४	२३०	४५४	०६८-१२-०३	०७४-११-१५	ARG/PB/41/25
२७४	शितगंगा	१३	घिरीखोला	३२	७५	८०	१५१	०६३-०३-१०	०७३-०३-२२	ARG/PB/41/04
२७५	शितगंगा	१३	बन्चरे देउराली	७०	२६०	२४५	५०५	०६५-०९-०२	०७३-०९-१४	ARG/PB/41/08
२७६	शितगंगा	१३	भस्मे	७२	२०२	१९४	३९६	०६६-०९-१३	०७४-१२-७	ARG/PB/41/13
२७७	शितगंगा	१३	लहरेउकाली	६६	२६०	२७०	५३०	०६५-१०-१०	०७४-०९-२६	ARG/PB/41/10
२७८	शितगंगा	१३	मालिका	७५	२१४	२४९	४६३	०७६-०३-३१	०७६-०३-३१	ARG/PB/41/26

सि. नं.	स्थानिय तह	वडा नं.	सा.ब.उ.स.को नाम	घरखुरी	जनसंख्या		क्षेत्रफल हेक्टर	हस्तांतरण मिति	पुरावबलोकन मिति	समुह टाँचा नम्बर	
					महिला	पुरुष					
२७९	शितगंगा	१४	लहरी	६४	१४७	१५६	३०३	१००.७५	०६२-१२-०६	०७४-११-३०	ARG/PB/41/02
२८०	शितगंगा	१४	बाणगंगा	१३८	३९०	४१४	८०४	१११.५५	०६४-०७-२८	०७३-१०-१४	ARG/PB/41/05
२८१	शितगंगा	१४	बुद्ध	६२	१९७	१८३	३८०	१११.६२	०६४-११-२२	०७३-१०-१८	ARG/PB/41/06
२८२	शितगंगा	१४	रमणिय	१५३	४५९	४५६	९१५	२६०.५१	०६४-०८-१६	०७३-१०-१८	ARG/PB/41/07
२८३	शितगंगा	१४	केरनी	७१	२१९	२०७	४२६	१३१.७२	०६६-११-१९	०७६-०३-३१	ARG/PB/41/14
२८४	शितगंगा	१४	हरियाली काउले	५६	१५३	१३९	२९२	१८७.९९	०६८-०३-१६	०७६-०३-३१	ARG/PB/41/19
२८५	शितगंगा	१४	पावर	७१	२५७	२२९	४८६	५६.५	०६३-०३-१०	०७३-०३-१७	ARG/PB/41/03
२८६	शितगंगा	१४	ढाव	८१	२३४	२३५	४६९	१९५.११	०६५-०९-११	०७३-०९-१४	ARG/PB/41/09
२८७	शितगंगा	१४	देउराली	६०	१६८	१७७	३४५	१४२	०६५-१०-२३	०७३-१०-१४	ARG/PB/41/11
२८८	शितगंगा	१४	अंगरपानी	६१	१८९	२०७	३९६	२२५.२१	०६६-१२-०५	०७३-०९-१४	ARG/PB/41/15
२८९	शितगंगा	१४	ओडारपाटा	१८	५५	६२	११७	७८.८६	०६८-०३-२२	०७६-०३-३१	ARG/PB/41/20
२९०	शितगंगा	१४	चारपोखरी महिला	४८	१२३	१४०	२६३	२४८.९८	०६८-०३-२४	०७३-१०-१४	ARG/PB/41/22
२९१	शितगंगा	१९	बगेर तिन्केनी	१०७	३१५	३२३	६३८	१८२.५४	०६८-०३-२२	०७९-०३-२७	ARG/PB/33/03
२९२	शितगंगा	३४	राताडाँडा रिपाहापाखा	९४	२५२	२४७	४९९	१६.१२	०५६-०३-३२	०७५-०३-३२	ARG/DO/40/06
२९३	शितगंगा	३४	धरमपानी सीतलपाटी	११२	३४२	३०५	६४७	२८.७५	०५९-११-१५	०७५-०३-३२	ARG/DO/40/09
२९४	शितगंगा	३४	पानिकाचौर दुलादिप	१२५	३२७	३०२	६२९	१५८.५६	०५८-०३-२५	०७९-०३-२७	ARG/PB/41/01
२९५	शितगंगा	५६	फुलबारी	२०१	५०१	५१८	१०१९	१७६.४१	०५५-१०-१३	०७९-०३-२७	ARG/PB/32/07
सन्धिखर्क सब डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गतिका सामुदायिक वनहरूको विवरण											
२९६	सन्धिखर्क	१	रिपाहापाखो	१३५	३७५	४१८	७९३	८६.५०८	०५२-०३-३२	०७३-०३-२३	ARG/SA/19/03
२९७	सन्धिखर्क	१	लदाम रानीगौरा	१२५	३३६	३६८	७०४	५७.८५९	०५१-०१-१४	०७२-०३-२३	ARG/SA/19/02
२९८	सन्धिखर्क	१	श्रृंगनशील	५९	१७६	१७०	३४६	१८.२१	०६४-१२-०४	०७८-०१-३	ARG/SA/19/14
२९९	सन्धिखर्क	१	सन्धिखर्क धोरेनी पाखो	१५४	९१	१०२	१९३	२८.११७	०५३-०३-२७	०७४-०३-१९	ARG/SA/19/11
३००	सन्धिखर्क	२	देउराली	५२	१४४	१२९	२७३	१५.६५	०५४-०३-३०	०७५-०३-३२	ARG/SA/19/08
३०१	सन्धिखर्क	२	रिपाहा पहारपाखो	७९	२७६	५३०	८०६	१०६.९१	०५३-०३-३०	०७२-०६-१३	ARG/SA/19/06
३०२	सन्धिखर्क	२	धाइरीचौर बहोरे	१६३	३९२	४६२	८५४	४०.२८६	०५२-०३-३२	०७४-०३-३०	ARG/SA/19/04
३०३	सन्धिखर्क	२	उल्लेजेल्टी	४३	१३४	११४	२४८	७.६४	०५४-०३-३०	०७८-०१-०३	ARG/SA/19/07

सि. नं.	स्थानिय तह	वडा नं.	सा.ब.उ.स.को नाम	घरखुरी	जनसंख्या		क्षेत्रफल हेक्टर	हस्तांतरण मिति	पुरानाबलोकन मिति	समुह टाँचा नम्बर
					महिला	पुरुष				
३०४	सन्धिखर्क	२	केरनी	४९	११३	२४४	१२.७१	०७७-०३-२१	०७२-०३-१४	ARG/SA/19/10
३०५	सन्धिखर्क	३	छापडाँडा	१३६	३५९	७१२	७४.७३	०६४-१२-०४	०७६-३-३१	ARG/SA/19/13
३०६	सन्धिखर्क	३	हातीडाँडा भगवती	१०६	३०३	५७४	४३.९९	०६३-०७-२७	०७२-१२-०५	ARG/SA/19/12
३०७	सन्धिखर्क	३	फूलबारी	१६१	४५२	६६४	६६.१६	०५६-०२-२२	०७९-०३-३१	ARG/SA/19/09
३०८	सन्धिखर्क	४	वडाखोला	४६	११२	२०३	२३.५७	०५२-०२-२७	०६०-०३-२४	ARG/MA/20/03
३०९	सन्धिखर्क	४	देउराली	९०	२६५	५२९	७७.१४	०६१-०९-२६	०७५-०४-२६	ARG/MA/20/09
३१०	सन्धिखर्क	४	ढोडेनी आँपपाटा रिपाहा	१३७	३४०	६६५	१२६.९९	०५२-०३-३२	०७२-०६-१३	ARG/MA/20/04
३११	सन्धिखर्क	४	अमलाडाडा	५९	१७१	३४२	५६.१३	०५७-०३-३१	०७३-०३-१७	ARG/MA/20/12
३१२	सन्धिखर्क	४	गियापानी	४७	१४३	२६०	३३.४२	०५५-०३-३१	०६०-०३-२३	ARG/MA/20/06
३१३	सन्धिखर्क	४	जुकेपाटा काफलखोला	११६	३२७	६४६	५३.६६	०५५-०३-३१	०६०-०३-२३	ARG/MA/20/08
३१४	सन्धिखर्क	५	रिङ्गिडाँडा छाप गौरा पाखो	१४३	७६०	१६९०	४७.०३७	०५०-०६-१०	०७७-३-३०	ARG/MA/20/01
३१५	सन्धिखर्क	६	जाडिखोला	१०७	३०९	६१७	१७.७४	०६४-१२-०४	०७६-३-३१	ARG/SA/26/09
३१६	सन्धिखर्क	६	ढुङ्गेनी पाखो	६२	२१९	४२७	२२.२४	०५६-०९-२९	०७५-०३-३२	ARG/SA/26/02
३१७	सन्धिखर्क	६	रानी	१०६	२६५	५२९	७.३३	०५६-०३-३१	०६०-०३-२३	ARG/SA/26/04
३१८	सन्धिखर्क	६	छेडाको पोखरी तारे पहरुो	१५४	३६६	७०१	३२.१७	०५१-०४-०३	०७५-०३-३२	ARG/SA/26/01
३१९	सन्धिखर्क	६	पुरानोखाँची कालापातल महिला	१६३	३६६	७३५	४.५३	०५६-०३-२५	०७४-०३-३०	ARG/SA/26/05
३२०	सन्धिखर्क	६	पोखेडाँडा	६७	२४६	४७०	४१.४७५	०६६-०२-०६	०७७-१२-१६	ARG/SA/26/10
३२१	सन्धिखर्क	६	सल्लिटा पिडाल्ने	५६	१७६	३५९	९.७६	०५६-०३-३१	०६०-०३-२३	ARG/SA/26/03
३२२	सन्धिखर्क	६	वनकुना सौरनी	६२	१६७	३५९	५३.९६९	०६६-०३-१९	०७७-१२-१६	ARG/SA/26/11
३२३	सन्धिखर्क	६	सातलो सल्लेरी	२४	७३	१४५	२०.००	०७०-०३-३०	०७०-०३-३०	ARG/SA/26/11
३२४	सन्धिखर्क	६	गोर्लेनी कडीखोला	१२४	३७१	७७२	६१.९६	०६०-०४-०४	०७५-०३-३२	ARG/SA/26/08
३२५	सन्धिखर्क	६	किसान खोला कुसुमडाँडा	१६१	४३१	९०१	१३.२	०५६-०९-२१	०७९-०३-३१	ARG/SA/26/06
३२६	सन्धिखर्क	७	जनजागृती	१६६	५५२	१०१०	६३.०४	०६३-०७-०१	०७५-०४-२६	ARG/SA/27/04
३२७	सन्धिखर्क	७	दोभान	९९	२६३	५३०	१३.२७	०५६-०६-१६	०६०-०३-२४	ARG/SA/27/03

सि. नं.	स्थानिय तह	वडा नं.	सा.ब.उ.स.को नाम	घरधुरी	जनसंख्या		क्षेत्रफल हेक्टर	हस्तान्तरण मिति	पुरानाबलोकन मिति	समुह टाँचा नम्बर
					महिला	पुरुष				
३२८	सन्धिखर्क	७	तिनपाने पाखो	१०८	३४७	६४८	७	०५१-०४-०३	०६१-०८-१८	ARG/SA/27/01
३२९	सन्धिखर्क	७	सिताचुली म्यूडाडा	१२३	४४६	८८३	१८४.०६	०५६-०३-३२	०७८-०१-०३	ARG/SA/27/02
३३०	सन्धिखर्क	७	काउलो	६४	१७०	३५८	८.२६	०७६-०३-३१	०७६-०३-३१	ARG/SA/27/05
३३१	सन्धिखर्क	७	उपल्लो डिहिडाडा	५३	१४१	२६६		०७८-०३-३०		
३३२	सन्धिखर्क	८	पहार पाखो	१३७	३५०	७३४	४४.४७	०५०-०३-१५	०७५-०३-३२	ARG/SA/16/01
३३३	सन्धिखर्क	८	रिपाहा पाखो महिला	१३७	३८४	७३४	४६.१२	०५०-०४-०७	०७५-०३-३२	ARG/SA/16/02
३३४	सन्धिखर्क	८	भद्री	१३९	३६६	७५५	६१.८१	०५३-०३-२७	०८०-०३-२३	ARG/SA/16/06
३३५	सन्धिखर्क	८	काउलो दारिमपाटा	१०८	२०८	४०१	७३.१०६	०५७-०३-३१	०७६-०६-२६	ARG/SA/16/07
३३६	सन्धिखर्क	८	गुनाथुम पोखराडाँडा	९९	२७६	५५४	६३.१	०५१-०१-२९	०८०-०३-२४	ARG/SA/16/04
३३७	सन्धिखर्क	८	गाजरी पाखो	६६	२०७	४४७	२७.५२	०५२-०३-३०	०७९-०३-३१	ARG/SA/16/05
३३८	सन्धिखर्क	८	भिरकुना आँपखोला	८०	२२४	४७८	३.०१६	०५१-०१-१४	०७२-०३-१४	ARG/SA/16/03
३३९	सन्धिखर्क	८	कामिनडाडा	८०	२२४	४७८	२२.८९	०५७-०३-११	०७२-०३-२३	ARG/SA/16/08
३४०	सन्धिखर्क	८	आँपखोला सलेनधारा	१२१	३६९	७४३	४४.२५	०६३-०५-२७	०७६-०३-३१	ARG/SA/16/10
३४१	सन्धिखर्क	८	गोरुबुङ्गा देउराली	७३	२२५	४२१	७३.३	०६१-०३-०७	०८०-०३-२४	ARG/SA/16/09
३४२	सन्धिखर्क	८	खाँपडाँडा	६३	१५४	३१६	१८.२९	०७८-०३-३०		
३४३	सन्धिखर्क	९	मुगाथुम डाँडा	२०७	६३५	१३०५	८१.१८	०५१-०४-०३	०७६-३-३१	ARG/SA/15/03
३४४	सन्धिखर्क	९	गोटका दिप	१८१	४३५	८१७	१८.६६५	०७५-०३-३२	०७५-०३-३२	ARG/SA/19/15
३४५	सन्धिखर्क	९	रहिसचौर चाकलढुङ्गा	१२६	३२०	६२१	४.२०४	०७५-०३-३२	०७५-०३-३२	ARG/SA/19/16
३४६	सन्धिखर्क	९	अधरी खोला	२२४	५८५	१११३	८४.५८	०५४-०३-३०	०७२-०३-१४	ARG/SA/15/07
३४७	सन्धिखर्क	९	तेसासोती	३७	१२८	२२७	९६.०१५	०५०-१०-२१	०७२-०३-०८	ARG/SA/15/01
३४८	सन्धिखर्क	९	घोलासी	६५	१९२	३६४	६८.२५	०५६-०३-३०	०६२-०३-२४	ARG/SA/15/10
३४९	सन्धिखर्क	९	खहरे खोला	९३	२३३	४४६	३०.४	०५४-०३-३०	०७६-०३-३१	ARG/SA/15/06
३५०	सन्धिखर्क	१०	पधेरा पाखा	१२४	३०३	६२७	१३.८७	०५१-०१-२९	०७४-०३-३०	ARG/SA/15/02
३५१	सन्धिखर्क	१०	सिमा दारिमपाटा	२१९	७०६	१३६९	२.११	०६६-०७-२०	०७६-३-३१	ARG/SA/15/11
३५२	सन्धिखर्क	१०	रुन्दीगर्ता	२४२	७७९	१५०१	७५.२५	०५५-१०-१२	०७६-०३-३१	ARG/SA/15/08
३५३	सन्धिखर्क	१०	मालिकाधारा	१२६	३५१	६७९	५२.३४	०५१-०३-३०	०७८-०१-०३	ARG/SA/15/05

सि. नं.	स्थानिय तह	वडा नं.	सा.ब.उ.स.को नाम	घरधुरी	जनसंख्या		क्षेत्रफल हेक्टर	हस्तान्तरण मिति	पुरानाबलोकन मिति	समुह टाँचा नम्बर
					महिला	पुरुष				
३५४	सन्धिखर्क	१०	घाटाखोला वेल्टारी	१७५	४५५	८१०	७६.३८	०५१-०४-०३	०७५-०३-३२	ARG/SA/15/04
३५५	सन्धिखर्क	१०	गर्ता खहरेखोला	१०३	३००	५१७	४५.०४१	०५५-०३-३१	०७६-०३-३१	ARG/SA/15/09
३५६	सन्धिखर्क	११	चुरेडाडा	६०	७६१	१४९०	५५.६३	०५८-०३-३१	०७६-३-३१	ARG/AR/14/12
३५७	सन्धिखर्क	११	लक्ष्मी महिला	१२८	३६१	७२०	१९.९७	०५८-०३-३१	०७६-३-३१	ARG/AR/14/11
३५८	सन्धिखर्क	११	थकरे	२४०	६९४	१३९५	४०.७	०५३-०२-२७	०७४-११-२५	ARG/AR/14/04
३५९	सन्धिखर्क	११	विरौटा	१९०	५४०	१०७०	२४.१६	०५३-०२-२७	०७५-०३-३२	ARG/AR/14/05
३६०	सन्धिखर्क	११	ढाड	२३३	६९५	१३३७	११५.७५	०५१-०१-१४	०७३-०७-१०	ARG/AR/14/02
३६१	सन्धिखर्क	११	जामरोगापगरी जोगीमारे	१३३	३९१	७६५	२९.०१	०५०-१०-२१	०७६-०३-३१	ARG/AR/14/01
३६२	सन्धिखर्क	११	घाट	१४४	३६८	७६१	५.६२	०५६-०३-२९	०७५-०३-३२	ARG/AR/14/08
३६३	सन्धिखर्क	११	पिलिनचौर महिला	१३४	३९२	७४३	१३.०४	०५९-०३-१६	०७१-०३-३१	ARG/AR/14/14
३६४	सन्धिखर्क	११	भालजय	४७	६४४	१२८८	३३.७३	०५९-०३-२४	०८०-०३-२३	ARG/AR/14/17
३६५	सन्धिखर्क	११	सितापाइला वडाढुंगा	२४३	७४७	१५०३	३६.२३	०५२-१२-०५	०७६-०३-३१	ARG/AR/14/03
३६६	सन्धिखर्क	१२	घाटचौर	८१	२३८	४५५	२०.४३	०५५-०३-११	०७७-३-३०	ARG/AR/14/06
३६७	सन्धिखर्क	१२	ढुलाखोरीया	१५५	४७६	९१३	१९.३४	०५९-०३-१६	०७६-३-३१	ARG/AR/14/13
३६८	सन्धिखर्क	१२	छोपेली	१०६	५४०	१०९०	४३.६४	०५५-०३-३१	०७२-६-१३	ARG/AR/14/07
३६९	सन्धिखर्क	१२	वराडवी	५०	१६०	३०२	२.८	०५६-०९-१९	०७६-०३-३१	ARG/AR/14/09
३७०	सन्धिखर्क	१२	ओखलकोट	२२७	६०१	११५९	५५.०३	०५७-०३-३१	०८०-०३-२४	ARG/AR/14/10
३७१	सन्धिखर्क	१२	वरेखोला	२१६	७१२	१३६४	१६.३८१	०५९-०३-२४	०७४-०३-३०	ARG/AR/14/16
३७२	सन्धिखर्क	२	सानीपोखरी	१५१	३१०	६३५	३३.०८	०४९-०८-०३	०७९-०३-३१	ARG/SA/19/01
३७३	सन्धिखर्क	४	भलागडाँडा	७	२०७	४२७	२६.१८	०५४-०३-३०	०७९-०३-१२	ARG/MA/20/05
३७४	सन्धिखर्क	४	जिखौदी भेडावारी	१४६	४८०	९०५	२९.२१	०७३-०३-०६	०७९-०३-१२	ARG/MA/20/14
३७५	सन्धिखर्क	४	चौरडाँडा	६३	१६६	३२७	२९.६२	०५५-०३-३१	०७९-०३-३१	ARG/MA/20/07
३७६	सन्धिखर्क	५	कथनपानी विसापानी	१०८	५४०	१०४८	२१.०१	०५७-०३-३१	०७९-०३-१२	ARG/MA/20/10
३७७	सन्धिखर्क	५	ढोडेनीहडाहा सानिपाटा	११७	३७०	६४०	५२.५५	०५७-०३-३१	०७९-०३-१२	ARG/MA/20/11
३७८	सन्धिखर्क	५	मथुगा गोपेश्वर महिला	१३६	४६०	६३०	५२.०२	०५१-०२-१८	०७९-०३-१२	ARG/MA/20/02
३७९	सन्धिखर्क	५	पाल्तेस्याल खोला							

सि. नं.	स्थानिय तह	वडा नं.	सा.ब.उ.स.को नाम	घरधुरी	जनसंख्या		क्षेत्रफल हेक्टर	हस्तांतरण मिति	पुरानाबलोकन मिति	समुह टाँचा नम्बर
					महिला	पुरुष				
३७९	सन्धिखर्क	५	मालिका	४५	१५०	१७०	३२०	३१.७९	०७९-०३-१२	ARG/MA/20/13
३८०	सन्धिखर्क	६	डेडुवा चौतारा	५५	१६०	१७४	३३४	७.७५	०७९-०३-१२	ARG/SA/26/07
३८१	सन्धिखर्क	१२	जिन्दीघाट महिला	२१२	४९३	१००५	१००५	२१.०२	०७९-०३-१२	ARG/AR/14/15
शितगंगा सब डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गतका सामुदायिक वनहरूको विवरण										
३८२	शितगंगा	६	हरियाली	७५	२३३	५०६	५०६	४६.१५	०६४-०८-१३	ARG/DB/39/13
३८३	शितगंगा	७	जलुक नौमुरे	६९	१८९	२०१	३९०	२४.२३	०६१-०३-२४	ARG/DB/31/07
३८४	शितगंगा	७	मगारकोट माई भगवती	४३	१४३	२८६	२८६	१५.१	०६५-०९-२१	ARG/DB/31/11
३८५	शितगंगा	७	धरमशाला	८६	२६९	३०२	५७१	८९.५	०६८-०३-२०	ARG/DB/31/16
३८६	शितगंगा	७	सिम्ले	११८	३७४	७६७	७६७	२५.७.७५	०६८-०२-३०	ARG/DB/31/15
३८७	शितगंगा	७	विरमान	९९	३१९	६५१	६५१	२४.३.८३	०६५-१०-१३	ARG/DB/31/13
३८८	शितगंगा	८	फुकेसल्ली	७१	१७५	३५९	३५९	३४.८.१६	०५६-०३-३२	ARG/DB/31/04
३८९	शितगंगा	८	लामाताल	१२५	४०४	८२१	८२१	४६.२.१३	०६५-०९-२३	ARG/DB/31/12
३९०	शितगंगा	८	झाकी थान	५८	१७८	२०६	३८४	११.७.४९	०६१-०१-२३	ARG/DB/31/06
३९१	शितगंगा	८	डाफे	९४	२६१	३०८	५६९	१९.७.२५	०६१-१२-२४	ARG/DB/31/08
३९२	शितगंगा	८	खपरघाट महिला	५८	१७८	३०६	३८४	१९.८.०६	०६३-०४-०४	ARG/DB/31/10
३९३	शितगंगा	८	मुनाल महिला	४१	१०९	२३२	२६०.१२	२६.०.१२	०६६-१२-०३	ARG/DB/31/14
३९४	शितगंगा	८	जाबुने पानी	१४४	४५०	८९०	८९०	२३.१.९३	०५१-०३-३०	ARG/DB/31/01
३९५	शितगंगा	८	शिवशक्ति	२४०	३८४	७९२	७९२	२७.९.५	०५६-०३-३२	ARG/DB/31/03
३९६	शितगंगा	८	जनश्रिय	४१	१४४	२६५	२६५	९.५	०५२-११-२३	ARG/DB/31/05
३९७	शितगंगा	८	शुमौर	४१	१०९	२३२	२३२	६६.२५	०६२-११-२३	ARG/DB/31/09
३९८	शितगंगा	८	प्यार पोखरी	३२३	७९१	८०४	१५९५	४९.७.२	०५४-०३-३०	ARG/DB/31/02
३९९	शितगंगा	९	ब्रह्मथान	१५०	४१२	७५०	७५०	२२.१.८६	०६६-०९-२७	ARG/DB/39/27
४००	शितगंगा	९	सितापाइला महिला	३३	१०९	२३२	२३२	१.२३	०६६-०८-०३	ARG/DB/39/23
४०१	शितगंगा	९	मथुरा हरियाली	४७	८७	१९०	३२३.६७	३२.३.६७	०६६-१२-३०	ARG/DB/39/34
४०२	शितगंगा	९	सूर्यचन्द्र महिला	७०	१७२	३८३	३८३	२६.९.०८	०६६-०९-२७	ARG/DB/39/26
४०३	शितगंगा	९	लक्ष्मी महिला	३६	१२८	२५२	२५२	१५.३.४५	०६८-१२-०३	ARG/DB/39/46

सि. नं.	स्थानिय तह	वडा नं.	सा.ब.उ.स.को नाम	घरघुरी	जनसंख्या		क्षेत्रफल हेक्टर	हस्तांतरण मिति	पुरारावलोकन मिति	समुह टाँचा नम्बर
					महिला	पुरुष				
४०४	शितगंगा	९	माईकोटडाडा	२९	११९	२४८	३४०.९३	०४-०३-३०	०७७-३-३०	ARG/DB/39/01
४०५	शितगंगा	९	नुनेपानी	१३७	३६६	६०९	३२६.८८	०६-१०-२७	०७७-३-३०	ARG/DB/39/03
४०६	शितगंगा	९	बराहदह	४०	८०	२४०	२९८.२२	०६५-१०-१३	०७७-३-३०	ARG/DB/39/21
४०७	शितगंगा	९	मथुरा	९६	२७५	५४०	१८२	०६३-०४-०४	०६८-०३-२४	ARG/DB/39/08
४०८	शितगंगा	९	सूर्योदय	५५	२२५	४१७	१९६	०६३-०४-०४	०६८-०३-२४	ARG/DB/39/10
४०९	शितगंगा	९	आंपोती महिला	६२	१९७	३९९	१९२.५७	०६६-१०-२८	०७४-१०-२६	ARG/DB/39/28
४१०	शितगंगा	९	नवदुर्गा भगवती महिला	५९	१७८	३७६	१९०.५	०६६-१०-१४	०६८-०३-२४	ARG/DB/39/29
४११	शितगंगा	९	सिस्ने	४१	९८	२०१	१६४.१२	०६४-१०-१४	०७४-११-२०	ARG/DB/39/30
४१२	शितगंगा	९	प्रकृति	१०८	२६०	५५२	२१७.१	०६६-१२-०९	०७३-१२-२७	ARG/DB/39/32
४१३	शितगंगा	९	पुपुलर महिला	४३	९६	२०८	१७५.५	०६६-१२-३०	०६६-१२-३०	ARG/DB/39/35
४१४	शितगंगा	९	लौरीमहिला	१२७	४५५	९२५	४७९.५१	०६३-०४-०४	०७३-१०-१४	ARG/DB/39/07
४१५	शितगंगा	१०	मिलिजुली	११८	३३०	६३२	२६०.२९	०६८-०८-१५	०७६-०७-०५	ARG/DB/39/38
४१६	शितगंगा	१०	देउराली	३७	१५८	२९२	५९.४	०६५-०२-३१	०७७-३-३०	ARG/DB/39/16
४१७	शितगंगा	१०	कालिकादेवी	८२	२३३	४८९	२६३.९२	०६४-०४-१९	०७४-११-२१	ARG/DB/39/12
४१८	शितगंगा	१०	दुलाहाखोला	६९	३१३	५९९	१६७.५१	०६८-०३-२६	०७३-१०-१४	ARG/DB/39/36
४१९	शितगंगा	१०	हरियाली	८१	२०४	२९९	३३६.८६	०६८-०३-३१	०७६-०३-३१	ARG/DB/39/13
४२०	शितगंगा	१०	मालारानी	९७	१५८	२९२	१६९.३३	०६५-०९-२२	०७३-१०-१४	ARG/DB/39/18
४२१	शितगंगा	१०	तिरमिरे	५८	१७३	३६१	१६३.७५	०६६-०८-०३	०७४-११-२६	ARG/DB/39/22
४२२	शितगंगा	१०	तिरतिरे महिला	६२	१२५	३५६	१९८.२	०६८-०८-२२	०७५-०३-३२	ARG/DB/39/39
४२३	शितगंगा	१०	लामिदमार	११८	३३०	६३२	१६२.०४	०६८-१२-०३	०७८-०३-३१	ARG/DB/39/47
४२४	शितगंगा	१०	तीनपोखरी	४५	१२८	२६४	२००.८८	०६६-०९-०२	०७४-११-२२	ARG/DB/39/24
४२५	शितगंगा	१०	कानचौर साखिने	७१	१८५	३९६	१२२	०६६-०९-०३	०६८-०३-२४	ARG/DB/39/25
४२६	शितगंगा	१०	मैनाटाकुरा	५७	१५८	३२१	१९२.३९	०६६-११-२३	०७४-०१-०८	ARG/DB/39/31
४२७	शितगंगा	१०	वसेरी	३३	७८	१७३	१५२.११	०६४-१२-०३	०७४-११-१५	ARG/DB/39/14
४२८	शितगंगा	१०	कुसुमखोला	१३०	४४१	८५१	२०२.४०६	०६८-०३-३०	०७३-११-३१	ARG/DB/39/37
४२९	शितगंगा	१०	भुकुटी	४४	७८	१६३	७६.३२	०७४-०३-३०	०७४-०३-३०	ARG/DB/39/48

सि. नं.	स्थानिय तह	वडा नं.	सा.ब.उ.स.को नाम	घरघुरी	जनसंख्या		क्षेत्रफल हेक्टर	हस्तान्तरण मिति	पुनरावलोकन मिति	समुह टाँचा नम्बर
					महिला	पुरुष				
४३०	शितगंगा	११	कालिदमार	३१	८४	१३८	३२४.५५	०७९-१२-०५	०७९-१२-३१	ARG/DB/39/49
४३१	शितगंगा	११	धौलागिरी	५५	१४६	३२३	३५१.६९	०६८-०८-२३	०७६-०७-०५	ARG/DB/39/40
४३२	शितगंगा	११	देवी देउराली	१५५	४३४	८४०	३२०.३९	०६२-११-२३	०७६-०१-०४	ARG/DB/39/04
४३३	शितगंगा	११	झलझले	३४	९६	१०३	१००.१२	०६२-११-२३	०७३-१०-१४	ARG/DB/39/05
४३४	शितगंगा	११	गडे	८२३	२५९७	५४०८	३३८.१९	०६३-०४-०४	०७५-१२-०३	ARG/DB/39/06
४३५	शितगंगा	११	धौवा महिला	७७	१८०	३६५	३१९.८९	०६५-०१-३१	०७४-११-३०	ARG/DB/39/15
४३६	शितगंगा	११	प्रगतिशिल	४१	११५	१२८	१७६.३७	०६५-०४-०५	०७४-०१-१२	ARG/DB/39/17
४३७	शितगंगा	११	साउपानी गरुडभिर	७६	२१२	४५१	२०४	०५५-१०-११	०८०-०३-३१	ARG/DB/39/02
४३८	शितगंगा	११	हरियाली चिसापानी महिला	७२	२३०	४४६	२७०.२	०६५-०९-२९	०८०-०३-३१	ARG/DB/39/19
४३९	शितगंगा	११	चबेवेटा	७६	२०७	४१६	२६४.९७	०६५-१०-१०	०७६-०३-३१	ARG/DB/39/20
४४०	शितगंगा	११	देउराली महिला	६५	२११	४०१	२८५.३२	०६८-०९-०१	०७३-१०-१४	ARG/DB/39/42
४४१	शितगंगा	११	माछापुच्छे	८२	२२४	४२७	२००.३२	०६८-०९-१४	०७४-१२-१	ARG/DB/39/43
४४२	शितगंगा	११	करचुली महिला	९२	२३४	४८०	२०२.५५	०६८-०९-१४	०७४-१२-१	ARG/DB/39/44
४४३	शितगंगा	११	जामुनेदमार	१४०	२८५	५६१	१५१.७४	०६३-०४-०४	०७४-११-२६	ARG/DB/39/09
४४४	शितगंगा	११	बेलादमार	६२	१७७	३४६	२१०.९१	०६६-१२-०९	०७४-११-२६	ARG/DB/39/33
४४५	शितगंगा	११	शंकरपुर	६८	१७१	३५२	१५१	०६३-१२-०१	०७६-०७-०५	ARG/DB/39/11

जम्मा हस्तान्तरण गरिएको सामुदायिक वनको संख्या : ४५२

मौजुदा सामुदायिक वनको संख्या : ४४५

सामुदायिक वनको जम्मा क्षेत्रफल : ३५४२४.३९

सामुदायिक वनमा अबढ घरघुरी : ४८६७६

जम्मा जनसंख्या : २७९९६८

आ.व. २०८१/०८२ मा शितगंगा नगरपालिकामा दर्ता भएका निजी वनहरुको विवरण

सि.नं.	सब डिभिजन	जग्गाधनीको नाम घर	जग्गा भएको (गा.पा./न.पा.)	कित्ता नं.	क्षेत्रफल		विरुवाको		दर्ता मिति
					वर्ग मिटर	हेक्टर	नात	संख्या	
१		मिनिस्टर राई	शितगंगा न.पा.१०	६५, ७२	५५२८	०.५५	साज, असना, जामुन, अन्य	६१०	२०८१-११-२५
२		बिष्णु कुमार श्रेष्ठ	शितगंगा न.पा.९	४६, ४७, ७८, १११	२८८८४३	२.८८	साज, असना, सल्लो, अन्य	९०२	२०८१-११-२५
३		निरोज कुमार श्रेष्ठ	शितगंगा न.पा.९	६२, ६६, ५	२०४२७	२.०४	साज, असना, सल्लो, अन्य	३९६	२०८१-११-२५
४		प्रेरणा जोशी	शितगंगा न.पा.९	८, ९	४५८७	०.४६	साज, असना	३७	२०८१-११-२५
५		सरोज कुमार श्रेष्ठ	शितगंगा न.पा.९	४, ६, ६३, ६४	१६५४९	१.६५	साज, असना, जामुन, अन्य	६१३	२०८१-११-२५
६		यु.वि. हर्बल एण्ड एग्री फरेष्ट प्रा.लि.	शितगंगा न.पा.९	३४, ६७, ४२, ६६, ६८	२५२५९	२.५३	साज, असना, सल्लो, अन्य	३२७	२०८१-११-२५
७		बिन्दु प्रधान	शितगंगा न.पा.९	७, ११, १३	१४२२८	१.४२	साज, असना	८२	२०८१-११-२५
८	शितगंगा	निर्मला देवी तामाकार तुलाधर	शितगंगा न.पा.१३	२४, २५, २७	१२६३०	१.२६	साज, असना, अन्य	१८४	२०८१-११-२५
९		सृष्टि लिम्बु	शितगंगा न.पा.१३	२१, २२, २३, ३०, ५५, ७८, १४६	२००१५	२	साज, असना, चिलोउने, अन्य	२९२	२०८१-११-२५
१०		सम्पूर्ण हर्बल एण्ड एग्री फरेष्ट प्रा.लि.	शितगंगा न.पा.९	५, ६, २२, ६	३३३७०	३.३४	साज, सल्लो, अन्य	५७९	२०८१-११-२५
११		बिजानी श्रेष्ठ	शितगंगा न.पा.९	५८	५२२७	०.५२	साज, असना, बर्रो, अन्य	१५२	२०८१-११-२५
१२		सनलाईन भेन्चर्स प्रा.लि.	शितगंगा न.पा.९	७	१३४९५	१.३५	साज, सल्लो, असना, अन्य	३३४	२०८१-११-२५
१३		अर्चना हाडा	शितगंगा न.पा.९	६५, ५८, ५७, ३२	२५५४३	२.५५	साज, असना, अन्य	४१८	२०८१-११-२५
१४		राम बहादुर थिड	शितगंगा न.पा.९	८, १२	५७९०	०.५८	साज, असना, सल्लो, अन्य	३८०	२०८१-११-२५
		जम्मा			२३१४९१	२३.१५		५३०६	